

BREŽICE – O socialni nečakosti bo jutri ob 12.30 govoril v domu JLA podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner.

Prišel bo na povabilo ZK garnizije Cerknje.

KOČEVJE – Učenci osnovne šole Kočevje so v ponedeljek poslali 205 din Francu Cazaju z Besnjega vrha in mu želeli, naj bi čimprej dobil zase in družino dobrojno stanovanje.

DOLENJSKE TOPLICE – Možnost, da tu že letos začno graditi novo osnovno šolo, se je od torka zelo povečala: občinska skupščina je sklenila, da bo v letošnjem proračunu zagotovila 2,5 milijona din.

CATEŠKE TOPLICE – V soboto popoldne prirejata mladinski aktiv in organizacija ZK AGRARIE Brezice srečanje mladih, združeno z ogledom vrtnarjev in razgovorom o razvojni poti podjetja.

CRNOMELJ – Včeraj po poldne je 40 šoferskih kandidatov zacetlo s teoretičnim pokukom. Ta del priprav navadno laže zmorojo, več spodršljajev pa je na praktičnih vožnjah. S temi bodo začeli čez mesec dni.

PERIC TRETJI NA POHORJU

Na Pohorju se je v meddržavnih tekemah v velesalomu za kategorizacijo cicibanov in cicibank pomnilo 67 tekmovalcev. Najbolj se je spet izkazal Novomeščan Robi Peric, ki je zasedel odlično tretje mesto. To je že drugi pomembnejši dosegek mladega in nadarenega smučarja.

L. K.

Nič ni dražji

Vaš DOLENJSKI LIST. Čeprav so se v zadnjih mesecih leta 1971 znatno povečali tiskarski, postni in drugi režijski stroški, ki jih terja od nas redno izdajanje domačega pokrajinskega glasila SZDL.

Zato Vas prosimo: upoštevajte to. Ko Vas bo prihodnje dni obiskal pismoneš, da pobere naročino za prvo polletje 1972! Pripravite mu 24,50 din in še posebej 50 par za pobiralino, skupno torej 25 dinarjev.

Ne povzročajte sebi, njemu in nam nepotrebnih dodatnih potov in stroškov, poravnajte zato naročino že ob prvem obisku Vašega pismoneša!

UPRAVA LISTA

Edini prosti trenutki predsednika Sergeja Kraigherja (na lev) med nedavnim obiskom na Kočevskem so bili tisti pred kisilom v novem gostišču KGP Kočevje v Glažuti. Razgovori predsednika s kočevskim političnim aktivom in gospodarstveniki – ki jih je RTV še tisti večer (15. februarja) proglašila za kratke – so trajali skoraj neprekinitno od 9. ure do 20.30. Le kakšni so potem dolgi pogovori oziroma sestanki? (Foto: J. Princ)

PREDSEDNIK SLOVENSKE SKUPŠČINE KRAIGHER V KOČEVJU

Nasloniti se na lastne sile

Šele potem, če v podjetju, krajevni skupnosti nismo sposobni reševati zadev, naj bi združevali sredstva za njihovo reševanje na višjih ravneh – Predvidene ustavne spremembe velik napredek samoupravljanja

Občani, delavci bodo odločali, kaj bodo sami uredili znotraj krajevne skupnosti, podjetja, ustanove, samoupravne interesne skupnosti in česa sami niso sposobni reševati in bodo zato združevali sredstva v občinskem proračunu in na drugih ravneh. To je bila ena izmed misli prečasnika skupštine SRS Sergeja Kraigherja, izražena na sestanku političnega aktivista kočevske občine, ki je bil 15. februarja.

V srednjeročnih načrtih razvoja občine je treba uskladiti potrebe z možnostmi, določiti prednostni vrstni red reševanja zadev in k temu reševanju pritegniti sredstva gospodarstva in združena sredstva v republiških in drugih skladih, ki so ustanovljeni prav za reševanje posameznih problemov.

Vendar pa se je treba vedno zavedati, da je treba najprej poiskati vse možnosti za reševanje zadev doma, v podjetju, krajevni skupnosti, občini, ker se tako krepi samoupravljanje. Osnovni nosilec razširjene reprodukcije je lahko le gospodarstvo, ne pa državni organi ali banke.

PLANICA – Priprava na prvo svečeno prvenstvo v smučarskih poletih v Planici so v polnem teklu. Pred dnevi so organizatorje obiskali tudi najvišji republiški družbeni delavci in se zanimali za vadbo skakalcev ter ureditev te največje skakalne priprave na svetu. (S. I.)

voriti, katere ceste so zanj prednostnega pomena. Ce teh dogovorov ni, zmagá predlog administracije.

Tudi v razgovoru s predstavniki podjetij ITAS in Rudnik ter kasneje s predstavniki kmetijstva iz občin Kočevje in Ribnica je pogosto opozoril, kako se dajo vse zadeve rešiti na samoupravni osnovi, kar je tudi najbolj človek.

J. PRINC

Pionirji in pionirke iz Vavte vasi, ki so osvojili 19. februarja na III. republiškem srečanju pionirjev v orientacijskem pohodu v Vavti vasi prvo mesto. Več o tekmovanju berite na 9. strani. (Foto: S. Dokl)

DVE POMLADI. Na trahah, košenjach – v nas samih. Danes je Matija, svetnik, ki začasno je lahko zasedel roko zimi, kito tako mihi starški, ki se poslavijo. Danka in Milko ter druge otrocke je že zvabilo dom, da sta del pomladni prinesla v svoj dom. (Foto: Zdravko Kramar, učenc 6. razreda osnovne šole, fotoklub Mirna). Fotografija tedna – nagrada 150 dinarjev.

UPANJE ZA TELESNO KULTURO

Montažne telovadnice

Tipske montažne telovadnice in šole bo izdeloval TRIMO iz Trebnjega v sodelovanju z drugimi podjetji – Prva taksa telovadnica v Šentjanžu

Ceneje in hitreje do telovadnic in šolskih stavb ter športnih dvoran, to je bilo glavno vodilo osmene partnerjev, ki so prejšnji teden v Ljubljani ustanovili pogodbeno skupnost za industrijsko gradnjo šol in telovadnic. Razen republiških ustanov (RIZ, Zavod za šolstvo, Sekretariat za prosveto in kulturo) je sporazum podpisalo pet podjetij, med njimi znana tovarna športne opreme ELAN iz Begunja in trebanjsko podjetje TRIMO.

TRIMO, to taglo razvijajoče se podjetje, ki ima letos v načrtu že za približno 70 milijonov dinarjev tipskih stavb in cistern, je z ustanovitvijo te skupnosti dobilo nove razvojne možnosti. V njej bo namreč predvsem izdelavo montažnih telovadnic in šolskih stavb, v čemer so skorajda še neizčrpne možnosti, saj je znano, kako primanjuje tovrstnih stavb v Sloveniji in vsej Jugoslaviji.

Kot zanimivost naj še navedemo, da prva montažna telovadnica pri na

Po pokale v Sevnico

Kot smo že pisali, bo podelitev priznanj najboljšim športnikom Dolenske v letu 1971 v Sevnici 4. marca ob 18. uri. Na prireditvi bodo nastopili: zabavni ansambel Henčka Burkata s pevci, telovadke TVD Partizan Novo mesto ter telovadci in telovadke sevnškega Partizana. Za prireditve je veliko zanimanja, saj je danes povpraševanje po vstopnicah.

SLOVO CERARJA IN KOVAČEVE

Na IV. prvenstvu za „Pokal šestnajstke“, ki bo v soboto v Slovenski Konjicah se bosta uradno pojavila od tekmovanja najboljši slovenski telovadci vseh časov Miroslav Cerar in Marlenka Kovač. Na tem pomembnem tekmovanju bosta tekmovali tudi dve novomeški telovadki: mladinka Anita Gajč in pionirka Maja Dokl bosta preizkušali svoje sposobnosti v zahtevni članski konkurenči.

J. I.

VREME

V preteklih dneh je prevladovalo nestalno in razmeroma toplo vreme. Ob tako imenovanem prvem spomladanskem dežju, je sneg v nižinah v glavnem skopnel. Tudi v drugi polovici tega tedna bo se prevladovalo nestalno vreme z občasnimi manjšimi padavinami. Močnejših ohladitev ne pričakujemo.

osmi redni zbor

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE Novo mesto

bo v petek, 25. februarja 1972 ob 10. uri v prostorih hotela Grad Otac (restavracija – motel).

Obisk ameriškega predsednika Richarda Nixon na Kitajskem je vsekakor dogodek, ki zasenči vse druge, in zato je prav, da posvetimo temu tudi našo današnjo rubriko.

V znamenju molitev predno je Nixon z otoka Guamu (zadnje postaje pred poletom na Kitajsko) odletel proti Šanghaju, je rekel tistim, ki so ga prišli spremi na letališče: molite, da bo naša pot uspešno končana... Prav tako pa je - vendar iz drugih pobud - storila neka Japonka, ki je placala 10.000 jenov (okroglo 33 dolarjev) za molitev, ta naj bi varovala Nixonova pred vsemi možnimi nesrečami med obiskom.

Kitajski piloti: ko je Nixonovo letalo Boeing 707 pristalo v Šanghaju (kjer so natočili gorivo, medtem pa je predsednik ZDA v supermoderni pristaniski zgradbi srebal čaj), so se vanj vkreplili kitajski navigatorji in radiotelegrafisti, ki so ga pripeljali do Pekinga.

Brez množic: na letališču v Pekingu je Nixon sprejel Cu En Laj, s katerim sta se rokovala (ne pa tudi objela). Na letališču ni bilo množice kmetov, delavcev in pripadnikov Rdeče garde, marveč samo folklorni ansambel, ki je odplesal nekaj plesov. Sprejem so zahodne agencije označile kot priateljski, vendar strogo protokolarni.

Kolona: z letališča se je gost odpeljal v svojo rezidenco v koloni dvajsetih črnih limuzin kitajske izdelave. Posebnega avtomobila (opremljenega z najnovejšimi telekomunikacijskimi napravami in tako zavarovanega, da ga ne prebije niti krogla, izstreljena iz topa majhnega kalibra) s katerim se sicer Nixon vozi doma, niso pripeljali iz Washingtona.

Črna skrinjica: poleg Nixonovega časa tudi član tajne službe, ki nosi posebno črno skrinjico, v kateri so šifre, s katerimi lahko predsednik vsak trenutek ukaže atomski napad na katerokoli državo sveta. To nosijo zato, da bi lahko odgovorili na napad, če bi bile ZDA nenašoma napadene. Če bi Nixonova ubila, bi podobno skrinijo takoj prinesli k podpredsedniku Spiro Agnewu.

Kmečko samoupravljanje

Najprej urediti ustrezne organizacije - Ovire niso v velikosti zadrug in kombinatov - Združevanje brez nevarnosti za kmete in delavce

Velike zadruge so se oddaljile od kmetov. Pa se niso oddaljile le zaradi tega, ker so postale velike - nekateri kmetje še vedno menijo, da je bil to glavni vzrok - ampak predvsem zato, ker morajo poslovati enako kot druge gospodarske organizacije in ker nimajo dovolj sredstev za sodelovanje z vsemi kmeti. Vzrok za nezadovoljstvo kmetov torej ni treba iskati v velikosti kmetijskih zadrug in kombinatov.

Vzlic temu ne moremo pritrjevati tistim, ki pravijo, da s spremembami v kmetijskih organizacijah ni moči kmetom pomagati. Res je, da ne bo moči odpraviti vseh težav, nekaj bo pa menda le možno storiti. Ce ne, potem bi bil zaman ves trud za pripravo novega zakona o združevanju kmetov v zadruge. Pripravljavi zakona in mnogi kmetovalci, ki so sodelovali v razpravah, so to gotovo upošteli.

Kmetijske zadruge oziroma njihovi obrati za kooperacijo ali kmečko proizvodnjo naj bi se spet približali kmetom tako, da bi o njihovem delu odločali oni. To bo možno brez razbijanja sedanjih velikih kmetijskih organizacij na male in brez ustavljanja novih, malih zadrug. Kmetje bodo v svojih organizacijah združenega dela - lahko jih imenujejo zadruga, obrat za kmečko proizvodnjo ali tudi drugače - lahko imeli enake pravice kot v nekdanjih manjših zadrugah, ki so jih imeli za svoje.

Velikost take kmečke organizacije ali obrata ne bo predpi-

sana z zakonom. Odvisna bo od volje kmetov. Seveda bodo morali odločati tako, da bodo imeli več koristi. Pri veliki kmetijski zadrugi ali kombinatu bo lahko več takih obratov, ne da bi bili nekateri podrejeni drugim.

Z združitvijo več sedanjih kmetijskih zadrug in kombinatov se samoupravne pravice kmetov v takem obratu ne bodo zmanjšale, niti ne bo nujno, da bi se podobni obrati združili v enega. Lahko pa se združijo, toda o združitvi bodo odločali kmetje in le tisti delavci, ki bodo zaposleni na takih obratih. Zato kmetje, ki so

TELEGRAMI

SAIGON - Včeraj, prvi dan Nixonovega obiska na Kitajskem, je ameriško vojno letalstvo napadel ozemlje DR Vietnam. V začetnem dvočasu so ameriški lovci sestrelili severovietnamska lovca tipa Mig-21.

QUITO - Nova ekvadorska vlada je imenovala Antonia Paredesa za novega zunanjega ministra. Do zdaj je bil ekvadorski veleposlanik pri skupnem evropskem trgu v Bruslju.

KOBENHAVEN - Danski trgovinski minister Erling Jensen bo prvi zahodni politik, ki bo obiskal Kitajsko za ameriškim predsednikom Nixonom. Ministra so povabili na Kitajsko že lani. V Peking bo dopotoval 28. februarja.

BUKARESTA - Jugoslovanski zvezni sekretar za narodno obrambo general Ljubičić je dopotoval na krajši prijateljski obisk v Romunijo.

KAIRO - Sovjetski obrambni minister marshal Grečko je zaključil štiridnevni obisk v Egiptu in odpotoval iz Kaira.

HAVANA - Novica, da je Venezuela kupila 12 ameriških vo-

jaških letal, je po minetu opazovalcev nova potrditev spoznanja, da poziv k zmanjšanju oborožitve v Latinski Ameriki ne bo dal rezultatov.

VATIKAN - Francoški kardinal Eugene Tisserant, najstarejši vatikanski kardinal je sinčič umrl po dajši bolezni. Star je bil 88 let.

PARIZ - V dobro poučenih virih se je izvedelo, da je britanski veleposlanik v Parizu predlagal francoskemu predsedniku Pompidoumu naj se prihodnjem mesecu sestane s predsednikom britanske vlade Heathom.

HELSINKI - Finski predsednik Kekkonen je zaupal Rafaelu Paasuu mandat za sestavo nove finske vlade. To naj bi bila manjšinska vlada social-demokratske stranke.

SINGAPUR - Britanska kraljica Elizabeta je s kraljevsko jahto „Britannia“ dopotovala na devetindvajseti obisk v Malezijo.

BRUSELJ - Prometne nesreče na belgijskih cestah so lani terjale 3.200 človeških življenj, ali 14 % več, kakor leta 1970.

Slika, ki bo prišla v zgodovino: kitajski predsednik Mao Ce Tung in ameriški predsednik Richard Nixon med razgovorom v Pekingu. Uradno so izjavili, da so bili pogovori resni in iskreni in da se bosta kot zelo ugodno znamenje, ki priča o zelo uspešnem začetku kitajsko-ameriških stikov na najvišji ravni. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjopolitični pregled

prav poučeni, ne morejo ovirati povezovanja in združevanja kmetijskih organizacij v večje.

Naše kmetijstvo je še vedno premašo povezano in organizirano, kadar prihaja na trgu v stik z živilsko industrijo in trgovino. Velike organizacije se laže enakopravno dogovarjajo s kupci njihovih pridelkov. Ustavna dopolnila in novi predpisi pa jamčijo tudi delavcem, da se po združitvi več organizacij v eno ne bodo omejile njihove samoupravne pravice.

Kdo je torej lahko še proti povezovanju in združevanju kmetijskih gospodarskih organizacij in zakaj?

Kmetje pa si morajo najprej urediti tako samoupravljanje, kot jim ga bo omogočil zakon. Če bodo le čakali, da bi uredili druge, lahko dobijo namesto njega le ponaredek, skrupuljalo, če zdaj pa imate, da ne boste več godrnjali. Nekatere stvari zakon dovoljuje, a ne ukazuje! Potrebno bo dogovarjanje. Zato bo odvisno od vztrajnosti kmetov in tistih, ki naj bi jim pomagali, kako bo urejeno njihovo samoupravljanje. Podobno kot v delovnih kolektivih od delavcev.

JOZE PETEK

na mestu vprašanje: kaj pa to pomeni za druge, trenutno zgodovino? Če se vse skupaj opazijo, kar je to? Večeske družine? Najprej je vedno treba opozoriti na to, da spreminja dogajanja na Kitajskem trenutno izmed vseh najbolj pozorno Sovjetska zveza - in to ne brez razloga! Kjedaj ali pod roko prisla v Moskvo iz Washingtona v zadnjih mesecih, si sovjetski voditelji bržkone in morejo kaj, da ne bi z večjo ali manjšo mero nezaupanja (vsi privatnega) zrli v Peking. Znamo

Nixon v Pekingu

je, da imata Sovjetska zveza in Kitajska precej neporavnljivih računov. Vsekakor ni treba tako domisljiti, da si predstavljamo možno reagiranje Moskve na razgovore v Pekingu: sedaj je bodo Američani in Kitajci zlasti, ki bo storila samo zato, da bi bodo sporazumi, ki jih bodo dosegli, imeli nenavadno velik vpliv na bodoča dogajanja v svetovni arenici. Menimo, da bo zelo verjetno izkupiček pogajanj in razgovorov (pogajanja vsekakor bodo, zákaj vsaka stran bo zanesljivo branila svoja stališča in če bo popustila v nekaterih, bo to storila samo zato, da bi za protutež dobila kaj drugega) nekje v sredini med omenjenima skrajnostima. Ne verjamemo, da bi dosegli kakšnih izjemnih sporazumov, takih, ki bi kar na mah odpravili dvaindvajsetletno nakopičeno jezo, sovraštvo in nerazumevanje v odnosih med obema strankama. Toda prav tako se nam zdi nemogoče, da bi se razšli kot popolni tuji in ljudje, ki kljub poskusom niso mogli dosegči prav nobene skupne točke. Možnosti za kaj takega so po našem mnenju zelo majhne, zato, ker bi napisali državnik, kakšna sta Nixon in Mao, s tem neposredno priznala - recimo malce grobo - svojo nesposobnost in populno odstotnost smisla za realnost. Da pa to ni res, da sta v resnicu moža povsem natančno, kako in kaj je z dolžniki po vsej državi, potem pa bi uvedli nekakšno medsebojno MENJAVA DOLGOV oziroma kliiring, kot pravijo strokovnjaki, kar naj bi vsi do znosnih meja uredilo sedanje bolezni neaktivnosti v našem gospodarstvu.

Seveda bo ta operacija precej boleča - vsaj za nekatere - saj pri SDK obljudljajo, da bodo tokrat zelo dosledni v pogledu izvajanja predpisov (ki npr. določajo, da morajo dolžniki obvezno prijaviti svoje dolbove - to pa je seveda za nekatere zelo neprjetno, saj je nadomestna izkazalo, da so v resnicu pasivni v svojem poslovanju), pa tudi, da bodo dosledno izvajali ZAKONSKE POSLEDICE proti vsem organizacijam, ki poslujejo iz gubami. Tudi v zvezi s temi vprašanji („boljšen“ neaktivnosti je zavzela pri nas tolikšen obseg, da resno ogroža proces družbenih reprodukcij v proces vsega gospodarskega razvoja) je bilo naročeno zveznemu izvršnemu svetu, naj prav tako do konca letosnjega marca pripravi predlog zakonskih ukrepov, ki bodo bistveno vplivali na rešitev neaktivnosti.

Seveda bo ta operacija precej boleča - vsaj za nekatere - saj pri SDK obljudljajo, da bodo tokrat zelo dosledni v pogledu izvajanja predpisov (ki npr. določajo, da morajo dolžniki obvezno prijaviti svoje dolbove - to pa je seveda za nekatere zelo neprjetno, saj je nadomestna izkazalo, da so v resnicu pasivni v svojem poslovanju), pa tudi, da bodo dosledno izvajali ZAKONSKE POSLEDICE proti vsem organizacijam, ki poslujejo iz gubami. Tudi v zvezi s temi vprašanji („boljšen“ neaktivnosti je zavzela pri nas tolikšen obseg, da resno ogroža proces družbenih reprodukcij v proces vsega gospodarskega razvoja) je bilo naročeno zveznemu izvršnemu svetu, naj prav tako do konca letosnjega marca pripravi predlog zakonskih ukrepov, ki bodo bistveno vplivali na rešitev neaktivnosti.

tedenski notranjopolitični pregled - tedenski notranjopolitični pregled

Ze prejšnji teku smo na tem mestu omenili, da se poglavitna bitka - če lahko tako rečemo - naših sistemskih ukrepov v tem hipu odvija pri urejanju stabilnejših tržnih odnosov, kar z drugimi besedami pomeni, da usmerjamo svoje moči v UREDITEV SISTEMA CEN in določene gospodarske politike v zvezi s tem.

Zvezni izvršni svet je za to področje pravil predlog ustreznega dokumenta in gospodarski zbor zvezne skupščine je v začetku prejšnjega tedna (minuli torek) že razpravil o temeljnih novega sistema in politike cen, ob tem pa tudi o problemih NELIKVIDNOSTI V GOSPODARSTVU. Že takoj na začetku povejmo, da je gospodarski zbor zvezne skupščine soglasil s predlaganimi okvirji, kot jih v svojem dokumentu začrtuje zvezni izvršni svet - pa so zategadel poslanci tudi izrazili polno podporo predlaganim stabilizacijskim ciljem (ki jih, mimo grede povedano, vsebuje tudi celotni načrt našega letosnjega družbeno-ekonomskega razvoja).

Kar zadeva ureditev sistema cen, postavlja ZIS na prvo mesto izdelavo ustreznega sistema in politike cen za DEVIZNO IN ZUNANJETRGOVINSKO področje, saj je rešitev teh vprašanj ključnega pomena za trdu načrtu pri uresničevanju ciljev, kot si jih zastavljamo v letosnjem razvojnem načrtu, pa tudi za uresničitev družbenega razvojnega načrta Jugoslavije vse do leta 1975. In poglavitni cilji predlaganega sistema in politike cen - predloga, ki ga postavlja ZIS - zasedejo trdnego deklarirane postavke: vzpostavitev in ohranitev stabilnih gibanj cen na trgu ter okvirnih življenjskih stroškov, ob tem pa uresničenje nujnih medsebojnih odnosov cen v primerjavi z mednarodnim gibanjem cen in našo celukupno razvojno politiko.

Tek nekolikanj zapletene formulacije (ki so izražene v zgoščenih opredelitvah eko-

Bitka za ureditev trga

ugotovitev; česa drugega za sedaj tudi še ne moremo povedati, saj podrobnosti še niso znane - poslanci zvezne skupščine so naročili ZIS, naj konkretne ukrepe v zvezi s predlaganim sistemom cen in vsem, kar sodi zraven, pripravijo zvezne strokovne službe najpozneje do konca letosnjega marca. Potem takem bodo dotlej znani že vsi zakonski predpisi, ki bodo služili za izvajanje sprejetih tržnih politike. Ob tem samo povejmo - kar je bilo doslej že poudarjeno - da se z novim sistemom cen opredeljujemo za poglavito merilo SVETOVNIH CEN pri vseh tistih tržnih artiklih, ki so (ali lahko postanejo) predmet mednarodne blagovne menjave, kar pomeni dosledno tržno načelo PONUDBE IN POVPRASEVANJA. Seveda bodo tudi poslej pri tem še določene izjeme - kajpak pri tistih (temeljnih) tržnih artiklih, ki pomenijo osnovno našega življenjskega stanarda, pa bo potem takem tudi se v prihodnje družbeni poskrbel za začetnimi mehanizmi za uravnavanje njihovih tržnih odnosov (to bo npr. še v prihodnje v kmetijskih proizvodnji, kjer bodo še ostale tako imenovane zagotovljene odkupne cene itd.).

Posebna pozornost velja v tem času tudi perečemu problemu našega gospodarstva - obvezni NELIKVIDNOSTI na vseh področjih, ki je kar ne moremo razvajljati v kolikor zdrave denarno-tržne odnose.

Po ugotovitvah zvezne službe družbenega knjigovodstva (ki že nekaj mesecev ugotavljajo nelikvidne dolžnike na vseh ravneh - še posebno pa tiste, ki sodijo v področje negospodarstva, ter potem takem odtegnejo dohodek gospodarskim organizacijam, ker jim pač ne plačajo svojih dolgov) znaša obseg naše celotne nelikvidnosti - izmerjen v dinarskih postavkah - kar kakšnih 100 milijard dinarjev (seveda novih milijard!), pa si iz tega lahko predstavljamo, kakšen gordijski vozol pomeni nelikvidnost za ureditev naših notranjih finančnih težav. V načrtu je, naj bi SDK že do konca tega meseca ugotovila povsem natančno, kako in kaj je z dolžniki po vsej državi, potem pa bi uvedli nekakšno medsebojno MENJAVA DOLGOV oziroma kliiring, kot pravijo strokovnjaki, kar naj bi vsi do znosnih meja uredilo sedanje bolezni neaktivnosti v našem gospodarstvu.

Seveda bo ta operacija precej boleča - vsaj za nekatere - saj pri SDK obljudljajo, da bodo tokrat zelo dosledni v pogledu izvajanja predpisov (ki npr. določajo, da morajo dolžniki obvezno prijaviti svoje dolbove - to pa je seveda za nekatere zelo neprjetno, saj je nadomestna izkazalo, da so v resnicu pasivni v svojem poslovanju), pa tudi, da bodo dosledno izvajali ZAKONSKE POSLEDICE proti vsem organizacijam, ki poslujejo iz gubami. Tudi v zvezi s temi vprašanji („boljšen“ neaktivnosti je zavzela pri nas tolikšen obseg, da resno ogroža proces družbenih reprodukcij v proces vsega gospodarskega razvoja) je bilo naročeno zveznemu izvršnemu svetu, naj prav tako do koncu letosnjega marca pripravi predlog zakonskih ukrepov, ki bodo bistveno vplivali na rešitev neaktivnosti.

„Kranjska Janeza“; tokrat nista vzdržala. Na zelo zahtevnem avtomobilskem rallyju za državno prvenstvo „Jahorina 72“, kjer je od 76 prišlo na cilj samo 28 vozil, sta morala odstopiti tudi člana AMD Novo mesto Janez Doljak in Janez Milavec s svojim minijem cooper. (Foto: S. Dokl)

Po Metliki se je na pustni tork vil spreved malih maskar. Tač volkodlak je bil najbolj strašljiv, sicer pa je bilo med maskarami več ljubkih likov. Celo Pika Nogavička, kot bi bila resnična, se je dan sprehajala po mestu. (Foto: R. Bačer)

Sami tega ne znamo? 1800 kubičnih metrov bukovega jamskega lesa je z gozdnega obrata v Montrougu lani speljal kupec iz Padove in z njim dal zaposlitev 350 italijanskim družinam, ki iz tega lesa delajo lesene zabojčke za zelenjavno in sadje. (Foto: Legan)

Toplo februarsko vreme je privabilo v sadovnjake pridne gospodarje. Na Biziškem, v dolinskem okolišu, na Pisečkem in drugod že dober tečen z vnm obreujejo dreve v svojih nasadih. Na sliki Ivan Krošl iz Trebeža pri Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

(Iz zadnjega Pavlihe)

Pust je mimo, pa bi mora le spletka oblike, ki so nam jo meščani postali kot pomoč.

Enakost v družbi in Žveži komunistov

Enakost po imetu (z drugo besedo socialna enakost), vendar samo približna, je mogoča samo v revni družbi. Kadar je treba med 4 ljudi razdeliti 4 krompirje, gre delitev gladko,

dela, torej tisti, ki nima stvarne podlage na ugotovljenem in izmerjenem delovnem prispevku posameznika, pa se moramo kar se da ostro postaviti po robu.

Dohodkovna neenakost, ki se je pri nas nekontrolirano razvila v socialno razlikovanju ima razen bogatjenja posameznikov še več drugih posledic. Bogatejši se čutijo močnejše, pomembnejše in so se navadili tega, da jih v družbi vrednotijo drugače kot navadne zemljane.

Do takšnih pojavov je prišlo tudi v ZK: mnogi vodilni in vodstveni delavci prihajajo zelo poredkoma ali pa sploh ne na sestanek svojih organizacij ZK, zamujajo in se izgovarjajo s pre- zaposlenostjo. Na sestankih ZK smo jih vajeni ogovarjati z direktorji in njihovimi sicerini privedki. Kot komunisti bi se morali sami po sebi postaviti po robu takšnemu ogovaranju, pa se žal niso. Še zlasti v ZK si moramo v odnosih biti vsi enaki in se moramo zato kar takoj, ostro in odločno postaviti po robu takšnim razvadam!

M. J.

Bodo bolj enaki?

čim pa je treba med nje razdeliti tudi 1 srajco, se že zatake...

Takšno je življenje, kljub temu pa ne smemo dovoljevati, da bi se socialna neenakost (ki jo povzroča življenje, kot smo vajeni ugotavljati) razbohotila v nedogled! Delovni prispevki različnih ljudi je različen, imovinska (socialna, dohodkovna) neenakost, ki izvira iz tega, je normalna in jo moramo priznati. Dohodkovni neenakosti, ki izvira iz prisvajanja tujega

Brez naložb ni obilnega predelka

Obljuba

Ljubljanska banka, ki je doslej zelo malo naredila za kmetijstvo, saj pravijo kritiki, da je iz njega doslej več dobila, kot dala, je obljubila 20 milijard starih dinarjev za naložbe v kmetijstvo.

Poznavalci njene politike so do te obljube nezaupljivi. Direktor krškega „Agrokombinata“ Stane Nunčič pravi celo, da je to samo trik, inž. Slavko Gilija s Kmetijskega instituta pa, „da bi banka obljubila tudi sto milijard, če bi vedela, da jih ne bo treba dati,“ toda vseeno to zasluži premislek.

Gotovo je, da bo Ljubljanska banka, ki je zelo pomembna za naše območje (posebno, odkar ji je pripojena tudi Celjska banka), postavila glede dodeljevanja posojil velike zahteve, ki jih posojiljemalcu ne bodo mogli vse izpolniti. Toda vseeno je treba resno sodelovati pri sezavjanju akcijskega (tetošnjega) in srednjeročnega razvojnega načrta, v katerem namerava izdatine sodelovati Ljubljanska banka, saj bo le na podlagi programa mogoče držati bankirje za besedo.

In le nekaj: Ljubljanska banka bi glede pogojev pri dodeljevanju posojil lahko imela za zgled sicer mnogo manjšo Dolenjsko banko in hranilnico, ki kmetovo delo in material pri naložbah šteje za udeležbo kme-

ta – investitorja in ne vidi samo njegove denarne sodeležbe. To pa kinet veliko pomeni.

M. L.

Vera Kovačič, referentka za skrbništvo in varstvo družine pri občinski skupščini v Krškem: „Brez moči smo, ker ni zakona.“

Nemoč

Težko se je spopadati z alkoholizmom, zato je občinska skupščina v Krškem že pred leti predlagala, da bi z zakonom poskrbeli za obvezno zdravljenje alkoholikov. Zaradi tega zla trpe številne družine, najbolj pa so prizadeti otroci. Pomanjkanje po-gosto trka na vrata, starši, ki so se vdali pijači, pa se obenem zavedajo, da bo socialnovarstvena služba prisločila na pomoč. Seveda ne zaradi njih, ampak predvsem zaradi otrok. Vse se vrati kot v začetnem krogu. Alkoholik pogosto menjajo delovna mesta, izostenje z dela in povzročajo težave sebi, družini in družbi. Iz takih družin je tudi največ duševno in telesno prezadetih otrok. V krški občini imajo registriranih več kot 200 kroničnih alkoholikov. V njihovih družinah je okoli 148 otrok do 15. leta starosti. Veličina tega zla ima korene v vinorodnem okolišu Velikega Trna, pa tudi na območju Senošega je alkoholizem močno razširjen.

Odrasli, ki za prevoz s šolskim avtobusom tudi plačajo, so že prepričani, da je avtobusna proga uvedena zaradi njih. Solariji morajo na prenekaterih šolskih avtobusih stati. Odrasli postajajo na šolskih avtobusih že brutalni in neka šolarka je živila zato k zdravniku.

Ponekod že razmišljajo, da bi za prevoz šolarjev kupili kombije, ki bi res prevažali le šolarje; drugod, kjer nimajo toliko denarja, pa bodo od šoferjev šolskih avtobusov zahtevali, da imajo na šolskih progah prednost šolarji in ne odrasli.

J. P.

V tovarni kondenzatorjev

Umiritev

Skokovita rast, tako značilna za tovarno kondenzatorjev ISKRA v Semiču, se letos umira. Sedanj dogodki v svetu in doma kažejo, da proizvodnje kondenzatorjev ne gre povečevati.

Za ISKRO bo leta 1972 še posebno težko, ker so ob dvakratni devalvaciji izgubili okrog 7 milijonov dinarjev. Surovine so se v enem letu podražile za okrog 50 odst., medtem ko so cene proizvodov že 15 let na isti ravni.

Letos računa kolektiv na okrog 70 milijonov celotnega dohodka, kolikor so ga ustvarili lani, in na milijon dolarjev izvoza. To pomeni, da ostanja obseg proizvodnje na ravni preteklega leta, ob tem pa bo podjetje z ostankom dohodka na slabšem.

Razumljivo, da v takem položaju delovne sile ne bodo povečevali. Tudi rast zaposlovanja se je zaenkrat ustavila, bila pa je v zadnjih dveh letih izredna, saj je v kolektivu prišlo kar 200 novih ljudi.

Osebne dohodke so že lani večji, zato povečali. Zaposlenim z največjimi prejemki za 5 odstotkov, delavcem z najmanjimi dohodki pa kar za 15 odstotkov. V tovarni se ne bojijo, da ne bi mogli izplačevati zaslukov po družbenem dogovoru, vendar tudi ne računajo, da bi zaenkrat dohodki rasti. Stanje je tem pogledu kar zadovoljivo, saj nobena delavka, ki izpoljuje normo, ne zasluži manj kot 1.000 dinarjev na mesec.

R. B.

Komu prednost na šolskem avtobusu: šolarjem ali odraslim?

Prevozi

Prevozi otrok v šole, ki so se uveljavili v zadnjih letih, so postali že nuja. Danes je za majhne podeželske šole težko dobiti učitelje, zato je povsem upravičena domnevna, da bo takih prevozov vedno več in da bo zanje treba namenjati iz proračunov TIS več denarjev.

Vendar se avtobusne proge, ki so bile uvedene že zaradi šolarjev ali vsaj predvsem zaradi njih, vedno spremiščajo v redne proge. S šolskimi avtobusmi se prevaža vedno bolj žrtve odraslih, se pravi „meščega“ prevoza.

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so na primer že opozorili, da so na nekaterih progah otroci, ki se vozijo s šolskimi avtobusmi vedno bolj žrtve odraslih, se pravi „meščega“ prevoza.

Kamenje

Strošna Bela krajina mora marsikaj uvažati, kot so ugotovili na zadnji občinski seji v Metliki, pa uvažajo celo kamen s Hrvaškega. Če še drži, da vsa pokrajina leži na samem kamenu, je takle uvoz šola nad šalam. Povedali so primer, ko je vas Otok popravljala cesta. Namesto da bi gramoz vozili iz kamnoloma, ki leži 300 m stran od vasi, so ga dovozili iz Ozlja. Menda je bil skupaj s prevozom vred cenejši kot oni pred domaćim pragom.

vemu in proti Mačkovcu sta najbolj zdelana, v siromašnem stanju pa je tudi cesta proti Dolenjskim Toplicam. To seveda niso edine uničene ceste na Dolenjskem.

Prvi teži zimski nadlogi na cestah kajpak ni učinkovite rešitve. Cestno podjetje bo, ko bo vreme dopuščalo, začelo asfaltirati in popravljati najbolj uničene odseke in po tradiciji lahko pričakujemo, da bodo do prvega maja v glavnem namesto kamenja, ki gleda zdaj iz asfalta, že prisili zaplate na ceste.

Nekatere dolenjske ceste so zato vse bolj podobne beracevi suknji ali pa cesti od Školjice do Ljubljane, ki je že tolikokrat zakrpana, da najbrž niti cestarji sami ne vedo več, koliko novih slovenskih asfalta so v zadnjih letih položili.

Bržkone pa rešitev za dočnost ni v tem, da bomo vdano čakali na pomlad in da bodo cestne službe popravljale slabe ceste. Prav bi bilo, da bi raje gradili bolj počasi, pa zato temeljito! Tako pa smo v preteklosti za malo denarja hoteli potegniti asfalt na vsem makanjam, zdaj pa moramo vsako pomlad obnavljati pomajkljivo gradnjo in pretenke sloje, ki ne vzdrževalce cest.

Zanimivo pa je tudi vprašanje: kdo je kriv za poškodovane automobile na takih vzkopljih cestah in kaj bi ukrenila sodišča, ko bi vozni tozili lastnike oziroma vzdrževalce cest?

Kmetijski nasveti

Zadržimo propad drevja!

Kmetije bodo zivele, vsaj one najmočnejše. Večina vaških naselij bo ostala, pa četudi se bodo njih prebivalci vozili na delo v bližnja industrijska središča. Tako nakazuje razvoj, zato se lahko vprašamo s skrbjo, kakšna bo naša vas, kakšne bodo kmečke domačije, če bo kmečko sadjarstvo dokončno propadlo?

Komaj desetletje je tega, odkar smo za Slovenijo še ugotavljali, da je večji del sadnega drevja deležen vsaj zimskega skropljenja proti kaparju in drugim škodljivecem. Zdaj redkokrat vidis zimsko skropljenje, niti kmetijski inspektorji ne jemljejo več strogo svojih odločb o obveznem skropljenju, podoba je, da smo dokončno dvignili roke od kmečkega sadjarstva.

Ce bi iskali ekonomski račun v pridelovanju kmečkega sadja, ki na trgu nima tako rekoč nobene cene, tega ne bi našli. To pa ne pomeni, da mora to, kar raste okoli kmečkih domov in je tako značilno za našo vas, propasti, ker pač ni donosno.

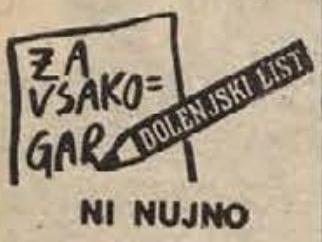
Pameten gospodar bo naredil vsaj najnajujnejše, da bi zadržal to propadanje – poskrbel bo za zimsko skropljenje. To je neogiven ukrep, začetek truda, da lahko vsaj nekaj pričakujemo od sadnega drevja. Skropiti je treba zdaj, proti koncu zime – do sredine marca, ker je skropljenje najbolj učinkovito v času, ko se brsti začenjajo napenjati.

Kako skropiti, je povečini znano. Z zimskimi skropivi (rumesan, bleodiazin, dinozan, kreozan, rumeno olje, foliol), s katerimi se lahko uspešno sopričemo s kaparjem, listnimi ušmi, brstnimi sukači, pedici, cvetožeri, je treba vse drevo, tudi najvišje veje, dobesedno oprati. Najprimernejši čas za to delo so mirni, oblačni in vlažni dnevi s kakimi desetimi stopinjam toplotne. Za nadrobnejša navodila je najbolje zaprositi strokovnjaka, ki vam bo med drugim tudi potrdil, da je zelo koristno zimsko skropivo vsako leto menjavati, saj je znano, da ne delujejo na vse škodljive enako.

Inž. M. L.

Kaj je z zdravstveno službo v Metliki?

V Dolenjskem listu št. 4 z dne 27. 1. 1972 je bil objavljen članek pod naslovom „Dolge vrste čakajočih“ nepodpisanega avtorja. Članek se nanaša na zdravstveno službo v Metliki. – Navedeni članek povsodno prikazuje stanje v zdravstveni enoti Metlika, s čimer si lahko občani ali nepoznavalci razmer o zadevi ustvarijo napačno in nepopolno sliko, zato želimo s tem na kratko seznaniti javnost z dejanskim stanjem.

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi stiskami, ki so objavljeni na tej strani. – K prispevkom, ki jih pošljate za objavo v našem tedniku, pripisite svoj celo naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (pripisati ga bomo s kracicami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovornega predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Članek zastavlja vprašanje, zakaj občutno manjka zdravnikov splošne prakse. V odgovor naj navedemo, da to ni samo problem enote Metlika niti samo Zdravstvenega doma Novo mesto, pač pa problem vse izvenbolnične zdravstvene službe v Sloveniji. O problemu zdravnikov splošne prakse je bil pred kratkim tudi razgovor v uredbništvu „Dela“.

Klub takemu splošnemu stanju, pa naš zavod ukrepa vse potrebno, da si ta kader pridobi. Tako smo iskali nadomestila za izpraznjena delovna mesta zdravnikov splošne prakse preko zavoda za zapošljevanje, razpisov v dnevnem slovenskem in hrvatskem časopisu ter z osebnimi stiki pri Slovenskem zdravstvenem društvu in drugih zdravstvenih organizacijah. Vsa ta prizadevanja pa niso dala vedno želenih rezultatov.

S pomanjkanjem zdravnikov splošne prakse smo že v mesecu decembru preteklega leta seznanili predstavnike občinske skupščine Metlika. Klub temu je bilo o tem govorova na IO občinske konference SZDL Metlika, na katere se je žal niso bili vabljenci predstavniki me-

liške enote oz. zavoda. Ugotavljamo tudi, da se je o zdravstveni službi v enoti Metlika na tej seji obravnavalo pod točko „razno“, za kar smo mnenja, da hi tako pomembna zadeva morala priti v dnevnini red seje in na katero naj bi bili vabljenci tudi predstavniki Zdravstvenega doma.

Res je, da so iz enote Metlika v zadnjih letih odšli 4 zdravniki splošne prakse, vendar je k temu treba pripomniti, da so odšli, ker so dobili specjalizacijo v holnični službi, kjer so v strokovnem predu in glede pogojev dela znatno na boljšem. Navedeni so si izbrali specjalizacije, ki jih po naravi dela naš zavod ne podljuje. Za ilustracijo naj navedemo, da ima naš zavod trenutno na specjalizaciji 9 zdravnikov, kar je maksimalno naše materialne in kadrovske možnosti.

Trditev v članku, da je naš zavod ob pripojitvi enote Metlika k Zdravstvenemu domu Novo mesto dajal kakršnoki obljube o nadaljnjem razvoju zdravstvene službe v Metliki, je netočna. Dejstvo je, da se je enota Metlika po sili zakona in po neuspelnem poskušku ustanovitve Belokranjskega zdravstvenega doma pripojila na podlagi referendumu in s soglasjem občinske skupščine Metlika in Zdravstvenemu domu Novo mesto še 30. 9. 1968 namesto 1. 1. 1968.

Glede programa razvoja zdravstvenih domov v novomeški regiji, kjer posebej ni omenjena enota Metlika, naj pojasnimmo, da s strani enote Metlika ni bilo zahtev po razširjenosti objektov. Navedeni program se prejele tudi vse občinske skupščine in nanj lahko dale svoje pridobime, ki pa se je vedno lahko upoštevajo, če so upravičene, dokler „program“ in „držbeni dogovor o finančiranju investicij v zdravstvu“ dokončno ni sprejet.

Glede pripombe na račun samoupravnih pravic naj omenimo, da je bila enota Metlika ob pripojitvi k Zdravstvenemu domu Novo mesto seznanjena s samoupravnim shemom, ki so ju pred tem že sprejeli trije pripojeni zdravstveni domovi. Po veljavni samoupravni shemi je bila enota Metlika zapostava v vseh organih upravljanja zavoda. Da smo sledili politiki razvoja samoupravljanja na podlagi zveznih amandmajev in konгрес samoupravljačev v Sarajevu, dokazuje dejstvo, da je svet zavoda 28. 5. 1971 na predlog uprave sprejel sklep o pripravi predloga za decentralizacijo samoupravljanja na ravnini enot, o čemer smo obvestili tudi Občinski sindikalni svet Metlika dne 8. 6. 1971. O decentralizaciji samoupravljanja je bil že izveden referendum in sprememba ustreznih aktov je v zaključni fazi. Zaradi navedenega je očitek glede samoupravnih pravic nesprejemljiv.

Navedeni odgovor dajemo na podlagi razprave in sklepa razširjenega sveta zavoda Zdravstvenega doma Novo mesto na seji dne 11. 2. 1972. Zdravstveni dom Novo mesto

Na omenjeno pismo izvršilnega odbora občinske konference SZDL Metlika imamo pripravljene konkretni dokumenti in podatki, ki v celoti spodbijajo neobjektivno ocenjevanje razmer v enoti Metlika, ker se v citiranem pismu med drugim prikazani tudi problemi, ki so izven možnosti v pristojnosti rešitve v okviru Zdravstvenega doma Novo mesto.

Res je, da so iz enote Metlika v zadnjih letih odšli 4 zdravniki splošne prakse, vendar je k temu treba pripomniti, da so odšli, ker so dobili specjalizacijo v holnični službi, kjer so v strokovnem predu in glede pogojev dela znatno na boljšem. Navedeni so si izbrali specjalizacije, ki jih po naravi dela naš zavod ne podljuje. Za ilustracijo naj navedemo, da ima naš zavod trenutno na specjalizaciji 9 zdravnikov, kar je maksimalno naše materialne in kadrovske možnosti.

Trditev v članku, da je naš zavod ob pripojitvi enote Metlika k Zdravstvenemu domu Novo mesto dajal kakršnoki obljube o nadaljnjem razvoju zdravstvene službe v Metliki, je netočna. Dejstvo je, da se je enota Metlika po sili zakona in po neuspelnem poskušku ustanovitve Belokranjskega zdravstvenega doma pripojila na podlagi referendumu in s soglasjem občinske skupščine Metlika in Zdravstvenemu domu Novo mesto še 30. 9. 1968 namesto 1. 1. 1968.

Glede programa razvoja zdravstvenih domov v novomeški regiji, kjer posebej ni omenjena enota Metlika, naj pojasnimmo, da je bila enota Metlika ob pripojitvi k Zdravstvenemu domu Novo mesto seznanjena s samoupravnim shemom, ki so ju pred tem že sprejeli trije pripojeni zdravstveni domovi. Po veljavni samoupravni shemi je bila enota Metlika zapostava v vseh organih upravljanja zavoda. Da smo sledili politiki razvoja samoupravljanja na podlagi zveznih amandmajev in konгрес samoupravljačev v Sarajevu, dokazuje dejstvo, da je svet zavoda 28. 5. 1971 na predlog uprave sprejel sklep o pripravi predloga za decentralizacijo samoupravljanja na ravnini enot, o čemer smo obvestili tudi Občinski sindikalni svet Metlika dne 8. 6. 1971. O decentralizaciji samoupravljanja je bil že izveden referendum in sprememba ustreznih aktov je v zaključni fazi. Zaradi navedenega je očitek glede samoupravnih pravic nesprejemljiv.

Navedeni odgovor dajemo na podlagi razprave in sklepa razširjenega sveta zavoda Zdravstvenega doma Novo mesto na seji dne 11. 2. 1972.

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

Spomin na Prešernovo proslavo v Brestanici: skupina mladih, ki je sodelovala pri Povodnem mozu in Železni cesti.

Brestanica Prešernu

Po več letih: uspešna kulturna prireditev

Po nekajletnem molku je brestanska Svoboda 6. februarja spet pravila kulturni praznik – Prešernovan. Slavnostno akademijo z bogatim sporedom je skrbno pripravila Marija Gosak ob sodelovanju prof. Marjance Požun, Francija Rakarja, violinista Janka Avsenaka, solistov Jožeta Butkoviča in Dorčija Železnika ter domačega moškega pevskega zborja, ki se je predstavil pomnožen (35 članov) in pomljen. Na glasbeno spremljivo je poskrbel Mati Zakonjšek, za svetlobne efekte

Drago Stropnik, lično sceno pa je pripravil Lojze Šabec.

Dvorana je bila polna častilcev večlike pesnika in njegove besede. Pazljivo so sledili smiselnemu povezani točkanu in nastopajoče nagradili s ploskanjem. Nastopajoči in poslušniki so se zlili v eno in skupaj doživili lepoto Prešernove besede.

Za tak nastop: hvala. Resno prepričani, da amaterska kulturna dejavnost služi osvečjanju in plemenitnemu ljudi, si takih prireditve želimo. A.M.

Pripravljen na samomor...

Imam 25 let, končal sem 6 razredov osnovne šole in odšeljil vojaški rok. Stanujem v Šmihelu pri Novem mestu, sem brez dela, gradim hišo, imam bolno mater in nečakinjo na skrbi. Ne vidim izhoda iz teme, kamor so me pahnili.

23. 3. 1964 so me vzeli za vajence v IMV. Kot revna družina nismo imeli ne ure ne transistora, zato priznam, da sem službo večkrat zamudil. Najbolj hudo mi je bilo, ko sem izvedel, kaj so o meni govorili v kolektivu. Da kradem pločevino in jo odnašam domov. To sploh ni res, pač pa imam pričo, ki je povedala, da so se delavci hoteli rešiti Cigana. Oni so v bližnji kozolec skrili pločevino, govorili pa, da sem jo kradel jaz.

Službe nisem dobil, pač pa sezonsko delo na Gozdni upravi. Tu sem bil 6 mesecev, potem sem moral k vojakom. Po odsluženem vojaškem roku sem se zapošlil pri Gradbenem in obrnem podjetju v Novem mestu, toda zaradi izredno nizkih dohodkov sem to službo pustil in sel v Novoles. Tudi v tem podjetju smo delali veliko, plačali pa so nas malo. Nisem mogel vzdrževati svojcev, zato sem se odločil za pot v Nemčijo. Avgusta 1971 sem šel čez mejo preko Zavoda za zaposlovanje. Kot gozdni delavec sem delal po 14 ur na dan, tudi ob sobotah in nedeljah. Dobro sem zasluzil, toda ko sem bil na dopustu doma, nisem mogel nazaj zaradi hudo bolnega očeta. Bil sem edini hranilec staršev. Oče je bil 7 let bolan na srcu, pokojnina ni dobitila, čeravno mu je manjkal samo dve leti do penzije.

Denar, ki sem ga prihranil v Nemčiji, sem porabil za hrano

in gradnjo hiše. Spravil sem jo do podstrešja. Ko je oče umrl, sem ostal sam z materjo, ki je prav tako bolna in nesposobna zdelo.

Začel sem pisariti za službo v Bett v Crnomelju, v tovarno Usnja na Vrhniku, v Novoteku Novo mesto, v tovarno zdravil in nazadnje še v IMV. Čeprav sem se zlagal, da imam končano osemetletko, me nikjer niso hočeli. V IMV jih se danes imeljejo, a mene gotovo niso marali zaradi stvari, ki sem jih že navedel, za katere pa nisem kriv.

Na občini so dali mami trikrat po 150 din. To je bilo vse, s čimer smo se prezivljali. Zima pa je dolga, mi smo vedno bolj lačni. Pri nas je tudi sestra hčerka, ki hodi v četrtni razred. Očeta nima, mati pa zanjo sploh ne skrbi. Bega iz kraja v kraj. Dva otroka ima s seboj, punčko pa je pustila pri nas. V Šoli je odšla, čeprav gre vsak dan lačna od doma. Vsak dan zjutraj gre se pomagat sosedu, ki ji da tudi jesti.

Tako mater, kot jo ima ta punčka, bi morali kaznovati ali pa prisiliti, da bi skrbela za otroke. Jaz nisem vajen prositi kot drugi. Krasti ne znam in nočem raje umrem od lakote. Kaznovan nisem bil se nikoli, ker hočem biti pošten.

Zal je revščina tako huda, da ob njej ne morem ne živeti ne umreti. Vse to sem že povedal na centru za socialno delo, a oni nam ne morejo vsak dan pomagati. Poslušajo me delat 8 km daleč pes od doma, tega pa ne morem sprejeti. Skrbeli moram za onemoglo mamo in nečakinjo. Moram kuhati, če kaj dobimo, pospravljam, pripravljam drva. Nosim jih tudi 2 km da-

lec, in to trikrat na dan, samo da mati ne bi bila v mrzlem.

Zakaj mi ne dajo službe v Novem mestu v kakšni tovarni, saj si tega želim že od otroških let! Laho me vzamejo na poskušnjo za nekaj mesecev, pa bodo videli, če znam delati in če sem pošten. Ce drugače ne gre, naj bi mi omogočili nazaj v Nemčijo. Ce bi spet dobro zaslužil, bi mami pisljal denar.

S solzumi očmi vse noči premisljujem, kaj bi naredil, a zame najbrž ni druge rešitve kot smrt. Prodal sem vse, kar sem imel. Fotoaparat, gramofon, harmonika, uro, zdaj pa bom moral prodati še nedokončano hišo.

Vsega tega ne morem več prenatisati. Ceravno sem ciganskega rodu, sem drugacen od rojakov. Sem miren fant, rad pojem in igram na kitaro, rad bi imel lepo stanovanje, rad bi bil lepo oblečen, pa... Imam samo se mater in transistor. Poslušam ga pozno v noč in pišem.

Kot niso vsi ljudje enaki, niso vsi Cigani za v en koš. Ce poveš, da si Brajdšč, te imajo za poslast. Ko napisesh prošnjo za službo, vidijo podpis, že prošnja romska v koš. Odgovorijo pa: „Nimamo prostih delovnih mest.“ Jih imajo, samo za Cigana ne! Mar nisem tudi jaz služil JLA? Ce bo treba, sem ravno tako pripravljen braniti domovino kot drugi. Prav tako sem se pripravljen boriti za mir in napredok. Vse to je kot nič, kajti vsi mislijo: Cigan se tepe, krade, se ne umiva itd.

Dajte mi priložnost, drugega ne prosim! Ce bi moral živeti od kraje in prosačenja kot drugi Cigani, raje umrem.

RAJKO BRAJDČ, Šmihel pri Novem mestu

Kot revna družina, nisemo imeli ure niti tranzistorja, kot ga imam danes. Tisto priznam da sem let nared neizkušen fant, večkrat zamudil delovno mesto. Taki pa mi je le to, da so mi dali odpoved po 1 mesecu poleg tega, pa mi je bilo najbolj hudo ko so govorili v kolektivu da sem jast kradel nekakšne lehe, in da sem jih raznesal lomov. To zlak ni bilo res, so imam pričo fant, ki je delal v istem kolektivu kot ja. Pripravoval mi je tuj ro zu fantje med seboj po-

1972 – leto kvalitete

Neusmiljena bitka za kakovost proizvodov zame ves svet, naši proizvajalci in potrošniki morajo zato vedeti kaj več o lastnostih, dejanski vrednosti in uporabnosti proizvodov!

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog Jugoslovanske zveze organizacij za izboljšanje kvalitete, da se leta 1972 razglasí za leto kvalitete v Jugoslaviji. Ta pomembna družbeno-koristica akcija spopada s časom, ko naša industrija vlagajo posebne napore za uveljavljanje s svojimi kvalitetnimi proizvodni na domačem in tujem tržišču.

Neusmiljena bitka za kakovost je zajeta skoraj ves svet. Kvaliteta oseva tržišča, je ocena gospodarskega in družbenega razvoja neke dežele, te torej tudi merilo stopnje njenega razvoja.

Kvaliteta ni le pojem ali merilo za oceno posameznih proizvodov. Kvaliteta sega v odnosu proizvajalca ali posredovalca do potrošnika, odnosne med ljudjimi pri blagovni menjavi in opravljanju uslug.

Mililo je 50 let, odkar so bile v Ameriki zasnovane znanstvene ekonomske metode za izboljšanje kvalitete kot metode statistične kontrole kvalitete in vzrednega blaga.

V Japonski je osnovna zveza za zaščito potrošnika kot posebni organ v kabinetu predsednika Japonske vlade. Leta 1956 so bili podani temelji evropske organizacije za kontrolu kvalitete. Jugoslavija je postala članica te evropske organizacije 1968.

Japonska je proglašila leto 1964 za leto kvalitete, Anglija pa leto 1967.

Potrošniške organizacije so organizirane v 55 državah. Osnovna naloga potrošniških organizacij je vplivati na izboljšanje kvalitete proizvodov in storitev ter informacije potrošnikov o lastnostih, kvaliteti in funkcionalnosti proizvodov na tržišču.

Prva potrošniška organizacija te vrste pri nas je bila „Porodica v domačinstvu“, ki je delovala pod nazivom „vzpostreno testiranje“ že od leta 1965. Tej aktivnosti se je pri-

V vsaki slovenski občini se voli
najmanj en poslanec
republiškega zborna

V Dolenskem listu z dne 27. januarja 1972 se v poročilu kandidačke konference SZDL v Črnomlju pod naslovom „Kakšni naj bodo poslanci“ na 17. strani govori, da je na konferenci več članov razpravljalo o nesustročnosti volilnih enot za volitve v republiški zbor skupščine SR Slovenije. Poudarjajo so, „da so volilne enote za poslanice republiškega zborna preobsežne, saj ena volilna enota zajema 4 dolenske občine. Posledica tega je, da podanci ne morejo dovolj sodelovati s temenom in z delovnimi organizacijami“. Trditev, da zajema ena volilna enota za volitve poslancev republiškega zborna 4 dolenske občine, ne drži. Znano je, da smo pri zadnjih volitvah leta 1969 v 90 volilnih enotah volili 90 poslancev republiškega zborna glede na število prebivalstva, pri čemer je že dopolnilo VI k republiški ustavi zahtevalo, da se mora v vsaki občini voliti najmanj en poslanec republiškega zborna. Dosledno temu ni nobena občina v

Sloveniji brez poslanca republiškega zborna in so torej na rednih volitvah leta 1969 tudi v vseh dolenskih občinah Črnomelj, Kočevje, Metlika, Trebnje volili volili po enega poslanca. V Novem mestu pa dva poslanca republiškega zborna.

Mislim, da bi bilo treba prikazano natočnost popraviti in bralce Dolenskega lista opozoriti da ima vsaka dolenska občina prav tako kot vsaka druga slovenska občina vsaj enega poslanca republiškega zborna. To je zlasti zato, ker so bila vprašanja volilnih enot za volitve v republiški skupščini ob sprejemjanju dopolnil in volilnih zakonov leta 1969 zelo izvadno diskutirana in so bile tedaj aktivne zlasti dolenske občine, ki so dale v tej diskusiji veliko tehnih pripomb.

Tajnik republiške volilne komisije za volitve poslancev v skupščino SR Slovenije dr. Kostja Konvalinka

2.400 motornih vozil

Lastniki motornih vozil so lani plačali preko 3 milijone (novih) din raznih dajatev

Ko pogledamo podatke o motorizaciji v Kočevju iz časa pred drugo svetovno vojno, šele dojamemo velik napredok gospodarstva in osebne blaginje. Pred vojno je bilo v Kočevju le nekaj osebnih avtomobilov in tovornjakov, kako pa je danes?

Skupno sta v kočevski občini 2402 motorni vozila. Najmočnejso so zastopani osebni avtomobili, ki jih je 1389, mopedov je 540, tovornjakov pa 196. Ostali so traktorji, svobusni, prikolice in drugo.

Vsi, ki imajo motorna vozila, so plačali skupaj 3.024.424 din (ali nad 300 milijonov starih dinarjev), kar navajamo, da bo številka bolj jasna) raznih dajatev. V tej vstopi so zajete upravne takse z 33.260 din, cestne takse z 1.147.475 din, poštne z 6.856 din ter obvezno zavarovanje z 1.836.830 din.

Te številke so ogromne. Upoštevati moramo, da tu niso zajeti vsi ostali stroški, kot za popravila, benzinc in ostalo.

Lastnike avtomobilov bi verjetno zanimalo še, koliko težnja denarja ostane v občini in koliko je bilo v občino povrnjenega iz obveznega za-

varovanja. Ce bomo te podatke zvedeli, jih bomo objavili.

ANDREJ ARKO,
Kočevje

Po predstavi so se številni otroci le s težavo poslovili od Tonija, ki jih je prijetno zabaval po predvajanih diafilmih.

Listi iz otroških dnevnikov

SRAM ME JE, ZA OBA.
Noč je, mehka in prijetna. Vrata v dnevno sobo so odprtia, ko spet zaslism grobe besede, preklinanje, škodljivo režanje.

„Ne morem te več trpeti, poberi stvari in pojdi! Gnuši se mi!“ „Počasi, počasi. Rada bi se me znebila, potem pa bi pritisala name in me izzemala. Poznam to. Nič ne bo.“

„Dokaze imam. Z drugimi si zapravljal denar.“

„Ti, ti si pa svetnica! Tresil te bom, da boš ne hala reglati.“

„Vse te v tebi je ena sama velikanska ostudna laž. Brez srca si. Zverina.“

„Moč! Prekleti, če ne...“

Potem kriki in razbijanje, vmes jok in očetove kleteve... Potuhnem se pod odoje, zaprem oči. V meni je praznina, jokala bi, a ne morem. Ta praznina se polni s sovraštvom do obeh. Zakaj počenjata vse to? Zakaj ne gresta vsak po svoji poti? Jutri bosta šla spet skupaj v hladno.

Sram me je, sram za obo.

Prijetne ure — dar KUD Krka!

Minute v polzatemnjem prostoru hitro beže

V dvoranici otroškega vrtača v Kandiji je bilo to soboto prijetno. Otroci iz Čečevasi, ki jih je v Novo mesto pripeljal Krkin kombi, so pozorno poslušali pravilico o Rdeči kapeci in volku. Minute so za malčke v polzatemnjem prostoru prehitro bezele.

Po pravilici je vsak, kdor je želel nastopati, zapel pesmico, povedal majhno dogodivščino, za nagrado pa je dobil buren aplavz sovrašnikov in majhno čokolado. Kakoš deset dečkov in deklic, ki so ne obiskujejo šole, se je na majhmem, improviziranem odru pogumno postavilo, ter uspešno zaključilo verjetno svoj prvi nastop.

Tako je vsako soboto. Za uro in pol, ki jo številnim novomeškim in okoliškim otrokom pripravijo člani KUD Krka, se imajo njihovi starši zahvaliti tovarni zdravil KRKA in štirim marljivim članom.

V kratkem razgovoru po predstavi, ko so se številni otroci le s težavo poslovili, so nam povedali, marsikaj. Hvaležni so tovarni zdravil Krka, ki je s to akcijo začela. Med drugimi imajo tudi njen kombi. Z njim vsako soboto zjutraj pripeljejo okoliške otroke, po končani predstavi pa jih odpeljejo domov. Člani menijo, da bi lahko tudi druga podjetja prisločila na pomoč in da je to njihova dolžnost, saj se na ta način nudi marsikari družini pri vsakodnevnem varstvu in vzgoji otrok pomembno nekakšno dopolnitvenje družinske in družbenje skrb za otroka.

Njihova dejavnost je koristna tudi z druge plati. Otroci se v času, če redno obiskujejo ure pravljic, naučijo se nastopanja pred večjo skupino, kar je zlasti pomembno za kasnejše življenje.

Na koncu člani želijo, da Dominvest, ki je lastnik dvoraničice, v kateri se z otroki zbirajo, za uporabo ne bi več zahteval plačila.

J. PEZELJ,
Novo mesto

Piše preprosto,
poroča kratko
in razumljivo:
**DOLENJSKI
LIST**

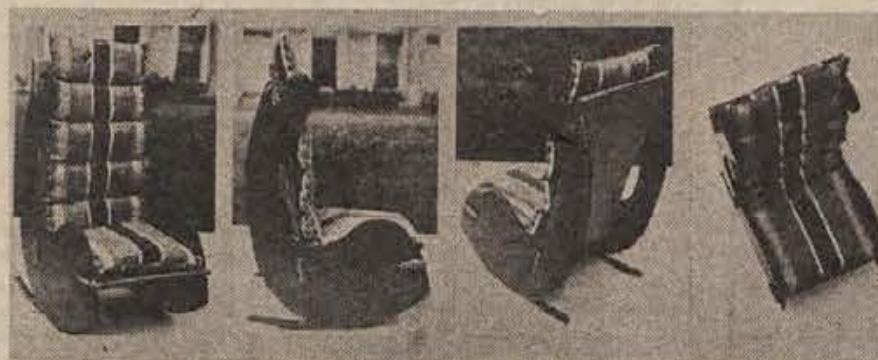
AB Agraria BREŽICE
cvetličarni ***
GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov.

Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

Lesen gugalnik za tovarno „NOVOLES“, Novo mesto, zanj je bil avtor Tomaž Vidic častno priznanje.

Natečaj »AS DESIGN 72« z mednarodno udeležbo

Kot nadaljevanje lanskoletne akcije natečaja in razstave „AS DESIGN 71“, ki se je pokazala zelo

uspešna in je prinesla vrsti slovenskih podjetij nove oblikovalske predloge, predvsem na področju po hišstva in svetil, razpisuje Akcijski sekretariat za industrijsko oblikovanje Jugoslavije s sedežem v Ljubljani že drugi javni anonimni natečaj, ki se ga bodo to pot udeležili tudi inozemski oblikovalci. Pokazalo se je namreč, da je potreb po povračevanju po oblikovanju v naši industriji več, kot ga zmorejo rešiti domači oblikovalci.

Cilj natečaja je pospešiti razvoj oblikovanja, doseči boljšo likovno kakovost industrijskih izdelkov in s tem boljši poslovni uspeh na domačem in tujem tržišču. Namen natečaja je pripomoci, da bi dobre rešitve oblikovanja industrijskih predmetov našli pot do proizvajalcov in da bi proizvajalci dobili oblikovalce, ki bodo sposobni reševati njihove naloge.

Natečaj „AS DESIGN 72“ je sedaj v fazi zbiranja prijav podjetij, ki bodo naročila nove rešitve za oblikovanje izdelkov na področjih:

**Marjetka Petaci
in
Zdenka Cvelbar**

Zahvala upokojencev

Dne 6. februarja 1972 je imel kolektiv gostinskega podjetja hotela Pugled v Kočevju sestanek s svojimi delavci devetih poslovanih tega podjetja. Na tem zboru so vodilni tovarni in delavski svet obravnavali pravilnik o stroških poslovanja, o delitvi osebnega dohodka in ostale interne splošne akte za tekoče leto.

Tov. direktor Pržnik, računovodja Jajtič in predsednik delavskega sveta Vidrih so posebno izčrpno pojasnile delavcem odvajanje družbenih sredstev in sklade za izplačilo osebnih dohodkov.

Na ta zbor so povabili tudi nas, upokojencev tega podjetja. Prejeli smo praktična darila in bili smo pogoščeni z večerjo. Tovarišu direktorju se posebno zahvaljujemo za govor, v katerem je povedal, da smo se zmeraj nujivo. Tudi mi smo z njimi in smo pripravljeni pomagati jim v primeru bolezni in kolektivu.

V imenu vseh živečih upokojencev v Kočevju se enkrat celotnemu kolektivu najlepša hvala za pozornost. Želimo vam veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

V imenu upokojencev
ANTON PETROVIČ

V nedeljo nas je smrt v velikem številu zbrala pri skupnem grobu Marjetke Petaci in Zdenke Cvelbar.

V Brežicah že zelo dolgo ni bilo tako številnega pogreba. Vsí smo obe dekleti poznali le mimogrede, obeh smo vedeli samo dobro. Nista bili star 19 let, bili sta nerazdužni prijatelji. Šele pred kratkim sta se zaposlili in njuna skupna smrt nas je tako pretresla, da je bil pogrebni sprevec dolg kar kilometr.

Skoraj ni bilo oči, ki jih niso orosile solze. Zdaj, na začetku pomlad, smo gledali to dvojno pomlad na mrtvaškem odru in s strahom spraševali: „Doklej je?“ „Kdo bo naslednji na vrsti?“ Na cestah skoraj ni več s smrtno neomadeževanega kilometra.

In kljub takim vprašanjem bomo jutri spet sedli v svoje automobile, ne da bi pri tem pomisili, da so ceste prekrite, promet prestavljen, najhujše nezgode pa vsakdanje. Misili si bomo: meni se ne bo nič zgodilo, ker sem mlad in imam odlične refleks, ali pa se mi ne bo nič zgodilo, ker sem že nekoliko starejši in imam zato več izkušenj. Ceste pa vsak dan požirajo življenja, neodživljiva življenja.

M. BAVEC

Veliko Brežičanov se je v nedeljo poslovilo od Marjetke Petaci in Zdenke Cvelbar, ki sta se smrtno ponesrečili na avtomobilski cesti. (Foto: Milan Bavec)

Avto-moto društvo
Krško

prodaja

**osebni avto
ZASTAVA 750**

letnik 1969.

Licitacija bo v društveni garaži na stadionu v soboto, 26. 2. 1972, ob 9. uri.

SEDANJI POLITIČNI TRENUTEK JUGOSLAVIJE

Poziv za mobilizacijo komunistov in vseh naprednih sil – Trda roka naj bo ves delavski razred! – Močna Jugoslavija nekaterim ni po godu – Kriza ali zmeda v glavah posameznikov? – Za krepitev odgovornosti so premalo samo resolucije – Optimizem za gospodarsko učvrstitev – Kmeta, delavca in vsakogar med nami živo zanimajo besede predsednika Tita

Tone Gošnik, gl. urednik Dolenjskega lista, zaprosil Franca Šetinca, člana sekretariata CK ZKS, da odgovori na vprašanja o mestu in vlogi II. konference ZK v sklopu vprašanj, ki jih lahko zberemo pod skupnim imenovalcem „Sedanji politični trenutek Jugoslavije“. Tovariš Šetinc, naš dolgoletni sodelavec, se je rade volje odzval vabilu in na vprašanja odgovoril takole:

Ali lahko po domače, kratko in zgoščeno poveste, kaj je predvsem povedal tovaris Tito v uvodni in zaključni besedi na tej konferenci? Kmeta in delavca zanima, če bi to lahko slišal še enkrat, čeprav v kar najbolj kratki obliki.

Bil bi presrečen, če bi znal zadeti bistvo političnega trenutka, opisati probleme in začrtati naloge tako po domače in zgoščeno, kakor to zmeraj uspeva tovarisu Titu. Zato ga tudi ljudje razumejo.

Ce že moram v kratki obliki ponoviti Titove besede, potem bi dejal, da so pomene poziv za mobilizacijo komunistov in vseh naprednih sil za to, da zmanjšamo razdaljo med besedami in dejanji. Njegov uvodni govor je dal konferenci delovno obeležje. To, da so se izogibali nepotrebni svečanostim, je morda dober obet za prihodnost. Tovariš Tito je s svojimi besedami dovolj jasno povedal, da bo treba v prihodnjem več delati in manj govoriti.

Razna ugibanja in špekulacije o tem, da je Jugoslavija v „krizi“ in da bo razpadla, je tovaris Tito označil za bedaste. Odločno je tudi zavrnil natolcevanja o omejevanju svobode in demokracije. Dejal je: „Ni je države, kjer bi se ljudje tako malo bali kot v Jugoslaviji.“ Na kritike, češ da se partija spet zavzema za politiko „trde roke“, je tovaris Tito odgovoril: trda roka naj bo ves delavski razred. Doslej je bila to pogosto roka posameznikov, ki so izvajali samovoljo nad delavci. Take je treba izključiti iz Zveze komunistov, a tudi zunaj nje jim ne smemo dovoliti, da bi po mili volji zabavljali in rovarili.

Predsednik ZK Tito je grajal tiste, ki vidijo povod vse črno, kar da vsekozi po vojni nismo dosegli nobenih uspehov, ampak smo delali samo napake ...

Za tovarisa Tita je značilno, da zna, kakor pravijo preprosti ljudje, ločiti zrno od ljulke. Na konferenci je res dejal, da sicer nismo uresničili vsega, kar smo si zamislili, a smo vendarle dosegli velike uspehe. To naše nasprotnike v tujini in doma bode v oči. Ne želijo, da bi

bila Jugoslavija močna, trdna skupnost. Nekaterim taka ni pogodu.

Tovariš Tito je posvetil posebno pozornost vzgoji mlade generacije. Katere njegove besede je treba zlasti podprtati?

Da, res je govoril o tem, da je treba mladino vzgajati v marksističnem duhu. V solski programu je treba spet vključiti vse, kar bi mladim omogočilo bolje razumevanje socialističnega razvoja in poti samoupravne družbe. Iz soli je treba odstraniti tiste, ki mladino pridijo.

Zakaj govorce o „politični krizi“ v Jugoslaviji? Delovni človek te krize ne čuti, stoji pa sredi resnično zavzetega boja za lepsi, svoboden in materialno bogatejši jutrišnji dan.

Na vaše vprašanje je tovaris Tito odgovoril približno takole: Kriza – to je zmeda v glavah posameznikov! Osnova je zdrava, Zveza komunistov stoji trdno na svojih temeljih. To potrjuje tudi vi, ko pravite, da delovni človek te krize ne čuti, ker stoji sredi resnično zavzetega boja za lepo prihodnost.

Ozdraviti našo družbo „politične krize“ pomeni odpraviti omahovanje in oportunizem zlasti v vodstvih, preprečiti poskuse zbiranja oblasti v nekaj rokah, okrepliti odgovornost, utrditi vezi med Zvezo komunistov in delavskim razredom. „Bodite ostrejši do voditev!“ je tovaris Tito v svoji sklepni besedi na konferenci pozival članstvo Zveze komunistov, delavski razred in vse delovne ljudi.

Kakšna je po vašem odgovornost za uresničitev sklepov 9. konгрresa ZK? Cemu paša odgovornost, zakaj ni ukrepov za tiste, ki so predvsem krivi partijske nediscipline, izigravanja in podobnih odklonov?

Delno sem na vaše vprašanje že odgovoril. Dodam naj le še to, da odgovornosti ne bomo oklepili samo z resolucijami. Tega so se zavedali tudi udeleženci II. konference ZK, zato so se za-

vzeli za temeljito spremembo socialne sestave Zveze komunistov v prid delavstvu. Pri tem ne mislim, da morata biti kramp in lopata merilo za sprejem v Zvezo komunistov. Izraz „delavec“ je treba razumeti v širšem smislu. Tudi inženir v tovarni in profesor na šoli sta delavca, če se zavzemata za razvoj socialističnega samoupravljanja na vseh področjih in vseh ravneh, ako se bojujeta za odpravo vseh monopolov in privilegijev.

Vč odgovornosti bo le tedaj, če bodo vodstva odgovorna članstvu. Nujna je stalna kontrola nad izvajanjem sklepov. Kdor z besedami sprejema stališča, v praksi pa dela proti njim, ga je treba brez odlašanja pozvati na odgovornost in, če gre za grobe kršitve, izključiti iz Zveze komunistov.

Delegati so v razpravi na konferenci večkrat ponovili, da se je treba vrniti k sklepom IX. konгрesa ZK. To ne pomeni vračanja v preteklost. Nasprotno, to samo potrjuje, da v temeljnih idejno-političnih stališčih Zveze komunistov Jugoslavije ni treba ničesar spremeniti. Pač pa je treba odpraviti omahovanje in oportunizem, nedoslednost in ležernost, skratka vse, kar je doslej oviralo uresničevanje sklepov IX. konгрesa ZK.

Ljudje želijo dobiti povrnjeno zaupanje v to, da smo zares pravljeni doseči gospodarsko čvrstost – stabilizacijo. Ali nas gospodarska gibanja zadnjih mesecov (cene, večji izvoz, zaupanje v dinar na inozemskem denarnem trgu itd.) lahko utrdijo v veri, da smo s sedanjim gospodarsko politiko SFRJ na pravi poti, da to tudi dosežemo?

Odgovoril bom z besedami predsednika Zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića, ki so izvzene optimistično: pozitivni rezultati stabilizacije se kažejo tudi v porabi (investicije, splošna poraba), kar je prvi pogoj za umiritev trga in cen. Po njegovih besedah zmoremo nadzorovati gospodarski položaj in uspešno sprememljati njegove smeri. Lanski zunanjetrgovinski primanjkljaj se je zmanjšal za 130 milijonov dolarjev. Protiv pritiskom za zviševanje cen, izigravanju predpisov, odtegovljaju dobar blaga itd. se bomo bojevali z ekonomskimi in administrativnimi ukrepi. Zamrzenje cen ni način za razreševanje problemov gospodarske čvrstosti – stabilizacije, vendar bo treba ukrepati

tako, da bi, kjer je le mogoče, zmanjševali obveznosti gospodarstva in s tem preprečili, da bi podivjale cene. Proti porastu le-teh se bomo borili z vsemi močmi.

Na konferenci so se spoprijeli tudi z raznimi poenostavljanji in z zahtevami po vračanju na star, administrativni način upravljanja z gospodarstvom. Nekaterim bi bilo prav, da bi odpovedali domovinsko pravico tržišču, ki vrednoti družbeno potrebno delo. Takim bi bili po godu razsodniki in advokati v obliki države, ki bi jemala denar pridnim gospodarjem in ga dajala slabim.

V prihodnje ne bomo smeli dovoliti, da uvažajo blago, ki ga lahko izdelamo doma pod konkurenčnimi pogoji. Tega pa spet ne bi smeli razumeti tako, kakor da se bomo poslej zaprli pred zunanjim svetom, ker bi s tem izgubili priložnost naše udeležbe v svetovnem predku znanosti in tehnologije.

Trga ne moremo in ne smemo opustiti, ker je pomemben dejavnik razdelitve blaga, dela in denarja, vsekakor boljši od subjektivnega administriranja. Vendar tržnih kategorij, ki veljajo za kapitalistični svet, ne smemo prenašati k nam avtomatično in nekritično. Predvsem pa ne smemo prepustiti delovanja trga stihiji. Nujna je razvojna politika, temelječa na družbenih dogovorih in samoupravnem sporazumevanju. Prostor mora biti tudi za državo, zlasti za razne inšpekcijske organe, davčne službe in druge, ki morajo zaščititi samoupravljanje in samoupravljača pred zlorabami.

Na II. konferenci ZK sta referenta – Veljko Vlahović in Kiro Gligorov – navedla nekatere podatke, ki kažejo našo prehodeno pot v drugačni luči, kakor smo jo navajeni videti ob prevladujočih pesimističnih ocenah. Ali nam lahko poveste kaj o tem?

Najbrž mislite na Gligorovo ugotovitev, da nekateri venomer govorijo, če da nazadujemo, ker hote ali nehote spregledajo dinamizem sprememb v Jugoslaviji. Po njegovem o naših uspehih bolje sodijo v dokumentih Organizacije združenih narodov, mednarodnega denarnega sklada itd., kakor pa v naših domačih analizah. Po teh sodbah se Jugoslavija še vedno nagleje razvija od svetovnega poprečja. V zadnjih 5 letih smo zamenjali 40 odstotkov strogognega parka v industriji z najmodernejsimi

stroji, od tega eno tretjino avtomatskih. V zadnjih treh letih smo nakupili v tujini za približno 2,5 milijarde dolarjev opreme. To pomeni, da smo lep del mednarodnih posojil našli v moderne stroje, ki se bodo morali kmalu, sevce, ce bomo dobro gospodarili, bogato obrestovati.

Referent Veljko Vlahović je v svojem referatu presenetil s podatkom, da je po zadnjem popisu odpadlo na kmečko prebivalstvo okrog 37 odstotkov. Za take spremembe so potrebovali Zahodna Evropa 100 let, Sovjetska zveza 50 let in ZDA 40 let. Jugoslavija je potrebovala za zmanjšanje kmečkega prebivalstva od 75 odstotkov pred vojno na 37 odstotkov leta 1971 samo 26 let.

Kakšne so po vašem naloge komunistov in osnovnih ter drugih organizacij ZK v tem času? Bi lahko rekli nekaj o pomenu akcijskega programa za vse članstvo ZK?

Akcijski program, sprejet na II. seji konference ZK, obvezuje vse komuniste od vrha do dol, od predsedstva in izvršnega biroja ZK do poslednjega člena ZK. Komunisti na vseh ravneh – v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, ustanovah, občinskih organizacijah, centralnih komitejih itd. – se morajo organizirati in usposobiti za uresničevanje sprejetih sklepov. Premalo bi bilo samo „študirati“ akcijski program, ampak ga je treba prilagoditi konkretnim razmeram, prevajati v konkretno praks. Izkoristiti je treba ugodno razpoloženje članstva in delovnih ljudi, zato ga v sto in sto konkretnih akcij, zbrati za tisoč spopadov z raznimi odpori. O prizadevanjih za takšno uresničevanje akcijskega programa ZK zlasti v Novem mestu in tudi v nekaterih drugih občinah sem bral v vašem listu.

Kaj mora pri tem odigrati revolucionarna, akcijsko sposobna Zveza komunistov med našim ljudstvom?

Zveza komunistov, idejno in akcijsko enotna, prodoma, učinkovita, se lahko bojuje za sprejeti politiko samo v mnogi politiki, v organizacijah Socialistične zveze, sindikatih, borčevski organizaciji, zvezi mladine in drugih družbenopolitičnih in samoupravnih organizacijah in organih. Večja organizacijska čvrstost mora rabiti učinkovitejšemu dogovarjanju komunistov za akcije, ne pa zaprtosti vase.

Zveza komunistov ne potrebuje stališč in resolucij samo zase, temveč predvsem za to, da z njimi izpričuje najpregrenejše interese delavskoga razreda in delovnih ljudi, da jih delavcem, kmetom, intelektualcem in drugim z močjo argumentov in prepričanja predstavi tako, da bodo videli v njih svoje koristi, skratka, da jih bodo sprejeli za svoje. Komunisti morajo torej delovati povsod tam, kjer so politična dogajanja najmočnejša in kjer je treba kreči prostor za nadaljnjo ofenzivo socialističnih sil. Ali na kratko: Zveza komunistov mora sprostiti ustvarjalne sile, ki dijo v našem ljudstvu!

Tovariš Šetinc, hvala za vaše odgovore!

Med delom konference. V prvi vrsti (od leve proti desni): Dusan Dragosavac, član IK CK ZK Hrvatske, Marinko Gručić, sekretar mestne konference ZK Zagreb, Djuro Kladarac, član predsedstva SFRJ iz Hrvatske, Jakov Blažević, predsednik Sabora SR Hrvatske in inž. Andrej Marine, sekretar sekretariata CK ZK Slovenije

„Dobr dan, Gastarbeiter...“

Piše: TONE GOŠNIK

Kot dojenčki, šolarji, vajenci in bolniki niso tuji delavci »gostujoče države« ničesar stali. Za svojo starost, invalidnost ali hiranje morajo plačevati sami... – Blagoslov ali zlo?

Spomladis letos se bodo sindikalni predstavniki iz 15 evropskih in afriških držav pogovarjali o zdomcih.

Zdaj dela v Evropi kaknih 9 milijonov zdomcev, ki imajo velike probleme in katerih življenje največkrat ni vključeno v življenje države, v kateri so začasno zaposleni. Pobudo za takšen sestanek o zdomcih so dali jugoslovenski sindikati in brzkon bo prvi „zdomski kongres“ pri nas.

Devet milijonov delavcev dela začasno v raznih evropskih državah. Devet milijonov posameznih usod, pa hkrati tudi težkih, zaskrbljajočih nacionalnih, gospodarskih, družbenih in socialnih vprašanj za vodstva dežel in držav, iz katerih je pritekla ta mogočna človeška reka z juga na sever Evrope.

Med njimi je nekaj nad 600.000 Jugoslovanov, od tega kakih 60.000 Slovencev. Samo v Zvezni republiki Nemčiji se je število gostujočih tujih delavcev od junija 1971 do septembra 1971 povečalo za 132.000. V jeseni preteklega leta je delalo v ZR Nemčiji že 2 milijona in 240.000 „Gastarbeiterjev“ – delavcev na začasnem delu. Med njimi je bilo 478.000 Jugoslovanov.

V reki, ki teče iz južnoevropskih dežel na „bogati sever“, smo imeli konec lanskega leta največji čoln. Turki in Italijani so bili precej zadaj, se počasneje pa so za njimi „veslali“ v Nemčijo Grki, Španci in Portugalci. Se pred 10 leti je delalo v ZR Nemčiji komaj 629.000 tujih delavcev. Konec 1966 jih je bilo 1.243.000, tri leta kasneje 1.366.000 in 31. marca 1970 je delalo med 1.670.000 tujimi delavci v ZR Nemčiji že

351.000 Italijanov,
326.000 Jugoslovanov,
288.000 Turkov,
219.000 Grkov,
154.000 Špancev,
36.000 Portugalcev itd.

Konec lanskega septembra so jugoslovanski delavci prišli na prvo mesto med „Gastarbeiterji“ na Nemškem. Pod naslovom „Uvozno blago – delovna sila“ je poročal časopis DER SPIEGEL 22. 11. 1971: gostujoči delavci v ZRN iz šestih največjih dežel –

Jugoslavija	478.000
Turčija	453.000
Italija	408.000
Grčija	268.000
Španija	186.000
Portugalska	58.000

DER SPIEGEL pa je hkrati med drugim tudi zapisal: „Tuji delavci: razvojna pomoč bogatin“! Veliko človeško armo do mož, žena in polodraslih, ki se vali proti severu iz ubožnic Evrope, je nemški časopis okrstil s tolkokrat izrečenim in napisanim novim samostalnikom – „Gastarbeiter“. Toda kdo pomaga komu? Industrijske države, tako DER SPIEGEL, ponosno hvalijo njihovo zaposlitev kot „najpomembnejšo pomoč pri razvoju, ki je bila kdaj ponujena...“ Mar ne poberejo na koncu smetane samo tisti, ki so že tako bogati?

V Španiji in Grčiji, na Portugalskem in Italiji, v Jugoslaviji kot v Turčiji ostajajo po besedah nemškega časopisa „polja v puščavi, raztrgane družine, delavci na tujem pa žive kot izkorjenjenici...“

V Stuttgartu, glavnemu mestu švabske dežele, živi več stoči Slovencev: srečate jih na gradbiščih in v tovarnah, pri komunalnih in drugih podjetjih, v zastopilih naših firm in še kje. Tu nekje delajo in živijo tudi Franc Ogrinc iz Ortneka, Ivan Čampa iz Sodražice, Franc Prah iz Sentruperta in Franc Cvelbar iz Šentjerneja. Če boste iskali, boste našli tudi kolonijo 40 Suhokranjev iz okolice Vidma-Dobrepolj. Pa še in še.

Na naslovno vprašanje tega odstavka se nisem odgovoril. K Stipaničevi Mimici se povrem prihodnji teden, morda nam bo sama postregla še s prijetno družinsko novico. Tudi k drugim se povrnil, saj moram izpolniti dolžnost, ki mi jo je naložil uredniški odbor našega lista lani v decembru:

„Obični rojake v ZR Nemčiji, poglej, kaj in kako delajo, napiši, kako žive naši ljudje, ki so začasno zaposleni na tujem! Počrashaj še, ali so zadovoljni z domaćim listom, kaj naj bi jim morda še prinašal, česa pogrešajo, kaj sporočajo svojem, prijateljem in znancem v domačih krajinah!“

Med skoraj 900 izvodni Dolenjskega lista, ki gredo vsako sredo zvečer iz tiskarne v Ljubljani k Dolenjem in Spodnjeposavcem v 22 držav na štirih kontinentih, je tudi naš list z naslovom Mimica Stipanič iz Kloštra pri Gradcu v Beli krajini. V petek ali soboto, če ni zamud, jo najde v Mannheimu, na njenem novem domu. Naslov je prav kratek: Mannheim, U 6/7. Prej je živila na U 6/19, nato spet na U 5/19. Čemu je šla Mimica pred 6 leti po svetu? Kaj dela zdaj, kako živi, ali še misli kdaj na Metliko, kjer je hodila v šolo in prvo službo? Se spomni kdaj brezovih gajev, staršev, prijateljic in znancev?

Kaj dela Jože Avsec iz Goriske vasi pri Škocjanu v velikem industrijskem Ludwigshafnu? Kaj je neslo v svet Franca Majcna iz Sentruperta, ki živi zdaj v Goeppingenu? Ali se Franc Pust iz Dobrniča in Marija Doerr iz Sentruperta z domotožjem spominjata domačih logov? Je Janez Avsec z Malega Slatnika zadovoljen v veliki avtomobilski tovarni v Ingolstadtu? Pa Jože Arch iz Leskovca pri Krškem, ki si služi kruh v Calwu pri Pforzheimu?

Naj vprašamo, kako žive naši trije rojaki Edvard Štricelj, Anton Saje in Lojze Judnič v Ludwigshburgu? Mnogo bi nam lahko povedali. To velja tudi za Alojza Kotarja, Tonja Horžena in Draga Grebencu, ki so „Gastarbeiterji“ v Frankfurtu na Majni; tudi nje všečjo spomini v Trebnje, Čerkje ob Krki in v Sevnico, od koder so doma.

A nič zato: kar sem videl, slišal, zapisal in razmisljal v drugi polovici letosnjega januarja med rojaki, znanci in prijatelji na Nemškem, bo dovolj, da bom v nadaljevanjih lahko predstavil

V soboto dopoldne na velikem zivilskem trgu v Mannheimu: med skoraj redkimi domačimi prevlade je ta dan „kupci z juga“ – zdaj je priložnost, da se za prihodnji teden oskrbijo s krompirjem, solato, karfiolo, ohrovom in z drugo zelenjavou, tu pa gre odlično v prodajo tudi kostrunovo in jagnječe meso. Na trgu dobija zelenjavou in sadje vseh vrst iz Španije, Italije, Grčije in seveda tudi iz dežel skupnega evropskega trga ... (Foto: M. Waklbutz)

polozaj našega delavca na tujem:

Kaj pravijo Nemci o „Gastarbeiterjih“

Marsikaj, mnogo dobrega, pa tudi slabega. Hvalijo in grajajo jih, nekateri vidijo v „gostujočih delavcih“ potrebitno zlo za nemško gospodarstvo, drugi spet odkrito priznajo: brez tujih delavcev bi danes Nemčija ne bila to, kar je.

„Kot bolniški strežniki in natakarji, delavec ob tekočih trakovih in frizerji, vozniki smeti in mehaniki so se naselili Gastarbeiterji med Flensburgom in Muenchnom. Nad 2.240.000 jih je – rezervna armada mož, žena in polodraslih iz ubožnega straga kontinenta, kjer so prej mnogi životali še v votlinah, kjer se komaj kdaj najde delo, kjer ni mogoče pobegniti iz hudičevega kroga ubožstva...“ je zapisal časopis DER SPIEGEL v svoji lanski 48. številki.

Zaposlitev 478.000 Jugoslovjanov, 453.000 Turkov, 408.000 Italijanov, 268.000 Grkov, 186.000 Špancev, 58.000 Portugalcev, pa tudi 93.000 Avstrijev, 64.000 Hollandcev in 44.000 Francozov je za g. Antonia Sabla, nekdanjega

sefa zveznega zavoda za delo v ZRN, „najpomembnejša razvojna pomoč... ki jo je Zvezna republika Nemčija kdaj nudila.“

Blagoslov in kletev, oboje hkrati – kakor za koga. Za nemško državo in njene delodajalce prav gotovo blagoslov. Ministrski svetnik dr. Hermann Ernst iz zveznega ministrstva za delo v Bonnu:

„Tuji delavci prispevajo k starostno zavarovanju milijardo in 200 milijonov mark, zahtevati pa so nazaj komaj desetinko: 127 milijonov mark. Brez prispevkov tujih delavcev bi moral nemška država že davno povečati svoje obvezne prispevke za starostne pokojnine.“

Ponavljaj: tako Nemci sami o „Gastarbeiterjih“ (SPIEGEL, 22. 11. 1971).

V najboljših letih, polni največje zmogljivosti

V zvezni deželi Baden-Wuerttemberg (pribl. 9 milijonov prebivalcev), ki je bila prejšnji mesec znova proglašena kot „vzorec in zgled drugim deželam“ v republiki tako zavoljo „uspešne marljivosti prebivalcev, ugodne geografske lege, pa tudi zaradi dosledne in dolgoročne politike,“ je zaposlenih 550.000 tujih delavcev (na področju urada za delo v Stuttgartu 108.000, v Goeppingenu 49.000, Ludwigsburgu 43.000, Mannheimu 33.000, v Karlsruhe 31.000 itd.). Med njimi vodijo Jugoslovani, saj jih je v tej deželi kar 153.000: sploh je v Baden-Wuerttembergu najgostejsa koncentracija naših delavcev, tudi Slovencev. Sledijo nam Italijani (kakih 141.000), precej za njimi pa so Turki, Grki, Španci, Portugalci in drugi. Žensk je med tujimi delavci pribl. slaba tretjina. Kar 40 odst. vseh tujih delavcev dela v železarstvu in kovinski industriji, 24 odst. v predelovalni industriji, 20 odst. v gradbeništvu.

Mannheimer Morgen, dnevnik iz Mannheima, je 12. novembra lani poročal, da bo po predvidenem razvoju prebivalstva in gospodarstva

... trg delovne sile v Baden-Wuerttembergu tudi v bodoči odvisen od zaposlitve inozemskih delavcev, čeprav bodo pričasti verjetno manjši kot v preteklih letih.“ (Se nadaljuje)

Delovna sila se zbira tam, kjer sta na strnjem prostoru zgoščena kapital in najmodernejša tehnologija. Nič ne pomaga, ne tarnanje in ne „nedolžno“ zavijanje oči; tudi naših 478.000 delavcev je v reki, ki se že leta in leta vali iz revnega evropskega juga na bogati sever (na sliki: v Zvezno republiko Nemčijo). Toda: naše vključevanje zlasti v evropski, pa tudi v svetovni razvoj

je šele na začetku. Prav zaradi razlik v razvitosti znotraj Jugoslavije in v svetu smo izpostavljeni tudi vsem posledicam pretresov, ki jih neusmiljeno prinaša s seboj to „moderno preseljevanje delavcev“. V nekaj nadaljevanjih si bomo ogledali, kako žive, kaj delajo in kaj si želijo naši deljenki in spodnjeposavski rojaki, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji. (Skica: Boža Milavec)

Tovariš Ferdo Fabjančič nam je pisal iz Solingena v Zahodni Nemčiji, kjer se nahaja že enajsto leto. Letos se želi z ženo za stalno vrniti domov. Zanimalo ga je, kaj vse in pod kakšnimi pogoji lahko pripelje po tolikih letih s seboj v domovino. Podobna pisma prihajajo večkrat v naše roke: pošiljajo jih delavci, ki so se začasno zaposlili na tujem. Tovarišu Fabjančiču v vsem drugim našim naročnikom ter bralcem, ki dobivajo nas list v tujino, sporočamo daljši odgovor carinarnice v Ljubljani, ki se je ljubezni odzvala naši prošnji ter obrazložila, kaj je novega pri carini. Ta vprašanja izredno zanimajo naše ljudi, zato upamo, da bodo naročniki in bralci Dolenjskega lista zadovoljni z obsežnim pojasmilom ljubljanske Carinarnice.

UREDNIŠTVO
DOLENJSKEGA LISTA

Nasi delavci, ki so se zaposlili v tujini bodisi s posredovanjem zavoda za zaposlovanje alina lastno pobudo – v nadaljnem besedilu delavci – uživajo po določilih novih carinskih predpisov pod določenimi splošnimi in posebnimi pogoji različne ugodnosti in olajšave.

FRANC ŠALI:

Samoupravna zavest

Kakšno naj bi bilo samoupravljanje vemo, v praksi pa je kljub temu različno: za nekatere je postalo potreba, drugi so ga podredili svojim osebnim interesom, nekateri pa ne kažejo zanj dovolj zanimanja

Veliko je že odgovorov na vprašanje: KAJ JE SAMOUPRAVLJANJE, zato ne bo nič nespodobnega, če dam tudi jaz svojega. Zame je samoupravljanje oblika družbenoekonomske in politične demokracije, v kateri delavci in občani izražajo svojo suverenost; je družbena praksa svobodnih delavcev in občanov. Kolikor bolj postaja ta praksa bit slehernega človeka, toliko več zaveznikov ima. Zato so samo tisti, ki jim je samoupravljanje postalo potreba, sposobni v konkretni družbeni praksi zanj tudi zavzemati se, ga uveljavljati, scititi ter razširjati in poglabljati.

Če ugotavljamo, da je glavni nosilec interesa za samoupravljanje delavec, ne mislim s tem že trdi, da so vsi delavci oziroma zaposleni zanj enako zainteresirani. Upravičeno lahko govorim o različni vsebin in stopnji samoupravljaljske osebnosti delovnih ljudi. Gotovo je zavest delavca, ki je še včeraj obdecoval zemljo, drugačna kot zavest tistega, ki je že leta in let v delovnih organizacijah. Tako povedo v Novoteku, da pravi delavci dobro vedo, ne da bi jim bilo potrebno prebirati ugotovitev in sklep samoupravnih organov, kdaj je v delovni organizaciji vse v redu. Z lastno praksijo so si zgradili sistem kazalev, signalnih znakov, s katerimi lačno ocenjujejo, v kakšnem gospodarskem stanju se nahajajo. Bežna zapuščanja, kot na primer: ali je skladisce polno reproducijskega materiala, ali izdeki gredo v prodajo, ali je prislo do kakih sprememb v tehničnem sistemu (novi stroji) in podobno, so jim garancija za socialni mir ali nem. Za izkušeno delavcev oko je takšno zapuščanje dovolj, za tistega, ki se ne privadi, pa kaj malo pomeni.

Podobno je s polproletarci, z delavci, ki so v mislih bolj pri svoji zemlji kot v delovni organizaciji. Njihovi interesi niso tako pestri in često se zadovoljijo že z tem, da lahko nekaj malega zaslužijo, saj za druge probleme vključno rešitev v domačem delu. Prepričan sem, da če bi kolektiv Jurjanke živel v močnem mestnem industrijskem okolju, bi bila njegova samoupravljaljska zavest, kolikor sploh lahko o njej govoriti, drugačna, kot pa se je izkazalo, da je.

Povsem svojevrstni odnos do samoupravljanja in delovne organizacije pa tudi do zaposlenih v njej se oblikuje med mnogimi delavci, ki so v tehničnih dužbah, vodstvenih in na vodilnih položajih. Često slišimo: moji ljudje so to napravili ..., da sem toliko delavca ..., nič ne bom dal za to ..., če ti ne ustreza, pa pojdi ... jaz sem izgradiš, zdaj pa poglej, kaj delajo z mano ..., nič ne de, če sem bolan, toliko in toliko delavcev pa le ima zaposlitev itd. Koliko nepotrebne samohvale in neustrenega odnosa do ljudi in družbene lastnine je v takšnih izjava. Res je, da so le izjav, toda pozabiti ne smemo, da je misel vedno produkt družbene prakse in na svoj

... zva splet družbenih

(Se nadaljuje)

Novi carinski predpisi za naše delavce v tujini

Spoštni pogoji so naslednji:

- da so bili nepretrgoma na delu v tujini najmanj dve leti, ali najmanj 24 mesecev v zadnjih treh zaporednih letih;

Postopek je naslednji:

- da rabljene predmete svojega gospodinjstva ali gospodarski inventar prinesejo ali sprejmejo iz tujine v roku 6 mesecev od vrnitve z dela, ki so ga opravljali v tujini.

Delavec so oproščeni plačila carinskih dajatev, in to:

- za rabljene predmete svojega gospodinjstva v skupni vrednosti do 10.000 din;

- za gospodarski inventar, če znaša zanj carinska osnova do 10.000 din, vendar le, če tak inventar ne izdeluje v Jugoslaviji;

- za gospodarski inventar, če znaša zanj carinska osnova do 10.000 do 100.000 din, če se tak inventar ne izdeluje v Jugoslaviji, pa je potrebno zanj plačati carino po znižani carinski stopnji 10%, plača pa se tudi še 10% carinskih dajatev, oboje od carinske osove. Od davčne osove pa se plača še 12,5 odst. zvezni prometni davek. To pomeni, da je za tak

gospodarski inventar potrebno plačati 35% od carinske osove, tj. od tuje maloprodajne cene.

14. ko delavec vloži prošnjo

in ustrezne dokumente, ugotovi carinarnica s carinskimi pregledom, ali so gospodinjski predmeti že rabljeni, kot tudi, če njih carinska osnova ne presegajo 10.000 din. Za gospodarski inventar pa bo carinarnica ugotovila, če se le-ta ne izdeluje v Jugoslaviji, in bo komisijo ugotovila carinsko osovo leta. V primeru, da gre za rabljene gospodarske inventare, bo s komisijo ocenitvo mogla zmanjšati carinsko osovo največ do 50%, na primer: pri uvozu popolnoma izrabljenega stroja, ki ni več za nobeno uporabo, mora carinarnica najprej ugotoviti maloprodajno ceno novega enakega stroja v inozemstvu in tako ugotovljeno vrednost lahko zmanjša do največ 50%.

15. v primeru, da so vsi omenjeni pogoji izpolnjeni, carinarnica izda odločbo o oprostitvi ali odločbo o uporabi znižane carinske stopnje;

16. carinarnica bo odločbo vročila delavcu ali po njegovem pooblastilu podjetju za mednarodno špedicijo, ki bo sestavilo še uvozno carinsko deklaracijo in ji priložilo odločbo carinarnice in druge listine. Deklaracija je potrebno vložiti pri tisti carinski izpostavi, na katere območju se bodo nahajali potravniki uvoženih predmetov. Le-ta bo opravila potrebne carinske formalnosti oziroma carinjenje blaga.

Omeniti je potrebno, da bo moral delavec, ki se vrne na delo v tujino pred pretekom 5 let od dneva, ko je izkoristil ugodnosti, omenjene v tem sestavku, plačati carinske dajatve v polnem znesku, tj. takšne, kot bi jih plačal, če ne bi bil deležen ugodnosti. V nasprotju pa je, da carinarnica bo proti eventuelnemu kršitljemu uveden upravno kazenski postopek in bo izrečena ustrezna kazen, ki jo predpisuje carinski zakon.

Posebej naj poudarimo, da se ta sestavek ne nanaša tudi na uvoz motornih vozil – od kolosa s pomožnim motorjem do tovornjaka in za njihove glavne sklope! Za motorna vozila je se naprej v veljavi odlok o ureditvi uvoza motornih vozil s strani državljanov, kar pomeni, da se pri uvozu motornih vozil ni nič bistvenega spremenilo razen to, da so zaradi devalvacije dinara večje carinske in davčne osove in s tem v zvezi večje carinske in davčne dajatve.

Za posebne avtomobile je pri uvozu potrebno plačati carino po 40 odst. carinski stopnji in 10% carinskih dajatev, vse od carinske osove.

Omenimo naj, da se pri uvozu rabljenih osebnih avtomobi-

loy carinska osnova ne zmanjšuje. Predpisan je tudi zvezni, republiški in občinski prometni davki. Za najcenejše osebne avtomobile znaša skupna stopnja s prometnim davkom 21 do 24% od davčne osove, ki jo tvori carinska osnova, v katero so vključeni: izvozna cena vozila, prevozni stroški, zavarovanje, carinske davčnine.

Za tovorne avtomobile nosilnosti do 10 ton se plača carina 28% in carinske davčnine 10%, vse od carinske osove. Od

davčne osove pa se plača še 12,5 odst. zvezni prometni davek. Pri uvozu rabljenih tovornjakov lahko carinarnica zmanjša carinsko osovo največ do 50%, računajoč od vrednosti enakih drugih vozil.

Na kraju naj omenimo, da se rabljenih in novih osebnih avtomobilov ne izplača uvažati, saj pride cene, če jih kupimo za devize, naložene na deviznih računih, od podjetij v Jugoslaviji.

ALDO KOVACIĆ

- Italija pomaga zdomcem sedemkrat bolj kot Jugoslavija!
- Pravilno, čemu pa naj bi Jugoslavija pomagala Italijanskim zdomcem.

Nič ni dražji

Vaš DOLENJSKI LIST, čeprav so se v zadnjih mesecih leta 1971 znatno povečali tiskarski, poštni in drugi režijski stroški, ki jih terja od nas redno izdajanje domačega pokrajinskega glasila SZDL.

Zato vas prosimo: upoštevajte to, ko vas bo prihodne dni obiskal pismoneš, da pobere naročino za prvo polletje 1972: pripravite mu 24,50 din in še posebej 50 par za pribalnino, skupno torej 25 dinarjev.

Ne povzročajte sebi, njemu in nam nepotrebnih dodatnih potov in stroškov, poravnajte zapadlo naročino že ob prvem obisku vašega pismoneša!

UPRAVA LISTA

Hočejo turistično zvezo

Delo turističnih društev zahodne Dolenjske ni dovolj usklajeno, ker nimajo svoje zveze

Turistična društva zahodne Dolenjske (od Kolpa do Skofljice) potrebujejo organ, ki bo usklajeval njihovo delo. To so ugotovili na posvetu teh turističnih društev 18. februarja na Jasnicu pri Kočevju. Sklicala ga je republiška turistična zveza.

Na drugih območjih imajo v ta namen turistične zveze (npr. Dolenska TZ, Ljubljanska TZ), delo društev s tem območja pa usklajuje zdaj Turistična zveza Slovenije.

Na sestanku so imenovali poseben odbor in mu naročili, naj do konca

Gradisivi delavci se selijo nad vodo. Novi most čez Savo bo končan do roka, zatrjujejo. Računajo, da bo delo opravljeno do 15. maja, po pogodbji pa je predviden za to 1. junij. Samo še dvanaest nosilev morajo postaviti na stebre nad reko in oba bregova bosta povezana. (Foto: J. Teppey)

**1 DINAR
DBH NOVO MESTO JE VAŠA BANKA**

S SMUČMI ČEZ DRN IN STRN

Prijazna vasica Vavta vas in njeni prebivalci so bili v soboto, 19. februarja, prireditiji III. republikega tekmovanja pionirjev v orientacijskem teku. Zbralo se je 26 pionirskih ekip, devet jih je bilo iz Dolenjske. Organizacija je bila zaupana straškim in vavtovskim telesno-vzgojnim delavcem, ki so kljub očitnemu pomanjkanju snega tekmovanje dobro izvedli. Domaci pionirji in pionirke se niso dali presenetiti, ponovno so dokazali, da so pravi mojstri v tej novi športni panogi, ki je privlačna za mlade. Prvi mesti v ženski in moški preizkušnji sta ostali v Vavti vasi; mladim tekmovalcem čestitamo.

Organizatorje je zadnje dni močno bolela glava; odjuga je okrog Vavte vase požela ves sneg, načela je tudi zadnje snežne zaplate ob gozdu Drganjska lesa. S skrajno požrtvovalnostjo so ohranili tekmovalno progno, ki so jo vse do tekmovanja čuvali kot veliko dragocenost. Uspelo jim je! Snega je bilo na tekmovaščici dovolj; sem in tja se je sicer pokazala že travnata griva, vendar to ni motilo zagretih tekmovalcev, ki so imeli pred seboj samo sekunde in tekmovalec ne točke.

Na 2.000 metrov dolgi progi, ki je poleg teka obsegala šest tekmovalnih preizkušenj (orientiranje s pomočjo kompassa, metanje kep v tarče, prvo pomoč poškodovanemu tovarišu, preskakovanje ovir, reševanje prometnih znakov in strejanje z zračno puško), so vsi tekmovalci pokazali odlično pripravljenost. Bili smo priče tovariškega sodelovanja, spodbujanja, iznajdijivosti, veselja in žalosti. Pionirji, ravno tako tudi pionirke, so morali pokazati vse svoje sposobnosti, ki jih tako pogremo pri mladih ljudeh. Tekmovanje, ki združuje športne, taborniške in druge veščine, je odlična priprava mladih v duhu našega vseljudskega odpora. Prav bi bilo, da je bolj podpremo takšna konstna tekmovanja.

Ceprav megleno in zasporno jutro ni obetalo prave živahnosti in večje- ga tekmovalnega vzdusja, so se mladi tekmovalci kmalu razvile. Obrazi so se jim razjasnili, ko so prišli do snega. Bila pa je kar prava žalost, ko so čez blato poje s smučkami v rokah romali v gozd.

Ko so se spustili po proggi, smo takoj opazili velike razlike med ekipami. Gorenji in Primorci so imeli pravo tekakso opremo, naši pa so tekmovali s turnimi smučmi in težkimi smučarskimi čevlji. Vendar je marsikoga prevelika vnema zanesla. Preizkusnja zahteva precej več kot samo dober tek, znati je treba še precej drugega. Tukaj pa so dolenjske ekipe nadomestile pomanjkljivosti. Tekmovalci so preudarno, zanesljivo in brez nervoze, to pa jim je tudi prineslo zasluzeno plačilo.

Največ užitka so imeli gledalci, ko so pionirji premagovali dvojno oviro. Pri prvih je bilo gladko, druga pa je bila že bolj zahtevna. Ce ni šlo drugače, so se najbolj iznajdijivi metali v sneg in prinesli ekipi dragocene točke. Precej spremnosti in iznajdijivosti je bilo tudi pri reševanju poškodovanega tovariša, zlom noge je bil težak, večina je nalogo opravila zelo dobro. Precej težav je povzročil kompas, menda so tam izgubili največ točk.

Po končanem tekmovanju so se prireditiji in gostje zbrali v Straži. Pionirji so svojim gostom pripravili kulturni program, podeleli pa so tudi pokale, diplome in značke, ki sta jih pripravili podjetji Novoles in Gorjanci.

Razumljivo, da so najbolj zadovoljni bili domačini, enako dobro volje pa so bili tudi Primorci iz Čepovana, ki niso mogli skriti veselja.

FOTO IN TEKST:
SLAVKO DOKL

Končna uvrstitev ekip:

PIONIRJI (16 ekip): 1. PSSD „Jožica Venturini“ – Vavta vas (Alojz Zupančič, Brane Vidmar, Tine Kregar) 127 točk; 2. OŠ Čepovan (Murovec, Kovačič, Bratuš) 114; 3. OŠ F. Ravbarja, Dol pri Ljubljani (Pirš, Vidmar, Valjavec) 109; 4. TVD Partizan Straža 107; 5. OŠ Senovo 107; 9. Občinsko društvo prijateljev mladine Krško 85; 10. OŠ Dolenjske Toplice itd.

PIONIRKE (10 ekip): 1. PSSD „Jožica Venturini“, – Vavta vas (Jelka Bučar, Alma Zupančič, Alenka Piškar) 114 točk; 2. OŠ Čepovan (Šuligoj, Kolenc, Gorjup) 97; 3. TVD Partizan Straža (Marija Dragman, Andreja Mede, Jelka Vitasovič) 85; 5. PSSD „Jožica Venturini“ V. vas II 79; 9. OŠ Senovo 50 točk itd.

Ceprav so se ob koncu pohoda tekmovalkam že kar močno tresle roke, nekaterim pa se je celo meglilo pred očmi, je bilo oko še vedno dovolj sveže in ostro, tako da je bilo precej zadetkov v črno.

Ho – ruk, ali bo šlo? To je ena najlažjih ovir, ki so jih tekmovalci premagovali kot za šalo. Tudi tej pionirki se je poskus posrečil že v prvem zamahu.

Na cilju se je zbralo precej gledalcev, ki so spodbujali požrtvovalne tekmovalce.

„Kaj pomeni ta prometni znak?“ je vprašal Marjan Maznik, vodja tekmovalne komisije na peti kontroli. Tekmovalci so bili odlični poznavalci prometnih znakov, napačnih odgovorov skoraj ni bilo.

Tekačem je delal največ preglavic moker sneg; sem in tja so morali teči tudi po travi. Vendar jih to ni motilo, saj so se hitro vzivedli v razmere.

Večina tekmovalcev bi znala pomagati ponesrečenemu tovarišu, zlom noge zanje ni bil pretežka naloga. Tudi temu „nesrečniku“ so kar spremno in hitro nudili pomoč.

Snežinke

Ceprav so organizatorji na vse kriplje trudili, da začnejo s prireditvijo pravočasno, se je prvi start zakasnil za pol ure ... Nekatere ekipe so prišle v Vavto vas z veliko zamudo.

Na tekmi smo ugotovili, da imajo številni pionirji zelo bogat zaklad kletvic. Največ so jih spesili pri metanju kep, seveda ko je sneg letel mimo tarče. Kletli pa so tudi, ko so se jim smuci zaradi utrujenosti zapletale ... Bodočim organizatorjem se torej obeta še osma preizkušnja.

„Ne, tam pa ni sever!“ je na kratko odvrnila sodnica Novinčeva pionirju, ki je na kompasu narobe pokazal sever.

kultura in izobraževanje

Razstave v Dolenjski galeriji

15. februarj so v Dolenjski galeriji zaprili razstavo „Vietnam“. V slabem mesecu jo je obiskalo čez 1200 učencev osnovnih in srednjih šol, ki so se s svojimi vzgojitelji prîšli seznanjati s kulturo, načinom življenja in herojsko borbo vietnamskega ljudstva. Kot zanimivost omenjene razstave naj navedemo podatek, da je bilo tako s strani učencev kot učiteljev izrečenih precej poahljivih in tudi kritičnih pripomemb k razstavi, ki so jo postavili delavci Etnografskega muzeja z Ljubljane. Priznati je treba, da je bila razstava dokaj skromen prikaz kulture in boja Vietnamcev – preskoren za današnjo mafino, ki je dobro fotografij vajena iz dnevnega časopisa in revij. Pridobitev večjega števila razstavnih eksponatov prav gotovo ne bi predstavljala za organizatorja kakih večjih ovir.

Za konec februarja in prve dni marca pripravlja Dolenjski muzej razstavo originalnih knjižnih ilustracij slovenskih avtorjev. S svojimi deli so zastopani: Jakac, Vavpotič, Birolla, Gaspari, Debenjak, Podrekar, Pirnat, Smrekar in drugi. Slovenci smo z opremo knjižnih izdaj in ilustracijami dosegli že vrsto pomembnih uspehov doma in v tujini. Razstava v Galeriji bo predstavila predvsem prve začetke na tem področju likovnega izražanja. Koristila bo strokovnjakom, ocenjevalcem in ljubiteljem, priporočamo pa jo zlasti šolski mladini, ki je z domačo letarno zakladnico večkrat slabo seznanjena. JANEZ BOGATAJ

BREŽICE : RAZCVET

Brežiška ZKPO, ki združuje 13 prosvetnih društev, kapelsko godbo na pihala in likovni klub, bo imela v soboto, 26. februarja, letno skupščino. Obravnavati bodo imeli kaj zaživeli so pevski zbori in folklorne skupine, zamira pa je dramska dejavnost. Prireditve ni bilo malo – od pevskih srečanj do dramskih gostovanj (skupine iz Velike Plane, Proseka-Kontovela, Karlovca, Ljubljane). Lani so ustanovali prosvetno društvo na gimnaziji in mu nadeli ime po pokojnem slikarju Franju Stiplošku. Na sobotni konferenci bo Ivan Tomše govoril o kulturni akciji, za katero sta dala pobudo republiški sindikat in konferenca SZDL. V. P.

● ● ●

NOVO MESTO – Danes bo v stavbi občine v Novem mestu posvet predsednikov mladinskih aktivov v krajnji skupnosti o mladih in o zvezzi mladine v tej samoupravni skupnosti občanov. (J. P.)

Mali kulturni barometer

NOVO MESTO: NAPOVED Z VPRASAJEM – Domaći amatersko gledališče napoveduje, da bo „Antigono“ starogrškega tragika Sofokleja, ki so jo srednjekoliči videli že lani, uprizoril za javnost v ponedeljek, 28. februarja. Vprašanje pa je, če se bo to tudi res zgodilo, saj je bila predstava že nekajnkrat napovedana in prav tolkokrat odložena. Podobno se dogaja tudi Bajčevim „Klopotom“: gledališče objublja premiero od tedna do tedna, predstave pa ni. Zadnja napoved je trdila, da bo ta satirična lepljenka prišla na oder 22. februarja, v ponedeljek – dan predtem – pa so na Zavodu za kulturno

Obnova

Novomeški Dom kulture je za vse: kino, gledališče, koncerte, balet, pevski nastope, proslave in najrazličnejše druge prireditve ter seje in zborovanja. Taka zasedenost je zapustila sledove: inventar je precej poškodovan. Zavod za kulturno dejavnost se je odločil, da bo najprej zamenjal stole z novimi. Pošiljka je prispevala in čaka na koncu sezone, da bodo zamenjavo opravili nemoteno. Sedanje sedeže bodo dali eni od podeželskih kulturnih dvoran, najverjetneje v Mirno peč. Zatem bodo preuredili tudi odrsko razsvetljavo in ozvočenje. Vse to bo veljalo 250.000 din – to naj povemo še zlasti tistim obiskovalcem, ki se radi znašajo nad stoli s pisali ali z noži. Š preuredivit bodo dosegli, da bodo gledališče predstave skupine še lažje in kvalitetnejše izvedele. Zavod za kulturno dejavnost ima letos in načrtu tudi ureditve letnega kina poleg doma.

Ivan Lacković: MAŠKARE (tuš, 1966)

SERGEJ KRAIGHER MED OBISKOM V KOČEVJU:

»Zakaj ste izpustili kulturo?«

Predsednik skupščine SRS ni bil zadovoljen, ker mu niso postregli tudi s podatki o kulturnem življenju v mestu ob Rinži – »če ni kulturnih skupin, mesto zamira,« je med drugim dejal gost

Predsednik slovenske skupščine Sergeju Kraigherju so med njegovim obiskom v Kočevju prejšnji teden nekateri gospodarstveniki in politiki potožili, da strokovnjaki beže iz Kočevja in da se zelo redki kočevski maturantje – absolventi visokih in višjih šol vračajo v mesto ob Rinži.

Predsednik Kraigher je odvrnil, da je v gradivu, ki so mu ga poslali iz Kočevja za ta obisk, zmanj obračal strani, popisane s kulturno problematiko in podatki iz kulturnega življenja Kočevja in občine. Poudaril je, da je kultura s svojim nenehnim razvojem bistvenega pomena za obstoj takšnih krajev oziroma mest, med katere spada Kočevje.

„Z ustanavljanjem temeljnih kulturnih skupnosti je bilo mladini, učiteljstvu, izobraženstvu in delavstvu omogočeno, da se strnejo v skupine, v katerih hčajo in želijo kulturno delovati.“ je med drugim dejal gost.

ZASKRBLJENOST

Na občnem zboru Glasbene mladine Slovenije, gibanja, ki se je v kratkem času uveljavilo po vsej republike, so protestirali proti predmetniku, ker jemlje šolan možnost stalne, nepretgrane glasbene vzgoje. Pomen Glasbene mladine je za vzgojo mladih tako velik, da ga imenujejo že kar splošno gibanje mladih za kulturo. Prireditve bodo v prihodnje še bolj pestre: nastopanje bodo omogočili tudi vsem vidnejšim mlajšim glasbenim umetnikom.

podstavut

V gradivu za prvo konferenco sindikatov v novomeški občini – 26. februarja naj bi spregovorila zlasti o delu in življenju zapošlenih – je kulturnemu „delu“ posvečen borih štirinajst vrst. Ugotavljajo, da imajo svoje kulturne skupine in društva le redke delovne organizacije, da pa se zaposleni bolj vključujejo v kulturno delovanje daleč od tovarniških vrat.

Znacičen je pojav, je rečeno, da delavci dobivajo kulturo „od drugod“, medtem ko jih je težko pripraviti do tega, da bi sami po-

Mimogrede

čeli kaj kulturnega. Gre za to, končujejo vrstice, da poživimo amaterizem, ki je v občini, župniji skupnosti in delovnih organizacijah še vse prema razširjen.

To je ugotovitev, ki jo lahko ob primeru ene same občine poslošimo na vse naše območje – po dolgem in počez. Krka, Beti, Noveteks, Liska in morda še katere podjetje so tu častne izjeme: kljub obilici dela v proizvodnji in tisočenih drugih skrb si spoznali, da človek le ne more živeti samo od kruha. Njihove kulturne skupine se brez zadržanja čedalje pogosteje kažejo javnosti.

Kaj pa drugod? Ali ni sindikatom kongresna rezolucija naložila skrb tudi za razvoj kulture v tovarnah, ali niso tudi komunisti zadolženi, da prečnejo mrvilo in predramijo v ljudih sposobnost za kulturno dejavnost? Zal niti eni niti drugi v delovnih organizacijah večinoma še niso začutili, da je skrb za kulturno življenje delavcev tudi njihova naloga.

DOBORA: 26 PEVCEV

Pevski zbor prostovnega društva Stane Vogrinc v Dobovi je spet začel vaditi: pevovodji Ignacu Regoviču se je posvečilo povečati zbor na 26-pevce (sedem novih). Najprej bodo nastopili ob dnevu žena, nato pa še na srečanju zborov Spodnjega Posavskega v Brežicah. Škoda, da jih RTV nedavno ni povabila na „koncert iz naših krajev“, prirejen v Dobovi.

GOSTOVANJA

Sekcija za gostovanja pri brežiški kulturni skupnosti se bo v kratkem prvič sestala. Dosedanjem trem gostovanjem ljubljanske Drame, Mestnega gledališča ljubljanskega in Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bodo sledile do konca sezone še tri predstave. Gostovanja so zgledno obiskovana, prireditelji so prodali 250 abonmajskih vstopnic. Za vse šest gostovanj je kulturna skupnost namenila 40.000 din. Sekcija bo na seji obravnavala o načrtu dramskih in glasbenih prireditve za daljšo obdobje.

V. P.

POD PLANTANOVO TAKTIRKO

S košnje, oranja

Boris Plantan: »Gorjanci so nas opravili, ne bomo osramotili njihovega imena

Spodbuda z vplivnega mesta, naj bi vavtoški in straski fantje ter kar je drugih sposobnih naokoli spet začeli peti kot v „dobrili starci časi“, ni zadela željnice v glivico: ko je prišla, je imel preosnovani pevski zbor „Gorjanci“ že vrsto javnih nastopov za seboj.

– Zakaj zbor „Gorjanci“, ko pa imate vendanje „Svobodo“?

Dirigent ali pevovodja Boris Plantan pojasnjuje: „Pevska tradicija je tu stara več desetletij. Imeli smo ženski pa mešani pa moški zbor. Delovali so v okviru „Svobode“. Potem je zborovsko petje usahošlo. Želja po petju, lepi domači pesni je ostala. Prišlihni so ji v podjetju „Gorjanci“ in po ustanovitvi kulturne skupnosti rekli: „Dajte, fantje, začnite, za denar ne skrbite!“ Pa smo začeli: delavci, kmetje, uslužbenci. Samostojni smo, društvo zase, „Gorjanci“ se nasi pokrovitelji. Piščali so nam enotne uniforme, nenehno nam pomagajo. Kako se juri ne bi odložili vsaj s tem, da smo zbor krstili z njihovim imenom? Kajpak nas to obvezuje zavedamo se, da predstavljamo na nastopih veliko delovno skupnost, zato se ne smemo nikjer pojavit slabopravljenci, z nezanimivim izborom pesmi.“

– Dejali ste: delavci, kmetje ...

– Da, naš zbor je pisan in v poprečju ne prestar. Dvakrat na teden imamo vaje, zvečer. To bi morali videti, s kakšnim veseljem pridejo s košnje, oranja, iz vino-grada in zdaj pozimi z gozd. Delavci večkrat pridejo kar z delovnega mesta. Seveda se to prijetju pozna: utrujen, zadhar pevec težko spravi glas iz sebe, ki ga poj v zboru. Vendar vztravajo.

Bi lahko rekli še besedo, dve o dosedanjih nastopih, naštudiranem sporedu, načrtih?

– Zadnji smo peli na Prešernovi pravili v strašnem zadržnem domu. Prej: na razvijti lovškega pravila novomeške družine pri starem gradu, gostom v Dolenjskih Toplicah, na vseh slavnostih in žalih svetčanostih v tem delu doline Krke pa razumljivo – v „Gorjanci“ ob pomembnih dogodkih. Ne vem na panev, kje vse smo bili, kam vse so nas povabili. V načrtu smo imeli gostovanje na Gorenjskem, pa na Štajerskem. Za letos imamo v načrtu samo stojen koncert v Dolenjskih Toplicah. Pričakali bi se tudi na srečanjih pevskih zborov, če bi jih kdov naši občini organizirali. Mislim, da se ne bi osramotili: smo daleč od prvih korakov in imamo naštudirani okrog 60 pesmi, pretežno zahtevnejše.

– Pa mladi?

– Poskušamo jih pritegniti, zbor pomladiti. Nikomur ne zapiramo vrat, kdor ima posuh in veselje za zborovsko petje.

I. ZORAN

Letos je več odličnjakov

Na črnomaljski osnovni šoli učni uspeh napreduje po zaslugu dopolnilnega pouka – Tudi z novo matematiko ni posebnih težav

Brez podružničnih šol je osrednja osemletka v Črnomlju ob letošnjem polletju dosegla 77-odstoten učni uspeh, kar je lani napredek. Ugotavljajo, da splošno znanje učencev

KRATKI FILMI

Nedavno smo poročali, da pripravlja Viba film v Novem mestu pod pokroviteljstvom tovarne Novoteks večkratnih filmov v drugi polovici februarja. Ta teden so sporočili, da bodo filme prikazali 17. marca. Na prireditvi se bodo obiskovalci predstavili tudi scenaristi, snemalci in režiserji teh filmov.

DVA OKTETA

Dolenjski in Karloški oktet sta se za delovanje začela pogovarjati ob gostovanju Novomeščanov na pravljici slovenskega kulturno-prosvetnega društva v Karlovcu pred dvema letoma. Novomeščani so v mestu ob Korani zatem potovali še nekajkrat. Nedavno sta se oktet dogovorila za skupni koncert: 24. marca v novomeškem Domu kulture.

Najboljši razred na šoli je letos drugi, kjer je izdelalo 95,3 odstotka otrok, največ nezadostnih pa so imeli sedmošolci, kjer je izdelala komaj dobra polovica šolarjev. Presestili so šolarji šestih razredov, kajti po praksi zadnjih let uspeh ni bil primeren, medtem ko se v letu 1972 ne morejo pritožiti. S 74,4 odstotnim uspehom pri šestih razredih so učitelji zadovoljni.

R. B.

Med lanskoletno folklorno revijo na Loki so Novomeščani kot prireditelji dvakrat do učes zaradi: najprej od sravn, ker niso imeli svoje skupine, potem pa še zaradi plohe, ki je nekajkrat do koži namočila plesalce.

Obdobje, ko so v Novem mestu lahko poslali na odre svojo folklorno skupino, je dobitno. Dandanes goje folklortu in tam na šolah, toda to se pripravi in nekajkrat v letih –

Tone Kozlevčar, član Slovenskega oktetja, je med nekim obiskom v Novi Teksi našel mladinko, da so se odločili ustaviti svojo folklorno skupino. Prvi člani so se že pričeli fantov in deklej za plesne pare. Skupino bodo izbrali na prieknjaj, ki je bo vodila Tončka Marolt iz Ljubljane.

V načrtu je, da bo skupina najprej nastopala samo v podjetju, ko bo dovolj izurenja, pa tudi pred široko javnostjo. Učili se bodo kol, svabtvenih, obrednih, cehovskih in drugih plesov, staroslovenskih ravanj pod lipo itd. Delo je zastavljen, zdaj pa bo moral beseda še meso postati.

I. Z.

I. d. razred je na črnomaljski šoli po uspehu eden najboljših, čeprav je v njem tudi 5. Cigančkov (Foto: R. Bačer)

Ugled

bolj za razvedrilo samim skupinicam kot za javnost.

Renska, d' je Novo mesto na folklornem zemljevidu bela lisa, začudna ni zapekla kulturnik, ampak proizvajalce. Spet se je zgodilo, da je podjetje rešilo čast in ugled ...

Tone Kozlevčar, član Slovenskega oktetja, je med nekim obiskom v Novi Teksi našel mladinko, da so se odločili ustaviti svojo folklorno skupino. Prvi člani so se že pričeli fantov in deklej za plesne pare. Skupino bodo izbrali na prieknjaj, ki je bo vodila Tončka Marolt iz Ljubljane.

V načrtu je, da bo skupina najprej nastopala samo v podjetju, ko bo dovolj izurenja, pa tudi pred široko javnostjo. Učili se bodo kol, svabtvenih, obrednih, cehovskih in drugih plesov, staroslovenskih ravanj pod lipo itd. Delo je zastavljen, zdaj pa bo moral beseda še meso postati.

I. Z.

Mladi ne bodo držali rok križem!

Titova kritika je bila namenjena tudi mladinski organizaciji, ki nima tiste vloge v naši družbi, kot bi jo morala imeti – Novi načrti

Na drugi konferenci Zveze komunistov Jugoslavije je tovarš Tito v svojem govoru tudi kritično ocenil delo organizacije Zveze mladine. Mladi sprejemamo kritiko tovarša Tita, saj vemo, da na nekaterih področjih nismo bili dovolj učinkoviti, čeprav bi lahko bili. V glavnem moramo vedeti na kaj je letela predsednikova kritika, da bi čimprej odpravili pomanjkljivosti.

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – Ta teden bo občinska konferenca ZMS začela z rednimi obiski nekaterih mladinskih vaških, tovarniških in šolskih aktivov, da bi se seznanili z dejavnostjo mladine, se z njimi povezala ter jim daločene načoge. (J. P.)

SEMČIĆ – Igralska skupina PD Jože Mihelčič, v kateri so sami mladi ljudje, zapošleni v Iskri, se pripravlja na uprizoritev Finžgarjeve drame „Veriga“. Igo režira Milan Pirš, na oder pa jo bodo postavili marca. (R. B.)

NOVO MESTO – Komisija za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci ZMS Novo mesto pripravlja program akcije '75, ki zajema poživitev dela mladinskih aktivov v delovnih organizacijah. Organizirajo bo izobraževalne seminare za vodstvo aktivov, pripravila pa bo tudi nove načoge, ki jih bodo morali posamezni aktivci izpolniti. Namen akcije je, da se mladinski aktivci v delovnih kolektivih bolj spoznajo in si pomagajo pri reševanju najrazličnejših podobnih načog. (J. P.)

CRNOMELJ – Občinska konferenca ZMS ima v letosnjem delovnem načrtu tudi več točk v okviru splošnega ljudskega odpora. Predvideni so seminari, pohodi, srečanja z borci in revolucionarji, pripravili pa bodo pohod po poteh Cankarjeve brigade in nekaj srečanj med mladino in pripadniki JLA. (R. B.)

JAVOROVICA – Športno društvo Svetjerna bo pripravilo v nedeljo, 27. februarja na Javorovici tekmovanje v veleslalomu za memorial IV. bataljona Cankarjeve brigade. Nastopili bodo pioniri, mladinci in člani. (R. P.)

naši znanci

Ladko in mladi

Znani slovenski umetnik in veliki operni pevec Ladko Korošec rad obišče Dolenjsko. Lani smo ga večkrat srečali na šolah, kjer je priredil samostojne krajše koncerte za šolsko mladino. Povod je bil lepo sprejet in je s svojim nastopom počel veliko priznanja. Posebno so bile priljubljene arje iz oper „Prodana nevesta“, „Seviški brivec“ in druge. Zelimo, da bi priljubljeni umetnik še večkrat priselj med svoje mlade dolenske oboževalec!

VPRASALNIK O ZAPOSLENI MLADINI

Občinska konferenca ZMS Trebnje je izdelala vprašalnik o zaposleni mladini v tej občini in ga poslala vsem delovnim organizacijam. Mladinsko vodstvo želi s tem vprašalnikom izvedeti, koliko mladine je zaposlene, kakšna je njena izobražbena sestava, koliko mladih dela v organi samoupravljanja in kakšne potrebe čutijo delovne organizacije do mladih kadrov. Podatki vprašalnika bodo služili tudi za skupno sejo občinskih konferenc ZMS in SZDL. L. RATAJC

Ob vsem tem pa lahko ugotovimo, da imamo v naši republiki precej delavnih občinskih organizacij Zveze mladine, ki so sposobne reševati tudi težja in zahtevnejša vprašanja. Dejavnost se je poživila zlasti po reorganizaciji Zveze mladine, ko smo se lotili reševanja vprašanja dela, kot so socialno razlikovanje, dijaški domovi, mladinski turizem in podobno. Na teh področjih je bila naša beseda in akcija odločna in večkrat tudi prva!

Titova kritika nas spodbuja in nam daje napotke za plodnejše delo. Torisce dela se mora prenesti v občinsko organizacijo mladine, ki ima najtejnje vezi s svojimi mladinskimi aktivci. Oh tem, ko smo kritični do svojega dela, pa lahko ugotovimo, da nismo naši dovolj razumevanja pri drugih. Takšno nezumevanje se največkrat zgodi v kra-

jevni skupnosti, delovnih organizacij in na šolah. Zato pričakujemo več od družbeno-političnih organizacij, predvsem pa od Zveze komunistov, ki mora postati učinkovita, s tem pa bo postala bolj priljubljena tudi za mlade.

V Zvezni mladini ne držimo rok križem! Na republiškem nivoju smo že pred tremi meseci, ko smo pregledali, kako se uresničujejo programski načela ZMS, sprejeli šakejski načrt. Dopolnitvi ali na novo ga morajo sprejeti vse občinske organizacije. S temi načrti uresničujemo naš delovni program, tako da lahko vsak mladinec najde svoje delovno področje. To poudarjam zato, ker menim, da ni dovolj mladino le izobraževati, temveč jo je treba akcijsko usposabljati. Tako mladi rod spoznava in začenja reševati vprašanja v družbi, v kateri živi in v kateri bo čez čas osnovni temelj. Razumljivo je, da se da že danes rešiti vrsta vprašanj ter tako olajšati delo za vnaprej. Marsik moramo še narediti, saj nas besede našega prijatelja tovarša Tita zadoljujejo!

L. RATAJC

MLADI IN SVET

Zakaj ob robu dogajan?

Študenti bi se radi vključili v praktično življenje, vendar za to nimajo večjih možnosti!

Ieni sodelovati v vsaki akciji, ki jo izvede mladina. Radi bi bili seznanjeni tudi z življenjem v naši komuni, saj nas univerza kar nekam odstoji. Takih možnosti ne manjka večkrat smo že opozarjali nanje, vendar je vedno ostalo pri besedah.

Ali imate občutek, da si študenti želijo več družabnega in družga življenja?

Menim, da manjka skupnega sodelovanja. Ko prideamo v Ljubljano, kaj radi pozabimo na domači kraj. Če bi študente vabili nazaj med študijem, bi te vezi ostale bolj trajne.

– Kaj pa socialno razlikovanje pri študentih?

„Om tem veliko govorimo, pri nas kar pozavajo na tisti upor. Temu je treba napraviti konec.“

– Kaj pa glasilo študentska Tribuna?

„Ni dejanski odsek življenja študentov. Njena vsebina kaže nekakšen odpor do nepravilnosti v naši družbi. Ker pa ne morejo izpovedati vsega, gredo v drugo skrajnost, ki pa je širšem množicam nerazumljiva.“

– Kako je s stipendiranjem?

„S stipendiranjem smo zadovoljni, treba urediti velikost stipendij.“

– Kaj pa idejno delo na univerziteti?

„Mladega človeka najlaže oblikujemo in usmerjamo med 15 in 20 letom, to pa je čas, ko obiskuje srednjo šolo. Če tam zamudimo, smo potem zakasnili za vedno! Na univerzitet se to delo razlikuje od fakultete do fakultete.“ S. DOKL

BRŠLINSKI PIONIRI VABJO!

Učenci, ki delajo v literarno-novinarskem krožku na osnovni šoli v Bršlju, so ob slovenskem kulturnem prazniku uredili več vitrin, v katerih so razstavili različne izdaje Preserovih Poezij v podobe velikega pesnika. Tudi ljubitelji knjig so prišli na svoj račun, saj so v dveh vitrinah razstavili najbolj prijubljene literarne dela svetovnih in domačih pisateljev. Ravn tako so razstavili tudi literarna glasila dolenskih šol, vendar je teh zaenkrat še malo. Učenci biološkega krožka imajo tudi svoj kotiček, v njem so razstavili slike ptic, zdravilne rastline ter slike primerkov prebivalcev morskega dna. Svojim prispevkom so dali naslednje naslove: „Koren strupen – koren lečen“, „Tudi pozimi zeleni“, „Sposoznavajmo ptice“, „Zimski zaspance“, „Morje“, „Onečiščenje zraka“, „Daj rastlini, kar potrebuje“ in „Zbiralcii hrane“. Mladi na bršlinski šoli vabijo na ogled svoje male razstave.

Na pustni torek je bila na Dolenskem vrsta pustnih prireditev, v praznovanje so se vključili tudi učenci osnovnih šol, ki so pripravili sprevide mask. Na sliki: pára maškar na Grmu. (Foto: S. DOKL)

Na dolenskem hitropoteznom šahovskem prvenstvu se je v nedeljo, 20. februarja potegovalo za naslov prvaka 30 šahistov. V prostorih šahovskega kluba Novo mesto je bila velika gneča, šahisti pa so komaj dihalo v zakajenem prostoru. (Foto: S. DOKL)

PRVENSTVO DOLENJSKE V ŠAHU

Prezenetljivo: Franc Gornik

Naslov hitropoteznega šahovskega prvaka Dolenske je prezenetljivo osvojil šahist Kočevja Franc Gornik – Novomeščani so se slabo odrezali

V nedeljo, 20. februarja, je bilo v Novem mestu hitropotezno šahovsko prvenstvo Dolenske za posameznike. Udeležba je bila odlična, saj je nastopilo kar 30 tekmovalcev iz štirih dolenskih klubov. Igralci so bili razdeljeni v dve enakovredni skupini, po šest najboljših pa je igralo v zaključnem delu, kjer so odločili prvaku Dolenske. Največ sreča so imeli v predtekovanju šahisti Kočevje, saj se jih je v zaključni del uvrstilo kar sedem. Največ je pokazal mojstrski kandidat Rudi Osterman, vendar mu je v finalu zmanjkoval moči. Prijetno je prezenetil tudi novomeščki tretjekrog Franc Gornik, ki se je enako

vredno kopal s prekaljenimi kočevskimi mojstrskimi kandidati. Delil je celo prvo mesto s Kočevjem. Gornik, vendar pa je zmagovalec postal kočevski šahist. Nekoliko preseča slaba uvrstitev novomeščkih šahistov, saj smo od njih pričakovali več. V opravčilo moramo napisati, da je manjšalo nekaj najboljših šahistov.

Rezultati: 1. Gornik (Koč) in M. Picek (N. m) 8.5; 3. Cimer 8, 4. Osterman 7.5, 5. Praznik 7, 6. Podkričnik 5, 7. do 9. Janež, Karmičnik (vsi Kočevje) in Lubej (N. m) 4.5, 10. Šcap (N. m) 4, 11. Sporar (N. m) 3.5 in 12. Hočvar (Mokronog) 0.5 točk. J. UDRI

JUDRI

POHORJE – Na Pohorju so bile smučarske tekme delavcev Industrie avtomobilov in avtomobilske opreme Slovenije. Tekmovanje v veleslalomu so se udeležili tudi športniki iz IMV. Med posamezniki se je najbolje uvrstil Andrej Kovačič (IMV – konstrukcija Ljubljana), zasedel je drugo mesto, Jože Turk (IMV – tehnički) je bil četrtek, inž. Matija Vilhar (avtomobilska proizvodnja) je bil na 18. mestu. V ženski konkurenči pa se je posebno postavila Mojca Hren (IMV – predstavništvo Ljubljana), ki je zasedla prvo mesto. (C. R.)

NOVO MESTO – Začelo se je šahovsko prvenstvo Novega mesta za posameznike, na katerem igra 18 igralcev. Sistem tekmovanja je jugoslovanska krönica varianta švicarskega sistema. Rezultati: Šcap – Kobaš 1:0, Lubec – Penko 1:0, Milič – Sašek 1:0, Vovk – Sporar 0:1, Komelj – Jenko 0:1, Skube – Vene 0:1, V. Istenič – Kitanovič 1:0, Udir – Ilc prekinjeno in Poljanšek – Anica Istenič 1:0. (J. U.)

BREŽICE – V četrtek bo prva sejca celotnega upravnega odbora za gomogenega klubu Brežice. Pregledali bodo sklep občnega zborov in zaključke prve seje predsedstva ter finančni načrti. Trener ekipe in predsednik tehnične komisije bosta članila upravnega odbora seznanila z anketami, ki so jo izvedli med igralci. Sicer pa bo 21-članski upravni odbor sprejel osnovna izhodisca za akcijo, ki naj klubu zagotovi čimveč članstva. Med drugim predlagajo, da vsak član ob vpisu prejme izkaznico in značko kluba. (V. P.)

NOVO MESTO – Na rednem februarskem hitropoteznom šahovskem turnirju je prečiščljivo zmagal mojstrski kandidat Igor Penko, ki je premagal vseh 13 nasprotnikov. Drugi so se uvrstili takole: M. Picek 11 točk, Milič 8,5, Skube in V. Istenič 7,5, Šcap in Horvatič 7 itd. (J. U.)

DORTMUND – Rokometni Partizani iz Bielej varo so kot prvi jugoslovanski kolektiv mojstvenih iger osvojili naslov evropskega klubskoga rokometnega prvaka. Bjelovarčani so odlično igro porazili zahodnemško ekipo Gummersbach, ki je trikrat osvojila dragoceno lovočko. Sportnikom so pripravili v Zagrebu in v Bjelovaru sprejem, ki ga redkokdaj doživijo športniki. (R. F.)

janski dirki 1969, ko je s svojim strelom zasedel 6. mesto. Ceprov nima večjih izkušenj, do zdaj je sodeloval na petih dirkah in osvojil tri pokale, se z dušo in srcem ogrevata za nevarni in privlačni šport.

– Kako je bilo na rallyju?

„Ceprov je bil zahteven in naporen, saj smo moral v 30 urah prevoziti 1.550 km, je nudil veliko užitka. Vreme nam je bilo naklonjeno, ceste so bile še kar dobre, počutje je bilo torej dobro.“

– Kako združujete dirkanje s poslicem?

„Avtomobilski šport ni poceni, samo na tej dirki sem imel približno 2.000 dinarjev skode. Verjetno je moj žep preplet, zato bo treba najti druge rešitve, brez pomoči AMD, ali kakšne delovne organizacije bo treba dirkanje obesiti na klin.“

– Kaj pa načrti?

„Rad bi se udeležil vseh dirk, saj te prinesajo izkušnje, točke in uvrstitev. Nišem za polovičarstvo, bom dirkal ali pa bom voznik amatér.“

– Kaj je najvažnejše pri dirkanju?

„Hrastost, dobrí živeči, treznost in se marsikaj drugega.“

– Kaj imate na programu?

„Zdravim avtomobile „rane“, da bi bil spet sposoben za prvo izkušnjo.“

T. KOPAC

ŽEBBLJICEK

Večina gledalcev, ki je opazoval prizadetve mlade tekmovalce na sobotnih smučarskih tekmalah v Vavti vasi, se je čudila, da pionirji tekmujeta s turnimi smučmi in s težkimi smučarskimi čevljimi. Tisti, ki so imeli pravimo smučarsko opremo, so brzeli po preo, da je bilo veselje, ostali pa so se potisli, da je vse tekoč od njih. Organizator smučarskih pohodov na smučeh, Partizan Slovenije in republiška Zveza prijateljev mladine, bosta pač morati kako drugače urediti to „malenkost“. Pozdravljamo organizacijo takih prireditv, nismo pa za to, da otroke mučimo. Prepričani smo, da bo tokrat kritika zadebla v živo, saj je dosedanjša bila kot kaže, brezplodna.

Z naših vztov

Diagona

V ordinaciji slevniškega zdravstvenega doma je prišel občan in točil, da ima zlato žito.

Zdravnik: „Nis takega, to ima danes že vsak drugi.“

Občan: „Domu smo stirje, pa jo imam samo jaz...“

Več kot sklepni!

Ko so ne nedavni konferenci zvez komunistov v Črnomlju ugotavljali sklepnočnost, je predsednik verifikacijske komisije Franc Pavlakovič izjavil: „Misljam, da o nesklepnosti ne moremo govoriti, saj je od 61 delgatov kar 65 navzočih!“

„Genovefa, danes ste spet tako murzli do mene, moji naocniki imajo spet ledene rože...“

„Držati, krepko držati, gospodična Rožica – to je vsa umetnost sankanja!“

„Če je tole tukaj izpolnitve ljubezni, ocka, potem pa raje grem in si privočim pravo življenje!“

Malomarnost

Krenite na sprehod po novih stanovanjskih soseskah in naseljih po Novem mestu. Neurejeno, da ne moremo priti na rovov komunalne in občinske, vas ne povzd bojati oči. Čeprav soseski vsemoreno in po končni dokončevanju ujemajo, pa bi se prehrabili lahko sami zaradi za boljši videz. Ostromok bi bilo treba dopovedati, naje ne uničujajo redkega drevja, ki je zasajeno, naje ne teptajo povsod trave, miznice bi bilo mogoče posaditi rože, da bi bile v okras itd.

Se preden stopite v sodobno stanovanjsko stavo, se ozrite po plošči pri vhodu, na kateri so nameščeni gumbi za električne vunce. Poizkusite v Novem mestu najti druhino stanovanjsko stavbo, na kateri so ob vseh, zvončki pri vhodu, nameščena imena stanovanj. Nato stopite naprej na hodnik in se ozrite po pisemnih nabiralnikih. Poizkusiti najti stavbo, v kateri bodo na vseh nabiralnikih nameščena imena in v kateri so pisemni nabiralniki neposredovani, brez sledov divjanja otrok!

To se mora malenkosti, čeprav gre v resnici za prvec. Tistemu, ki je dobit druhino stanovanje, se ne ljudi niti, da bi ob gumbu za vunce, s katerim bo obiskovalce poklicjal njega, napisal svoje ime! Niti toliko se ne potrdi, da na nabiralnik ob vhodu, v katerega bo posredno vstavljal pisemne pošiljke zanj, napisal svoje ime. Tudi to da imajo pisemne več dela, kot bi ga imeli sicer.

M. JAKOPEC

VELJKO KOLENC – SOLIDEN

V mladinskih reprezentancih Jugoslavije v smučarskih skupinah, ki je nastopila za pokal in pokrovnik Kohberg v Trbižu, je skakal tudi mladi Mirenček Veljko Kolenec in dosegel solidno deveto mesto. Veljko je bil tretji najbolje uvrščeni Jugoslov. Čeprav so mu bili upoštevani v mostnem tekmovanju. Rezultati: 1. Schmid (Avstrija) 199.0 (44,5; 44,9). Kolenec (Jug) 185,3 (44,4).

S. M.

Na pustni zabavi v Čateških Toplicah so zabavili goste pevci znanega kvarteta „4 M“, ki so poleg aplavza dobili za nagrado tudi miniaturno copato, simbol breziskih copatarjev. Ker so vsi stirje pevci poročeni, se verjetno organizatorji niso preveč zmotili, ko so stiri simpatične možje sprejeli med copatarje. (Foto: M. Jaranović)

Predsednik Kraigher jih je »zakrivil«

Med nedavnim obiskom predsednika skupščine SRS Štefana Kraighera v Kočevju in Glazutu smo zabeležili tudi tole:

„Ženske bolj razumejo kot moški, da je treba nameniti denar tudi za nadaljnji razvoj podjetja,“ je med drugim poudaril Jože Kosir, direktor LIK Kočevje. Predsednik Kraigher mu je hitro segel v besedo:

„To pomeni, da morajo ženske dejansko dobiti mož pod copato, pa bi hitrejši razvoj gospodarstva zagotovil!“

DOBRI GOSPODARJI ZADOLŽENI

Inž. Sava Vovk, direktor kmetijskega podjetja Združenega KGP Kočevje, je bil včeraj v Glazutu na poslovni posjet.

Šteje, je potonal: „Vsako leto moramo najemati nova posloja.“

Predsednik Kraigher pa: „Saj vsak dober gospodar tako dela!“

KATERI PREDSEDNIK

LAST IN UPRAVLJANJE

„... in cigava je zemlja okoli Kočevja,“ je zanimalo predsednika Kraighera.

„Je lasti Združenega KGP,“ je pojasnil kočevski predsednik.

„Kako v lasti KGP?“ je napisal vratil predsednik Kraigher.

„V upravljanju“ je postavil piko na i predsednik občinske skupščine Miro Hegler.

naj bi o tem kaj sprogovali.“

Vsi predsedniki so se pogledali, končno pa je le nekdo vprašal:

„Kateri predsednik pa?“

Predsednik našega sveta kooperantov, gozdarski tovaris Marenčar,“ je pojasnil radovednežen vpisani direktor.

„Ljudje sprašujejo, kako lahko uči otroke pedagog, ki je veren. Preprosto: pravoverno...“

Odkar gradi novinar Marjan Legan hišo, je postal tako varčen, da na televizijski gleda samo druge polčase športnih prenosov!

„Nixon je odpotoval k Mao Ce Tungu na obisk, novomeški komunisti pa bodo odpotovali v lastne delovne organizacije iskat samoupravljanje...“

NI TISK

„Ta pa ni za tisk,“ je menil spet inž. Sava Vovk, ko je na vprašanje predsednika Kraighera odgovarjal o delu sveta kmetskih kooperantov, „naš svet kooperantov se že dve leti ni stal.“

„In zakaj prav dve leti?“ bo maršikova zanimalo.

„Zdaj pa pride tisto, kar ni za v tisk: „Takrat je umrl zadnjii predsednik sveta kooperantov!“

„Nixon je odpotoval k Mao Ce Tungu na obisk, novomeški komunisti pa bodo odpotovati v lastne delovne organizacije iskat samoupravljanje...“

občan vprašuje medved odgovarja

KRŠKE KNJIGE

1500 bralcev

V Valvasorjevi knjižnici: vsak tretji Krčan

Zadovoljni smo. Poslali ste nam tukaj slik, kot bi si jih vsak teden zelenil. Načrti jih je bilo „izplačenih“ na pustne dni. Kjer se niso razdelili „starci“, so se razdelili mladi.

Kej je bila večina fotografij dobila, smo se odločili za tri najbolje, precoj pa jih bomo tudi objavili. Nagradu jedna je dobila fotografija „Dile pomlad!“, ki jo je posred učenec Zdenko Kramar z osnovne šole Mirna; prejel bo 150 dinarjev. Po 100 dinarjev pa smo dali fotografijam. Novomeščan Janez Jeniču za fotografijo „Nesreča preži“ in Francetu Brusu iz Kočevja, ki je predstavil dve zanimivi maski.

Dosemljeni, tehnično dobrni in razgibani so bili tudi posnetki naslednjih avtorjev: „Maškarje v Trebnjem“ (Polde Pungerčar – Mirna peč); „V znanih pustah“ (Foto-krožec OS Katja Rupenc, Novo mesto); „Otroška domišljja za pust“ (Jerman – fotoklub Mirna); „Cigančki v solskih klopih“ (Franc Brus – Kočevje); „4 M“ (M. Jaranović – Brežice); „Delovna akcija“ (P. Pungerčar); „Stop!“ (M. Jaranović).

Prejeli smo tudi fotografije iz Škocjan, da pa jih nismo mogli upoštevati, ker so tehnično slabe (bile so yse pretjemene); isto velja za posnetke Slavka Senčarja. Ne obupajte, poskušate še! Morda bo drugič bolje.

Ce hočete, da bo fotografija prišla v pošte z naslovom „Fotografija tedna“, mora biti posnetna s preteklim teden, smotri, kaj imajo ustavni amandaji skupnega z imenom?“

Medved: „Najbrž bomo tudi ustavno pomozili.“

Predsednik: „Ne razumem, kako vasi dokazujete, da imate od sodobnega in zasebnimi kmeti izgubo, z upoštevajo, da je vsega vredna?“

Medved: „Je tako, da vsak bralci je pokobil, da je med bralci, bi ugotovil, da je med

med maram plačati nitri v ječo iti. Dobil sem še kup takih pisem, a se nisem menjil zanje.“

Prišel je dan, ko je bilo treba vječo. Pome so poslali moža postave. Pražnji sem se oblekjal, kot se za tako priliko spodobi, ker ne maram očitkov, da sem razbojniki v takem imenitnem spremstvu. Sedla v kočijo in odneslo je naju v mesto pred veliko hišo, kjer je dan.

„Stoj!“ je zaplav mož postave, ki je pritekel za mano. „Saj stojim. Kaj ne vidiš, da si maram oddahniti?“ mu zabrusim.

„Plačal bo kaznen,“ mi pravi na sunč resno. „Priskoči si črto.“

„Kakšno črto neki? Samo kobilico sem nesel čez cesto. Že stot let in čez hodim po cestah, pa kaj takega se nisem slišal. Mar je hoja čez cesto prepovedana?“

„Ni. Tam, kjer je črta, pa je. Vidis, tukaj je črta, zato mi bos dučat novcev.“

„Novev nimam. Ako je tako, sva oba kriva. Kar ti placaš, saj si se za mano“ se napravim neumnega.

Pisatelj: „Zavoljo tega sem brez skrb. V vsakem mestu manjka dučat sodnikov, pa bodo imeli še težjih pravdovoljcev.“

„Zavoljo, tega sem brez skrb. V vsakem mestu manjka dučat sodnikov, pa bodo imeli še težjih pravdovoljcev.“

„Tako je leta in dan. Pobil sem na to, kar dobim v roke pisanje. Plačilo ali pa jeja. Cemu neki? Ako elovko malo drugače stopi kot drugi, pa mu že žugajo z ječo. To ni pravdansko. Kralj je ubil nisem niti kaj drugoga komu naredil, zato

zato

MARTIN KRPAN

...No?

„Ta prizor prečrta.“

„Kako, prosim? Saj to je višek vsega filma!“

„Harry, dragec moj, prečrta, sliši!“

„Tega ne razumem, Sam.“

„Boš ža še razumel, čeprav šele po spremembah. Najprej mi, prosim, preberi, kaj filmski junak izjavlja, ko stopi iz vesoljske ladje!“

„Tako je.“

„Ako, rad bi vesoljca spremenil v Rusa, dekle pa v Ameri- cano.“

„Že, ampak...“

„Poslušaj, ne bova se prerekala, Harry! Že kup denarja sem vstavljal v ta projekt. Nadalje je tu še prizor, ko Hruščov udari s čvljem po mizi, ko sliši, da so Američani poslali prvega človeka v vesolje.“

„No?“

„Ta prizor prečrta.“

„Kako, prosim? Saj to je višek vsega filma!“

„Boš ža še razumel, čeprav šele po spremembah. Najprej mi, prosim, preberi, kaj filmski junak izjavlja, ko stopi iz vesoljske ladje!“

„Tako je.“

„Ako, rad bi vesoljca spremenil v Rusa, dekle pa v Ameri- cano.“

„Že, ampak...“

„Poslušaj, ne bova se prerekala, Harry! Že kup denarja sem vstavljal v ta projekt. Nadalje je tu še prizor, ko Hruščov udari s čvljem po mizi, ko sliši, da so Američani poslali prvega človeka v vesolje.“

„No?“

„Ta prizor prečrta.“

„Kako, prosim? Saj to je višek vsega filma!“

„Boš ža še razumel, čeprav šele po spremembah. Najprej mi, prosim, preberi, kaj filmski junak izjavlja, ko stopi iz vesoljske ladje!“

„Tako je.“

„Ako, rad bi vesoljca spremenil v Rusa, dekle pa v Ameri- cano.“

„Že, ampak...“

„Poslušaj, ne bova se prerekala, Harry! Že kup denarja sem vstavljal v ta projekt. Nadalje je tu še prizor, ko Hruščov udari s čvljem po mizi, ko sliši, da so Američani poslali prvega človeka v vesolje.“

„No?“

„Ta prizor prečrta.“

„Kako, prosim? Saj to je višek vsega filma!“

„Boš ža še razumel, čeprav šele po spremembah. Najprej mi, prosim, preberi, kaj filmski junak izjavlja, ko stopi iz vesoljske ladje!“

„Tako je.“

„Ako, rad bi vesoljca spremenil v Rusa, dekle pa v Ameri- cano.“

„Že, ampak...“

„Pos

Dežurni poročajo

UKRAĐENA OVČARKA – 15. februarja je nekdo ukradel Alojzij Šterter z Muhaberja psico, nemško ovčarko, vredno 1.000 dinarjev. Čativne psov so se zadnje čase močno razpale.

OB LUČ – V noči na 15. februarja je neznanec odvijal zadnjio desno stop luč z avtomobila NM 67-20. Lastnik je Niko Pršel s Kristanovec.

PO URO IN VALUTO – Slavku udezu iz Hladnikove 3 v Novem mestu je neznanec iz zaklenjene palnice odnesel od 13. na 14. februar žensko zapestno uro, vredno 00 dinarjev in nekaj tuje valute.

SRNJAKOVA SMRT – V ogranjenem prostoru v Smrjeških Toplicah je dirl pes in poškodoval dve leti in pol starega srnjaka tako hudo, da je poginil. Miličniki bodo skušali ugotoviti lastnika psa, da bodo Toplice lahko zahtevali odškodnino.

NAJDEN MOPED – Mate Kobač iz Ragovega je miličnikom sporočil, da je svoj moped, ki je izginil izpred hotela Kandija, našel pred gostilno Drenik.

KLAPEZ – 20. februarja so novomeški miličniki pridržali Alberta Grgurića (58) iz delinske občine. Grgurić je bil brez dokumentov in brez denarja. Lakota ga je prigrala v gospodstvu Rotov, kjer si je naročil kosilo, vendar ga ni mogel plačati. Zaradi klatev pa bo šel pred sodnike za prekrake.

SKODA GORI – Janez Strajnar iz Mačkovca se je 20. februarja po Ljubljanski cesti peljal v Novo mesto. Nemadoma je opazil, da njegova „skoda“gori. Takoj je ustavljal, gasilci pa so ogenj hitro pogasili. Kjuna hitri pomoči je na vozilu za 5.000 dinarjev skode. Bržkone je začelo goreti zaradi stika na električni napajalni v avtomobilu.

PO PREPIRU ŠE NOŽ

Ivan Kotnik (39), iz Velikih Brusnic 58, je 15. februarja popiral v zidanici na Janež vrhu. Ob 19.30 se je vrnil domov in z ženo sta odšla k sosedu Božiču. Kotnik ju potem odšel še v gostilno Hudoklin po cigarete. Domov se je vrnil med 22. in 23. uro. Z ženo sta se začela preprijeti: Kotnik je z žepnim nožem zabodel ženo Anico pod padušno levo roko. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, vendar poškodbe niso bile smrtno nevarne. Miličniki so Kotniku odvzeli nož.

POVOZIL GA JE!

Okrug treh zjutraj so se 20. februarja v bifeju na bencinski črpalki na Otočcu stekli fantje iz Novega mesta z bratom Janezom in Francem Vidhom z Otočca. Novomeščani so se razbežali proti otočkemu gradu, Janez Vidhom pa je sedel v avto in se zapeljal za njimi. Na mostu čez Krko je Novomeščan dohitel in zapeljal medne. Poškodoval je 18-letnega Srečka Udovča iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu, drugi pa so se še pravodenno umaknali na mostno ograjo. Udovča so odpeljali v bolnišnico, Janez Vidhom pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

DAVKOPLAČEVALEC

Onega večera, ko si je stara Katra nogo zlomila in je Pižmohov Anže v kinu z balkona pokozljal gledalce v parterju, je na trgu pred pošto prikorakal mlad moški. Stopil je na redno ceste, pogledal gor in dol in zaklical:

„Tovariši, takaj je proletar, ki bi se rad zadržil!“

Ljudje so ga debelo gledali, skomignali z rameni in nadaljevali pot.

„Ljudje, mar me ne vidite? Mar ne veste, da sem to jaz – davkoplačevalec?“

Nihče se ni zmenil zanj...

Korakal je po sredini ceste, mahal z roko in vzklikal domoljubne parole, pa prisel pred pošto milice. Vstopil je, prijazno pozdravil in rekel:

„Tovariši, prosim, da me zapreti!“

„Zakaj pa?“ je vprašal eden od miličnikov. „Saj vonda niste ničesar narobe naredili. Zapiramo samo zločince in take, kjer je to potrebno...“

„Tovariši, zahtevam da me zaprete!“ je silil moški bolj in bolj.

„Ne bodite smešni, prijatelj! Ce niste ničesar osumjeni ali

nakaj naredili, vas ne moremo zapreti. Razumite vendar.“

„Oni pa se ni dal.“

„Protestiram! Tovariši, saj vendar plačujem davke in druge prispevke, iz katerih dobijo plačilo tudi vi, mar ne? Kdo vzdržuje zapore in vas, če ne mi – davkoplačevalec?“ Zato pa imamo seveda tudi določene pravice do tistega, kar plačujemo. Zato torej lahko upravljeno zahtevam, da me zaprete, da pridev v ono, kar tudi plačujem in vzdržujem...“

In ker tudi ta obrazložitev miličnikov ni ganila, je moški na videz popustil, pozdravil in odšel skozi vrata. Ko pa je bil dodobra na pragu, se je obrnil in z nogo sunil v šipo na velikih vhodnih vratah. Crepinje so žvenkevale padle na tla in oni je vnovič sunil. Razbil je tudi šipo na drugem kriku.

„Bo kaj ali ne bo nič?“ je naposlед vprašal in se pripravil, da se spravi nad šipe na oknih.

To pot je bila njegova želja urešenica.

Pouk te zgodbe naj bo, da velja želje davkoplačevalcev upoštavati.

JAKA PRAVIČNIK

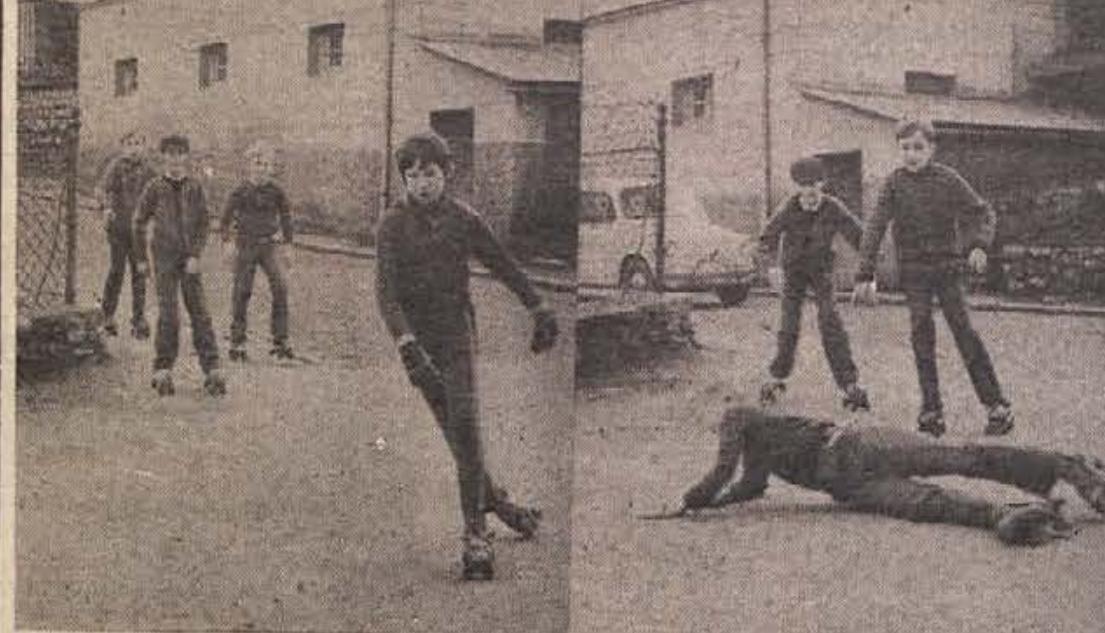
napak naredili, vas ne moremo zapreti. Razumite vendar.“

„Tovariši, prosim, da me zapreti!“

„Zakaj pa?“ je vprašal eden od miličnikov. „Saj vonda niste ničesar narobe naredili. Zapiramo samo zločince in take, kjer je to potrebno...“

„Tovariši, zahtevam da me zaprete!“ je silil moški bolj in bolj.

„Ne bodite smešni, prijatelj! Ce niste ničesar osumjeni ali

V našem mestu postaja kotalkanje med šolsko mladino iz dneva v dan vse bolj priljubljeno. Taki prizori so vse pogosteji in opominjajo stare, naj otroke podučijo, da so v mestu varnejši prostori za kotalkanje. (Foto: J. JENIĆ)

GRABEŽ IN DRUGA KAZNIVA DEJANJA:

Servis na tehnicni pravice

V novomeški Novotehni domače poslovanje – Zagovor Terzina, Avbarjeve in Bavdaša: »Delali smo v korist podjetja, strank in naših mehanikov, sa- mi nismo imeli od tega ničesar!« – Preložitev!

Milan Terzin (36), zasebni obrtnik, Draga Avbar (33), uslužbenka Novotehne, in Alojz Bavdas (30), instruktor AMD: vodilna trojka servisa Novotehne do konca oktobra 1968 v četrtek in petek še ni dočakala sodbe petčlanske porote novomeškega okrožnega sodišča, ki ji je predsedoval Janez Pirnat.

Ker je odvetnik Tone Škerlj v imenu občin zagovornikov obtožencev predlagal začasnilje novih prič in vztrajal, naj sodišče zaširi tudi tiste, ki v petek niso prisile, ker je predlagal, naj svoje mnenje o servisu v tistem času pove tudi direktor Jože Unetič in ker je menil, da je treba slišati in mnenje finančnega in avtomehanika strokovnjaka – dr. Ludvik Golež v imenu tožilstva je oporekel, da obema izvedencema – se je sodišče odločilo, da je nedolžen čas preloži obravnava, izvedenec finančne stroke pa bo tudi nastopil.

Namestnik okrožnega javnega tožilca dr. Ludvik Golež je nekdanjega šefa, blagajnčarko in skladničnika obtožil grabeža, ponareditve in uničenja uradne listine, pomoči k kaznivemu dejanju goljulje. Terzin in Bavdaš pa še kaznivega dejanja ovrne lažne vsebine. Od 1967 pa do 26. oktobra 1968 naj bi se spoznamo prialstili v vsaj 530 primerih najmanj 93.980 dinarjev.

Najbolj zanimivo je, da je servis Novotehne prav v času, ko trojci obtožnic očita grabež in druge nečedne pose, najbolj cvetel in užival največji ugled. Razumljivo: vsi trije so izpričali, da so šli po potrebnem delu tudi v Kragujevac, če je bilo potrebno (ne da bi stranke zato plačale več denarja), njihovo dvojno knjigovodstvo pa je bilo tako pretikan, da so jih ujeli šele ob koncu oktobra 1968, potem ko so že mnogi govorili, da žive na veliki nogi. Kaj takega nobena izmed prič na razpravi ni vedela oziroma se ni spomnila.

Dogovor treh je bil preprost: zadrževali so denar, uničevali papirje in za pridržani denar – tako trdijo – kupovali rezervne dele in material v trgovinah (češar niso smeli), mehanik pa so plačevali nadure po 10 dinarjev. V podjetju je bilo takrat načelo: „Cim manj nadur!“ Odobril jih je lahko le direktor, plačali pa so juh 30 odstotkov bolje od rednih delovnih ur. Za tak denar mehaniki

niso hoteli delati, za 10 dinarjev, kar je bilo znatno več, pa z veseljem. Tako so izpovedovali pred sodiščem.

Početje trojice naj bi imelo, kot so se zagovarjali, trojno korist: podjetje več posla in ugleda, zadovoljno so bile stranke, mehaniki pa so dobili boje plačane nadure. Terzin: „Ničesar nisem sam vzel, delal sem v korist podjetja, zdaj pa sem doživel – osebni propad...“

Vsi trije so v zagovorih podrobno popisovali svojo izredno delavnost: svojih nadur pa niso imeli plačanih. Se ved: tudi njihovi osebni dohodki so bili enaki ne glede na obseg dela.

Kakšno je bilo poslovanje servisa, lahko ugotovimo tudi iz takih podrobnosti: za servis so kupili nov avto in ga prodajali po delih, enako so naredili z nekaj motorji za avtomobile. Kupili so fička za 9000 dinarjev, menda za potrebe servisa. S tem avtomobilom so se vozile tudi stranke, registriran pa je bil na ime mehanika Korbarja, ker se je Terzin prav takrat razvezaval. Prič, mehaniki, so pred sodiščem načevali mnogo več ur popoldanskega dela, kot so jih izpovedali takoj po dohodkih 1968. preiskovalcem UJV.

Kaj ni bilo prav tako dejanje samo se prilivanje ognja na ravnanje treh voditeljev tega servisa, ki je vedno nerentabilen, samo v letih največjih grehov pa je podoval celo z dobičkom?

In končno: zakaj so v podjetju dovolili, da je servis izstavil sedminom občanom lažne račune za zavarovalnico Sava, ko pa popravil niso v celoti oziroma sploh niso naredili v tem servisu? Mar se je to moglo zgoditi zato, ker je tak lažen račun dobil tudi direktor podjetja Jože Unetič, ki pa popravil svojega avtomobila, čeprav ga niso v celoti popravili v servisu Novotchne?

Kaj ni bilo prav tako dejanje samo se prilivanje ognja na ravnanje treh voditeljev tega servisa, ki je vedno nerentabilen, samo v letih največjih grehov pa je podoval celo z dobičkom?

J. SPLICHAL

JE KDO SKOČIL V KRKO?

V pondeljek ob 18.50 se je oglašil na novomeški postaji milice 16-letni dijak Franč Panjan. Povedal je, da je bil s sošolcem na konzolnem mostu in je slišal nekoga v Krki. Neka dekleta, ki so šla mimo, mu povedala, da je neznanec skočil v vodo. Miličniki, ki so takoj šli na mesto, niso mogli ugotoviti, če je kdo skočil v Krki.

POPOLDANSKI RAZGRAJAC

Novomeščan Anton Sitar (44) je 21. januarja popoldne razgrajal v Mercatorjevem bifeju na Glavnem trgu v Novem mestu. S svojim početjem je vzemiral goste in strežno osebje. Zagovarjal se bo pri sodniku za prekrake.

Zal je bil samo običaj star, metode so cisto nove. Le redki so bili zadovoljni s krofom ali potico, drugi so svojo nevojelo že kar odkrito pokazali, če niso dobili denarja. Mar je kaj hujšega kot slišati iz otroških ust: „Kaj bi s krofom, daj denar!“

Obsojati najmlajše, načemljene pustne maske, bi bilo odveč. Delajo pa to, kar vidijo pri starejših in kar so jih starejši naučili. To zrcalo pač vemo kaže podobo starih.

In če ta podoba ni izkrivljena, potem je pač tako popravljena, da se velja o njej resno zamisli. V tolifikat propagirani družbi socialističnega samoupravljanja bomo gotovo morali najti dovolj moči zlasti za vzgojo otrok. Delo staršev ne bo pri tem nič manj naporno od dela učiteljev – ali pa obratno, kakor hočete.

Pouk, ki smo ga dobili iz načemljene rok mladih pustnih šem, ki so zahtevali denar, pač ni za zavračanje. Smetnjaki odvrtenih pustnih dobrolahko govorijo o naši prestižnosti – in koliko jih je še, ki si niti belega kruha niso mogli privočiti za ta praznik norčavosti! – lahko pa govorijo tudi o vzgoji in načinu življenja, ki s socialističnim nimajo veliko podobnosti.

Kdo je kriv za Hercegov smrt? Kriminalisti novomeške uprave javne varnosti se morajo vsako leto spopasti tudi s prenekatelj delovno nesrečo. Preiskava v primeru tega pada v globino skoraj 10 metrov je pokazala tragične ugotovitve. Poučni Herceg je namreč prosil delovod: „Ne dajte me delati na stre-

Ni rojenih Holmesov

Marjan Pureber, kriminalist: »120 do 150 primerov raziskav na leto – trdo delo!«

„Rojenih kriminalistov ni, in kdor misli, da kot Sherlock Holmes rešujemo najtežje primere igranje in na pamet, ima slab predstavo o našem delu,“ pravi kriminalist novomeške uprave javne varnosti Marjan Pureber. Naši kriminalisti raziskujejo težja kazniva dejanja in pomagajo pri vzgoji delavcev milice.

„Imate veliko dela? „Vsekodnevno 120 do 150 primerov iz obeh področij dela. Reševanje pa je zelo različno. Navadno sta dve možnosti: ali primer zelo hitro razvozljamo ali pa trajeta dolgo časa, preden pridevemo do konca. Večino kaznivih dejanj pa raziskamo. Od lanskega leta je ostalo nerasiskanih nekaj pozivov in rop starega moža s Hriba nad Rožnem dolenjem. Skrunitev pokopalnišča v Smilhelu pri Novem mestu iz začetka lanskega decembra je še v raziskavi, v ka-

teri zožujemo širok krog osušenih.“

„S svojim delom pomagate tudi preiskovalnim sodnikom. Kako tečejo postopki? „Najprej gremo na ogled. V idealnem primeru najdemo kakršnoki sledi, ki nas peljejo na cilj. Sledi nas namreč pripravljeni do možne skupine storilcev, potem pa krog osušenih s posredovanji ožljivo toliko časa, da ostane v zanki le storilec. Tak zanimiv primer je bil recimo rop v Cegelnici. Primer se je zdel skoraj brezupen, ko se je orpani spomnil, da je v stanovanju ostal vonj po Ciganih. Sled je potem hitro odvozila klobčic, ki so ga zapleti Cigan v Zabjeku.“

KRONIKA NESREC

DOBRAVA: OTROKOVA SMRT

– Zdravko Dmrevček iz Podleh pri Izlakah je 16. februarja zvečer po Zagrebski cesti peljal tovornjak proti Sentjerneju. Pri Selakovih hiši v Dobravi pa je nenadoma stekel čez čisto 4-letno Janez Selak. Voznik je močno zavrl in se skusal umakniti, kljub temu pa je dečka zadel v povozilu. Otrok je bil takoj mrtv.

– GROBLJE: PEŠEC NA TLEH – 13-letnega Martina Metelka, ki je 16. februarja župtraj pšesčil iz Grobelj proti Sentjerneju, je z mope dom podrl Franc Rabček iz Šentjan

»Če bi bil sam, bi šlok«

Ivo Ivkovič: »Nizka raven šolske in strokovne izobrazbe je eden izmed pomembnih vzrokov za majhne osebne dohodke!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je tovarš Franc Regine zaželel, naj predsednik sindikalne organizacije v Novoteksu tovaris Ivo Ivkovič skuša pojasniti, zakaj so tolikšne razlike med osebnimi dohodki zaposlenih. Ivo Ivkovič je na to vprašanje odgovoril:

„Preden odgovorim naravnost, bi opozoril na nekaj okoliščin. Ko ocenjujemo posledice delitve osebnih dohodkov v naši družbi, ne smemo pozabiti, da je v našem delavskem razredu zelo veliko knečkih ljudi.

„Predele odgovorim naravnost, bi opozoril na nekaj okoliščin. Ko ocenjujemo posledice delitve osebnih dohodkov v naši družbi, ne smemo pozabiti, da je v našem delavskem razredu zelo veliko knečkih ljudi.

Ali se vam ne zdi, da je na primer delo tov. Regine premalo družbeno ovrednoteno?

„Da je njegov osebni dohodek majhen, sem že rekel in tudi povedal, zakaj. Če bi bil primer tov. Regine osamljen, bi ga takoj rešili, žal pa je v tovarni še precej takšnih delovnih mest. Rešitev tega problema je edinole v večji vrednosti točke, torej v večji produktivnosti. To pa lahko zagotovimo samo s posodobljanjem proizvodnje, kot sem že rekel. Tov. Regini ne moremo povečati osebnega dohodka, ker bi s tem porušili celotno notranje ravnoteže, ki je ustvarjeno v delitvi. Ne smemo namreč gledati posameznega delovnega mesta, ampak celoto. Rešitev zanj bi bila edinole v premestitvi na boljše delovno mesto, seveda pa bi morali za takšno premestitev imeti ustrezeno izobrazbo in znanje, ker brez tega v sodobni proizvodniji ne gre vec.“

Moje vprašanje: „V Novem mestu je zraslo več novih stanovanjskih naselij in sosesk in v eni izmed njih stanujem tudi jaz. Kadar bi rad oddal pismo v poštni nabiralnik, se moram odpraviti daleč iz soseske, ker v njej se ni nameščen. Prosim, naj upravnica novomeške pošte odgovori, kdaj nameravajo po stanovanjskih soseskah namestiti nabiralnike, da bi poštne storitve približali občanom?“

M. JAKOPEC

Delo so si poiskali v industriji zato, ker na kmetih ni bilo kruha. Mnogi, pravzaprav skoraj vsi, so začeli delati v industriji brez ustrezone šolske in strokovne izobrazbe. Kmalu so si ustvarili družine, in v primerih, ko se žena ni mogla zapoleti, družina pa je odvisna le od ene same plače, je res težko. Tovarš Regine ni osamljen primer, njemu podobnih je v naši občini veliko.

Toliko na splošno. Gledo vprašanja tov. Regine o razlikah: v Novoteksu ni veliko razlik. Delovna mesta so ocenjena po sistematizaciji, zahtevani strokovni izobrazbi in dejanski izobrazbi teh, ki jih zasedajo. Osnovni osebni dohodek tovarša Regine je okoli 1200 din na

Slabi dve leti starci podatki trdijo, da je v novomeški občini 6756 žensk in moških starejših od 60 let, kar pomeni 13,7 odstotka vsega prebivalstva. S starostjo pride izčrpanost, onemoglost, nesposobnost za delo. Ljudem je potrebna pomoč. Center za socialno delo je pripravil analizo, ki ugotavlja, da je pomoč nujna 364 starejšim od 60 let in 90, ki še niso dosegli te starostne meje (zlasti telesno in duševno prizadeti).

Julija 1970 so anketerali 454 starejših občanov in ugotovili: da potrebuje 189 ljudi družbeno denarno pomoč, 79 večjo pomoč kot delo, 19 zdravstveno na domu, 30 zdravstveno zavarovanje, 14 zdravljene v bolnišnici, 103 pomoč pri delu in oskrbi, hišno nego 81, občasne obiske 54 in oskrbo v domu počitka 44 starejših ljudi.

100 žensk in 36 moških dobiva zdaj od 100 do 500 din družbeno pomoč na mesec, 264 starejših, ki nimajo drugih dohodkov, pa po 150 din socialne podpore.

Koordinacijski odbor za pomoč starejšim pri občinski konferenci Socialistične zveze se je zavzel, da bi podpore povečali: starejšim brez lastnih dohodkov na 200 do 500 din, drugim, ki jim podpora lažja življenje, pa na 150 do 300 din. Tako povečanje je v skladu s stališči republikevca izvršnega sveta, socialnozdravstvenega zbora in delegatov občin.

Več pozornosti starejšemu prebivalstvu bi morale posvetiti krajevne skupnosti. Poskrbelo naj bi za ljudi za delo z starejšimi in varstvo potrebnim prebivalstvom, organizirale prostovoljno sosedsko pomoč in drugo. V okviru splošnega zdravstvenega varstva bi morali odpreti poseben dispanzer za starejše in v ta namen

Ostarelom znosnejše življenje

Ali bodo socialne podpore v novomeški občini poslej večje? – Sosedska pomoč, poseben dispanzer, laična nega na domu, ureditev zdravstvenega zaščitovanja – to so glavne naloge v sedanjem obdobju pomoči ostarelom

Slabi dve leti starci podatki trdijo, da je v novomeški občini 6756 žensk in moških starejših od 60 let, kar pomeni 13,7 odstotka vsega prebivalstva. S starostjo pride izčrpanost, onemoglost, nesposobnost za delo. Ljudem je potrebna pomoč. Center za socialno delo je pripravil analizo, ki ugotavlja, da je pomoč nujna 364 starejšim od 60 let in 90, ki še niso dosegli te starostne meje (zlasti telesno in duševno prizadeti).

Julija 1970 so anketerali 454 starejših občanov in ugotovili: da potrebuje 189 ljudi družbeno denarno pomoč, 79 večja pomoč kot delo, 19 zdravstveno na domu, 30 zdravstveno zavarovanje, 14 zdravljene v bolnišnici, 103 pomoč pri delu in oskrbi, hišno nego 81, občasne obiske 54 in oskrbo v domu počitka 44 starejših ljudi.

100 žensk in 36 moških dobiva zdaj od 100 do 500 din družbeno pomoč na mesec, 264 starejših, ki nimajo drugih dohodkov, pa po 150 din socialne podpore.

Koordinacijski odbor za pomoč starejšim pri občinski konferenci Socialistične zveze se je zavzel, da bi podpore povečali: starejšim brez lastnih dohodkov na 200 do 500 din, drugim, ki jim podpora lažja življenje, pa na 150 do 300 din. Tako povečanje je v skladu s stališči republikevca izvršnega sveta, socialnozdravstvenega zbora in delegatov občin.

Več pozornosti starejšemu prebivalstvu bi morale posvetiti krajevne skupnosti. Poskrbelo naj bi za ljudi za delo z starejšimi in varstvo potrebnim prebivalstvom, organizirale prostovoljno sosedsko pomoč in drugo. V okviru splošnega zdravstvenega varstva bi morali odpreti poseben dispanzer za starejše in v ta namen

Slabi dve leti starci podatki trdijo, da je v novomeški občini 6756 žensk in moških starejših od 60 let, kar pomeni 13,7 odstotka vsega prebivalstva. S starostjo pride izčrpanost, onemoglost, nesposobnost za delo. Ljudem je potrebna pomoč. Center za socialno delo je pripravil analizo, ki ugotavlja, da je pomoč nujna 364 starejšim od 60 let in 90, ki še niso dosegli te starostne meje (zlasti telesno in duševno prizadeti).

Julija 1970 so anketerali 454 starejših občanov in ugotovili: da potrebuje 189 ljudi družbeno denarno pomoč, 79 večja pomoč kot delo, 19 zdravstveno na domu, 30 zdravstveno zavarovanje, 14 zdravljene v bolnišnici, 103 pomoč pri delu in oskrbi, hišno nego 81, občasne obiske 54 in oskrbo v domu počitka 44 starejših ljudi.

100 žensk in 36 moških dobiva zdaj od 100 do 500 din družbeno pomoč na mesec, 264 starejših, ki nimajo drugih dohodkov, pa po 150 din socialne podpore.

Koordinacijski odbor za pomoč starejšim pri občinski konferenci Socialistične zveze se je zavzel, da bi podpore povečali: starejšim brez lastnih dohodkov na 200 do 500 din, drugim, ki jim podpora lažja življenje, pa na 150 do 300 din. Tako povečanje je v skladu s stališči republikevca izvršnega sveta, socialnozdravstvenega zbora in delegatov občin.

Več pozornosti starejšemu prebivalstvu bi morale posvetiti krajevne skupnosti. Poskrbelo naj bi za ljudi za delo z starejšimi in varstvo potrebnim prebivalstvom, organizirale prostovoljno sosedsko pomoč in drugo. V okviru splošnega zdravstvenega varstva bi morali odpreti poseben dispanzer za starejše in v ta namen

MINI ANKETA

„Kozjansko ni samo na Kozjanskem, tudi na Dolenskem ga poznamo, celo v nekaterih novomeških stolpnicih: povsod, kjer so starci in one mogli,“ je ugotovil inž. Ivo Zobec na jesenski skupščini Rdečega kriza.

Skrb za ostarele ni opesala. Nasprotno. Od kar je republika „odkriła“ Kozjansko, se skrb stopnjuje. Z drugimi besedami: vsako leto primaknejo več za socialne podpore iz proračuna.

VIKTOR BARTOLJ, Center za socialno delo: „365 ljudi v novomeških občinih je resno gmotno ogroženih, od tega 90 starejših od 60 let (bolni, slepi, neprimitični). V domovih za ostarele je

Ostareli

61 ljudi iz občine, 40 pa bi jih takoj potrebovalo domsko oskrbo. Podatki kažejo, da bo prej ko v deseti letih za v domove več kot 280 ostarelih.“

JOŽE SPLICHAL, društvo upokojencev: „Potrebovali bi dom počitka z najmanj 100 posteljami. Društvo bi primaknilo znaten del za novo gradnjo. Že zdaj pomaga vzdrževati domova ostarelih v Metliki in Impolci.“

BRIGITA MAVSAR, splošna bolnišnica: „Sosedski cut v mestu ni tako razvit kot na vasi, kjer bolnišnici ali onemogljivo vedno kdo streže. Ce bi kdaj za občino zidali nov dom počitka, bi ta moral stati v neposredni bližini mesta, če že ne v mestu samem. Tako bi na en mač rešili tudi vprašanje prehrane: iz kakšega doma bi se lahko hranili tudi tisti, ki ne bi živel v njem.“

MILICA SALI, občinski odbor RK: „Sosedski pomocni dom, ki delamo v Rdečem krizu, ni tuj. Marsikaj smo že naredili, da so dobili ostareci in izčrpani ljudje vsaj osnovno pomoč. Pri nas bi lahko priredili tečaje, na katerih bi se prijavljenci naučili ravnati z ostareliimi in jim streči.“

LADO SAJE, zdravstveni dom: „Razpisali smo dve mesti za patronatno službo. Obe sestri bi imeli na skrbi predvsem nego ostareli na domu. Mislim, da bi s tem že veliko naredili.“

ZVONE ŠUŠTARIŠIĆ, Zavod za socialno zavarovanje: „Veliko stvari je ostarelim in za delo nezmožnim ljudem v prid urejili zakon o zdravstvenem zavarovanju. Oporo za reševanje vprašanj izčrpanih imamo zdaj tudi v sklepih druge konference ZKJ, saj tam vendar niso govorili samo o bogatjenju in podobnih nepravilnostih, ampak predvsem kako pomagati ljudem, da bodo laže zadidali.“

Sajene rožic? Ne, gotovo ne. Prej bi rekli: znaten korak naprej v reševanju vprašanj ostarelega in onemoglega prebivalstva.

Novomeška kronika

DRVA – Društvo upokojencev bo tudi letos članom priskrbilo drva za kurjava. Vsi zainteresirani se lahko do 31. marca javijo v društveni pisarni, kjer bodo dobili tudi vse informacije.

PLES – V soboto zvečer so imele dajanje medicinske srednje šole na Otočcu zadnji srednješolski ples, na katerem so igrali Orioni.

KNJIGA – Ob 225-letnici novomeške gimnazije je že lani izšel zbornik, ki je za mnoge nekdajne dijake, ki so absolvovali na novomeški gimnaziji, zelo zanimiv. Zbornik, ki je vezan v platno in stane 70 dinarjev, prodajajo v Mladinski knjigiji.

GOSTOVANJE – Prejšnji teden so v Novem mestu gostovali igralci Ljubljanskega Mestnega gledališča z Webrovo Pogodbo. Kot vedno, ko gostuje to gledališče, je bila dvorana Žavoda za kulturno dejavnost tudi tokrat premajhna.

PRODAJALEC – Pred splošno bolnično v Novem mestu je v nedelji obiskovalcem bolnikov starejših možakov ponujal nageljčki po 3 dinarje. Prodajal je tudi hiacinte.

KOTAKARJI – Po cestah v mestu je vsi več mladih kotakarjev, ki se zabavajo na neprimeren in nevaren kraju. Starci bi jih moral podučiti, da je na igrišču na Luki primernejše mesto.

ZNIZANJE – Prodajalna Varteks je otroškim hlačam znižala ceno za 42 din. Tako stanejo samo še 97 din. Kulturo proslava v počastitev dneva žena kulture proslava v počastitev 8. marca. Osrednja proslava v počastitev dneva žena pa je 7. marca. Pripravljajo jo člani društva upokojencev.

TRŽNICA – Ta teden je bila ponudba na tržnici dobra, povpraševanje pa veliko, tako da so bile zavzetne tudi skupščine.

Ena gospa je rekla, da v vsem skupščinom nima vrednosti. Zadnji minulega dela, če bodo vrednosti samo napovedovali, odpovedovali – in objubljali.

Premoga je samo še za sedem let

Kaj pa, če bo treba zapreti rudnik že prej? Rudarji so zaskrbljeni

Zaton rudnika na Senovem se neusmiljeno približuje. Rudarji so v skrbeh za svoj kruh, saj bodo morali že čez nekaj let vsi do zadnjega zapustiti jame in se zazreti zori tistega „jutri“ v oči.

Le se za pol drugi milijon ton zalog premoga bodo izkopali. Če dnevni izkop ne bo presegel 460 ton, imajo dela za sedem let in osmego pol. Trenutno so bolj pridni in na dan nakopljeno po 700 ton. Proizvodnja se bo manjšala s prekvalifikacijo rudarjev. Večina se preusmerja v kovinarsko stroko, da se bodo započeli v obratu Metalne. Izdelovali bodo gradbene žerjave. Nova tovarna je že pod streho. Proizvodnja bo stekla aprila.

11, ki imajo delo v novi stroki, niso v skrbeh, zato pa opozarjajo nase in na bližajoče se težave tisti.

Ki bodo ostali v rudniku. Zavedajo se, da bo manjša proizvodnja manj rentabilna in da bo to vplivalo na osebne dohodke. Povprečje osebnih prejemkov se bo zmanjšalo, to pa bo povzročilo še druge nevšečnosti. Delavci bodo odhajali. Pri strokovnjakih je že zdaj opaziti težnjo po zapošlovanju drugod. Njihov odhod lahko podre mnoge načrte o postopnem usihanju rudnika. Če teh ne bodo mogli plačati, jih ne bodo imeli, brez njih pa rudnik ne bo morebiti obratovati. Lahko se zgodi, da ga bodo zapri prej kot čez sedem let.

Toda kam z delavci? Metalna je

res obljubila zaposelitev tudi ostalim, toda rudarji ne soglašajo s tem, da bi morali od doma in iskatki kruh po raznih obratih te velike tovarne. Se vedno se sprašuje, kdaj bodo dobili odgovor glede keramike. Tovarna keramičnih ploščic bi zaposlovala 70 ljudi. Zvedeli so, da je njena ekonomičnost zagotovljena, da pa kljub temu ni investitorjev, čeprav so tuji pripravljeni sodelovati pri tej naložbi. Rudarji si same ne morejo pomagati, zato opozarjajo naše občino in republiko, dokler je še čas.

J. T.

GRADBENIŠTVO VODI

Po pregledu davčnih prijav so v krški občini ugotovili, da so vodilni poklici gradbeni tehnik, profesor in zdravnik. Letos je prejela davčna uprava 850 prijav osebnega dohodka nad 25 tisoč din ali skoraj 300 več kot lani. Najvišji prijavljeni dohodek je bil lani 61 tisoč din, letos 83 tisoč din. V preostri leti je bil letos največji zaslužek 81 tisoč din, v zdravstvu pa 70 tisoč dinarjev.

O PRAVEM ČASU

V Krškem so v petek popoldne končali dvodnevni seminar predsedniki in tajniki sindikalnih organizacij. Zanj so pokazali izredno zanimanje in tokrat se ga je udeležilo 52 slušateljev. Srečanje jim je bilo dobrodošlo tudi zaradi tega, ker so bili zbrani z različnih delovnih področij in so tako spoznali pestrost problemov, s katerimi se sindikalni delavci spoprijemajo v podjetjih. Bili so zadowoljni z aktualno vsebinsko predavanjem, ki so jim jih posredovali funkcionarji republike zvezne sindikatov. Podrobnejše bomo o tem še poročali.

J. T.

Cesta iz Brežic do Krškega je zelo prometna tudi po štajerski strani. Na makadamskem odseku skozi Dolenje vas cestari komaj sproti krpati luknje, zato ni čudno, če se tudi onadvila veselita obetov za skorajšnje asfaltiranje. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

BILO najbrž prav tako veselo kot lanskoletno. Seveda so se najbolj izkazali v Kostanjevici, kjer so člani „Perforcenhaus“ pripravili štiridnevni pustni spored. Maškarade so bile tudi na Senovem, v Brestanici in v Krškem, kjer sta ju organizirali DPD Svoboda in TVD Partizan.

KRŠKI KMETIJSKI STROKOVNIJAKI SO ugodno ocenili stanje zimskih posevkov, pšenice in ječema. V pripravah na spomladansko setev pa so nekoliko zaskrbljeni zaradi neredne dobave naročenih umetnih gnajil in začitnih sredstev. Krški kmetijski delavci bodo spomladansko sejali največ hibridnih sort koruze BC 360, ZP 448 in Winsconsin.

TUDI V KRŠKI OBCINI je skopeli sneg odkril na nekaterih asfaltnih cestičah pravo razdejanje. Najbolj so prizadete ulice v Kostanjevici, pa tudi cestna povezava med Krškim in avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb je ponovno polna luknenj. Ker se hitro bliža pomladanska izletniško-turistična sezona, bo treba ceste čim prej obnoviti.

KRŠKI TEĐNIK

PROSVETNI DELAVCI KOMUNISTI PREDLAGAJO Šola vendor ni samo mestna

Oddelke glasbene šole čimprej na podeželje

V Dobovi, v Globokem in na Bizejškem je okoli 120 otrok, ki bi se radi vpisali v glasbene šole, če bi bila bliže. Sekretariat aktivna Zveze komunistov prosvetnih delavcev predlaga, naj glasbena šola v vseh treh krajih odpre oddelke, denar za delo pa naj ji dodeli temeljna izobraževalna skupnost Brežice.

S svojimi stališči seznanjajo komunisti tudi občinsko skupščino in komite občinske konference ZK. Glasbene šole predlagajo člani sekretariata, naj izloči vse tiste učence, ki pouka ne jemljivo resno. Zdi se jim nesprejemljivo, da bi temeljna izobraževalna skupnost prispevala denar za otroke, ki jim ni do glasbene pouke, saj je tako marsikateri gadarjeni učenec prikrajan za glasbeno vzgojo.

Štritofovi mami v slovo

Po daljši in hudi bolezni je v 83. letu starosti dočrpala daleč naokrog znana Marija Štritofova iz Sp. Polhance pri Artičah. Od nje smo se podobili 16. februarja, k zadnjemu početku na artisko pokopališče jo je sprejemala tudi množica njenih prijateljev in zancev.

Štritofova mama je trdo, a poslene delila kot kmečka žena v težkih preizkušnjah dveh svetovnih vojn. Z možem Karлом sta imela sedem otrok, od katerih živijo danes le še trije.

Nista je strlj niti dve družinski tragediji: ob svitu svobode je 1945 na Nemškem utonil sin Karel z ženo. Kot spomin nanju je ostala 5-letna vnukinja Dragica. Po hudi in mučni bolezni je nato umrl še mož. Ko so leta zaccilia prvo tragedijo, je v prometni nesreči v Italiji kot voznik izgubil življenje sin Pepi.

Ponosa je bila na svoje otroke, ki jih je vzgajala v naprednem duhu. Njena hiša je v času NOB veliko prispevala, v partizanih se je boril njen sin Ivan.

Ob trdem delu in grekih preizkušnjah se je končalo življenje Marije Štritofove. Vsi, ki smo se zadnjkrat poslovili ob njej, jo bomo ohranili v lepem spomini.

FRANC GLOGOVSEK

»Dolenjski list« tribuna bralcev

TURIZM

Zveza za tri

občine v Posavju

Po lanskem sni turistična društva upravičeno pričakujejo boljše leto. Dolgovi občinske zvezce so poravnani, zato bo UO sklada lahko razdelil večjo vsto tudi društvtom.

V brežiški občini smo jih našteli že dvanajst: na Bizejškem, v Brežicah, na Catežu, v Cerkljah, v Dobovi, Kapelah, Krški vasi, na Velikih Malencah, v Sromljah, Mokričah, Piščecah in Globokem. Vsa ta društva se bodo letos vključila v akcijo „Očistimo Slovenijo“, v katerem pa bodo uskladila svoje letne načrte z občinsko turistično zvezo. Pričakovati je pozitivno.

V Posavju je trenutno odprt vprašanje, če ne bi kazalo imeti na tem področju le eno turistično zvezo.

Trenutno jo ima brežiška občina, vendor se mnema nagibajo k temu, da v občinskem merilu zveza ni nujna, da pa bi lahko medobčinska zveza bolje odigrala svojo vlogo pri širjenju turizma v Posavju in sodelovanju občin na tem področju.

Prve braže je že zaoral medobčinski odbor za turizem, zato pa njegovo delo lahko uspešno nadaljujeva zveza, če se bodo spozumeli zanj. J. T.

URESNIČUJEJO SE PRIPOROČILA SINDIKATA

Vsem enako pa res ne več

Regresi za dopuste po družinskih dohodkih

Članom sindikata so še pred očmi lansi poskusi po izplačevanju različnih regresov za dopuste, da bi z njimi omogočili počitek tistim, ki si ga sicer težko privoščijo. Opozorila so marsikije prišla prepozno, kajti med tem so nadomestila za dopuste večinoma že razdelili.

Letos sindikati upoštevajo napotke in pretresajo predloge za različne vsote. Tako so na primer v Celulozi predlagali, naj bi vsak član kolektiva še naprej prejemal po 200 dinarjev kot osnovni prispevek, razen tega pa še „stimulativni“ del regresa. Določili ga bodo v sorazmerni s poprečnim dohodkom na družinskega člena.

Predlog vsebuje takole lestvico: pri poprečnem dohodku 500 din na družinskega člena regres 150 din, pri poprečnem dohodku do 600 din 125 din regresa, do 700 din 100 din regresa, do 800 din poprečnega dohodka na člena 75 din, do 900 din le še 50 din in do tisoč din dohodka na člena samo 25 din regesa.

Osnovni prispevek bodo delili vsem članom sindikata oziroma vsem zaposlenim, stimulativni del pa samo tistim, ki bodo letovali v počitniških domovilih, namenjenih za oddih delavcev Celuloze.

MLADI PROIZVJAJALCI V ŠOLI

Pri krški delavski univerzi je v počedeljek stekla politična šola za mladino. Vanjo so vključeni mladi proizvajalci iz delovnih organizacij, ki so pokazali smisel za družbeno delo in za katere upajo, da se bodo postopoma uspešno vključili v delo samoupravnih organov, sindikata in Zveze komunistov v podjetjih. Došel se je prijavilo slušateljev za dva oddelek. Po končanem prvem tečaju bodo takoj začeli izobraževanje za drugo skupino mladih ljudi iz krške občine.

POLNA LOVSKA BLAGAJNA

Lovska družina Senovo šteje 52 članov in gospodari na 2.755 ha obsežnem lovilišču. Lanskoletni plan odstrela in vlaganja je urešnica stoddostno. Lovski plen je pripravljen na blagajno nad 10.000 din. Večji del tega zneska so prispevali gostje iz Italije. Da bi povečali stalež, so začasnili del lovilišča. Za zajec so po daljši lovopust za mesec dni. Zbrani denar bodo lovci porabili za vlaganje divjadi v lovilišče in za novo lovskogema doma v nekdanji rudniški zgradbi. F. B.

VRŠILEC DOLŽNOSTI

Na razpis za prosto mesto načelnika oddelka za gospodarstvo sta se v Krškem prijavila dva kandidata. Komisija za volitve in imenovanja je predlagala za vršilca dolžnosti diplomičnega ekonomista Stanka Vidmarja, ki že dela na tem oddelku. Skupščina je sprejela njen predlog.

SLOŽNO IN ENOTNO

Komunisti v Celulozi se zavzemajo za urejene odnose, za složno urešnjevanje sprednjih načrtov, kajti plan je zelo napet in nesporazumi lahko narskijo podrejo. Torej tudi tam, kjer gre za skupinsko delo, ne smejo prevladovati osebni prestižni interesi.

POTUJOČA TRGOVINA

Trgovsko podjetje Preskrba bo v kratkem kupilo posebno vozilo, s katerim bo oskrbovalo vasi na Krškem polju. Potujoča trgovina se bodo ustavljala v vsakem kraju po vnaprej določenem urniku.

VSAK TRETJINO

Za nadvoz nad železniško progno Krškem bodo načrti zdaj zdaj pripravljeni; ni pa se dokončnega dogovora med investitorji. Predvideno je bilo, da bo prispeval vsak tretjino sredstev. Investitorje bodo prevzeli občinska skupščina Krško, republiški Cestni sklad in Zeleznico transportno podjetje Ljubljana.

BREŽIŠKE VESTI

SAMO ZA 14 ODSTOTKOV! Včeraj so se sestali predstavniki političnih organizacij in društev, da bi omolili svoje prednacrune in zahtevali od občinske skupščine in nastopili z realnejšimi številkami. Uresničevanje stabilizacijskega načrta namreč ne dovoljuje povečanja proračunske porabe nad 14 odstotkov.

NA SOLI ZA BLAGOVNI PROMET in v internatu so ustanovili aktiv komunistov, ki ga vodi Vinka Ajstrova. Na prvi seji so razpravljali o odnosih z Jutranjko ter o samoupravljanju v kollektivu in dijaškem domu. Razen domske skupnosti bi bilo potrebno še mladinska organizacija. Mentorica aktivna ZMS bo Marjana Degen, vzgojiteljica.

KARNEVAL V BARVAH. Fotokino klub je tudi letos posnel na filmski trak otroško maškarado in pokop Fašinge z velikim zborovanjem na tržnici. Oba barvna filmska zapisa, letošnjega in lanskoga, bo karnevalska sekacija v aprilu predstavila brežiškemu občinstvu, po potrebi pa ju bo uporabila tudi kot propagandno gradivo za privabljanje turistov od drugod. Sicer pa je imel

Namen načrta: več zdravja za vse

Modernizacija bolnišnic v Celju in Brežicah, več novih zdravstvenih postaj – V sevniški občini ni predvidenih investicij, so pa drugi ukrepi – Pričakovati je tudi združitev skladov delavcev in kmetov

Sevniška občinska skupščina bo v kratkem obravnavala srednjeročni načrt razvoja zdravstvenega varstva. Gradivo, ki je zbrano v obsežni knjigi, je s pomočjo zdravstvenih ustanov in drugih izdal medobčinski svet za zdravstvo v Celju.

Osnovna značilnost tega obsežnega dela je v številkah in drugih podatkih prikazati, kako bi prebivalstvu zagotovili kar najbolj popolno, učinkovito in načrtno zdravstveno varstvo. Načrt je zasnovan na republiškem razvojnem programu, ker je treba težiti k temu, da ne bi bilo pretiranih razlik v zdravstvenem varstvu ljudi v posameznih območjih naše republike.

ZAKAJ NI BILO SEJE

Danes teden smo za torek, 22. februarja, napovedali sejo občinske skupščine, na kateri naj bi med drugim sprejeli tudi odlok o davkih. Zasedanja ni bilo, prestavili so ga zato, ker je republiška skupščina podala rok za sprejem odlokov davkih. V Sevnici so sejo skupščine prestavili, ker želijo poprepjeti vedeti, kako bo s finančiranjem vzgoje in izobraževanja, saj je to v povezavi s prispevimi stopnjami.

LETOS V IZOLO

S prestavljivijo počitniških hišic iz Rovinja, kjer nameravajo graditi hottele, v Izoli, so poiskali izhod iz zatega, v kateri so se znale občine celjskega območja, med njimi tudi sevniška. Za prestavljiv hišic je prijevala 65.000 dinarjev. Izolska občina je šla na roke, tako da je izbrano zelo primereno mesto. Kot so se pred kratkim dogovorili pri občinski konferenci SZDL, bo za letovanje otrok, 150 po številu, poskrbelo društvo prijateljev mladine.

ke. Posebej naj navedemo, da je že v letošnjem letu predviden referendum o združitvi delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja v vseh slovenskih komunalnih skupnostih – po zgledu novomeške skupnosti, kjer sta sklada združena že z letošnjim letom.

Kaj lahko sevniška občina pričakuje od tega srednjeročnega razvojnega načrta zdravstva?

Medobčinski svet za zdravstvo predlaga, naj bi vseh 9 občin, med njimi tudi sevniško, skupaj z zdravstvenimi organizacijami in skupnostmi zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov podpisalo družbeni dogovor, v katerem so predvidene tudi investicije. V sevniški občini jih ne bo, saj ima Sevnica nov zdravstveni dom, to pa še ne pomeni, da ljudje iz te občine ne bodo imeli od predvidenih gradenj in preureditev nobenih koristi. V načrtu je namreč preureditev in dozidava dela celjske bolnišnice (investicija 22,8 milijona din) in brežiške bolnišnice (približno 5 milijon din), gradnja zdravstvenih postaj v Rogaški Slatini, Vojniku, Brežicah, Laškem, Preboldu, na Hudinji in na Otoku.

Investicije so seveda le del

srednjeročnega programa. Ta zajema še celo vrsto drugih nalog in ukrepov, ki bodo pripomogli, da bo ta pomembna služba v prihodnje hitreje napredovala.

M. L.

ZAKAJ ENOTNOST?

Iz nereda — red

Govori član 10 podpisnikov sporazuma o me-

su

Sevniški kmetiški kombinat je v Spod. Posavju edini podpisal sporazum o poslovnom sodelovanju in oblikovanju cen goveda, mesa, mleka in mlečnih izdelkov, katerega namen je ustaliti rejske razmere in odnose med rejci, predelovalci in trgovino.

Zakaj drugi čakajo in kako se napolj sporazum uveljavlja, o tem nam je več povedal inž. Albin Ješnik, član izvršnega odbora podpisnikov sporazuma, sicer pa direktor sevniškega kombinata.

„Če hočemo kaj narediti za razvoj slovenske živinoreje, ki je najvaž-

nja kmetijska panoga pri nas, moramo nastopati bolj enotno. Zaradi tega je bil ustanovljen sporazum in stabilizacijski sklad, ki zajema že večji del slovenske živinoreje, ne more pa se uveljavljati na območju, ker zaradi večjih maloprodajnih cen mesa na Hrvatskem trenutno reječem bolj kaže živino prodajati tja.“

Naloga sporazuma je zato z dej, da se bolj gibljivo prilagaja nastalim razmeram. Med drugim je treba čimprej spremeniti izvozne premije za živino, saj se je z devalvacijo dinarja bistveno spremenil odnos cen na italijanskem in našem trgu. Doseči je treba več enotnosti tudi na jugoslovanskem trgu. Sporazum je bil sklenjen z namenom, da se vnesе več reda in organiziranosti, brez katere imamo zmenjava, kot smo se v preteklosti že velikokrat prepričali. Pri vsem tem najbolj trpi živinoreja, ki jo stalna negotovost prizadene bolj kot kako drugo gospodarsko dejavnost.“

M. L.

OBČNI ZBOR

Krmelj: nov dom

IGD »Metaina« bi rado imelo lastno streho

Krmeljski gasilci štejejo po svoji delavnosti med najboljše v sevniški občini. Kot so ugotavljali na letnem občnem zboru te dni, so jani dosegli lepe uspehe pri utrjevanju gasilske pripravljenosti, uspešni so bili na gasilskih tekmovanjih, zelo dobro so izvedli sektorja nočno vojo v tednu požarnega varnosti, iz lastnega delanja so si kupili nove uniforme, skratka: aktivnosti je bilo toliko, da so bili v razpravi upravičeni delezni počitki.

Zadovoljiv je kadrovski sestav: da bi se izboljšali gasilsko znanje, pripravljajo tečaj za izpravane gasilce v sodelovanju z občinsko gasilsko zvezo. Še posebej velja pohvaliti pionirje, saj večina drugih društva, tista, da nima naraščanja in je zato njihova delavnost se toliko bolj razveseljiva.

Na koncu zборa, na katerem so sodelovali tudi predstavniki matičnega podjetja, »Metaina« Maribor (z občinsko gasilsko zvezo pa ni bilo nikogar), so enoiglasto sklenili, da bodo gradili lasten gasilski dom, v katerem bi imelo prostor tudi druge krajevne organizacije in društva. Gasilci upajajo, da bodo občani pomagali s prispevki v obliki prostovoljnega dela, računajo pa tudi na pomoč delovnih organizacij in občine.

B. DEBELAK

DIPLOMA JOŽETU KNEZU

Jože Knez, podpredsednik občinske skupščine Sevnica, je 20. februarja dobil na občnem zboru sevniškega gasilskega društva diplome o častnem članstvu.

SE ENA PUSTNA: s torkovega pustnega sprevoda po Trebnjem, ki ga je priredila osnovna šola. (Foto: M. L.)

Slovo »peš delu«

Trebnje: 5-letni načrt za posodobljanje občinske uprave

Po se dandanec ne pride daleč. Očitno zaostajanje občinske uprave v Trebnjem na področju strojne obdelave podatkov in mechanizacije pisarniških opravil je spodbudilo k načrtu ljubljanskemu Institutu za javno upravo in delovna razmerja, naj naredi načrt za postopno modernizacijo upravnega dela.

Natančnejša studija, ki obsegata kar 92 strani, je pokazala, da trebanjska uprava od sodobnejših pisarniških strojev nima skoraj ničesar. Njeni birotehnični pripomočki, kot se temu reče, so v glavnem zastareli, kar vse je podprtia zmotnega mnenja in splošne nenaklonjenosti upravnemu delu.

Svedež zdaj ni mogoče narediti vsega naenkrat. Birotehniku je z razvojem elektrotehnik in računalniške tehnike tako napredovala, da je za posodobljanje upravnega dela treba veliko denarja, več znanja in boljšo organizacijo dela.

V načrtu, ki ga je naredil inštитut, je predvideno, kaj vse bi bilo treba kupiti in narediti, vendar so razmere takšne, da je bilo treba program delno sprememiniti in prilagoditi. Denarne možnosti kažejo, da bi bilo mogoče s 353.500 dinarji naložb do vključno leta 1975 precej izboljšati opremljenost, ne samo z električnimi pisalnimi stroji, marčev tudi z računalnimi stroji, knjižnim strojem – znano Ascoto – in drugimi pripomočki, kar vse bo pripomoglo, da bo upravno delo hitrejše, natančnejše in s tem boljše. Občinska skupščina je na zadnji seji tak načrt potrdila.

M. L.

OBČINSKA SKUPŠČINA O KMETIJSTVU

Pri soldih se začne...

Zakaj bo treba dopolniti letošnji načrt kmetijstva v trebanjski občini – Sklepi skupščine

Načrt letošnjega razvoja kmetijstva v trebanjski občini, ki ga je odbornikom 17. februarja v imenu sestavljalcev obrazložil inž. Miha Krhin, tajnik sklada za pospeševanje kmetijstva, občinske skupščine ni v celoti zadovoljil.

Z mnogimi podatki in ugotovitvami predstavlja napisano gradivo izčrpno poročilo o sedanjem položaju kmetijstva, obravnavata tudi ukrepe, ki bi bili potrebni, da bi pospešili razvoj, ne daje pa odgovora na bistveno vprašanje, kako priti do potrebnega denarja za naložbe v kmetijstvo, kdo naj opravi posamezne, naloge in v kakšnem času. V načrtu razen tega ni navedeno, kako je bilo z dosedanjimi vlaganjemi in pospeševalnimi ukrepi in kakšen je bil njih učink.

Pri denarju se pospeševalno delo začne in neha. „Apostolsko“ pospeševalno delo, ko kmetiški strokovnjak lahko samo svetuje z besedami, je brez pravega učinka, meni Franc Jevnikar, kmet in predsednik sklada za pospeševanje kmetijstva – in treba mu je pritrdirti. Zato je treba poiskati vse možnosti, od Dolenjske banke in hranilnice, (morda tudi Ljubljanske banke, ki obljublja velike naložbe v kmetijstvo), do kmetijske zadruge, hranilnih vlog, Kolinske, Ljubljanskih mlekarjev in drugih delovnih organizacij, ki se oskrbujejo s surovinami iz kmetijstva trebanjske občine, kot je posebej poddaril Cyril Pevec, predsednik OhS.

V tem smislu bo treba dopolniti načrt razvoja kmetijstva, je

Inž. Miha Krhin, poročevalec na seji

sklenila občinska skupščina. Sklenila je tudi, da je treba sestaviti srednjoročni razvoj kmetijstva ter akcijski delovni načrt za letos, glede pospeševalnega dela pa je bilo potrjeno mnenje, naj se občinski kmetiški sklad loti predvsem raziskovalnih nalog, druge pa naj prevzame KZ Trebnje, ki je v glavnem opustila lastno kmetijsko proizvodnjo ter se posvetila proizvodnemu sodelovanju s kmeti in trgovino.

M. L.

BREZ NAČRTOV

»Grešnik«

Grajan odnos do skupščine – Kaj bo z Iskro?

Na zatočni klopi, da lahko temu tako rečemo, so povečini vedno isti. Občinska skupščina je na zadnji seji spet naslovila kritiko na račun odnosa obratov oziroma matičnih podjetij mokronoške Iskre, mirenskega Kremlja, trebanjskega Gradiča (Mercator) in Tip-Topa (prej Modna oblačila) ter na domača podjetja – Krojaško podjetje Trebnje, Hrast Sentlorenč in Cevljarsko podjetje Mokronog.

Niti po tretjem pozivu skupščina ni dobitila od njih razvojnih oziroma odgovorov v smislu občinske stabilizacijske politike, začrtane septembra.

Znano je, da v večini teh podjetijih in obratov nimajo ustreznih strokovnih služb, vendar to ni opravilo, da ne bi vodstva po svojih močeh in z načetjem zunanjega pomoči vendarje pripravila nujno potrebljene razvojne in stabilizacijske načrte.

Med vsemi obrati je v daleč najbolj zaskrbljujočem položaju mokronoške Iskre, kjer se počasno propadajo nadaljnje, ne da bi v občini kdo zanesljivo mogel reči, kakšni bo prihodnost.

V matični Tovarni avtomatične in elektronike Pržan zdaj celo trdi, da je razvojni načrt mokronoškega obraza, osnovan na izdelovanju elektrolitskih kondenzatorjev, nezvezdij in nezanemljiv. Točko boli je zato na mestu zahteva občinske skupščine, naj v primeru, da je resnično tako, na redijo nov razvojni načrt.

M. L.

DROBNE Z MIRNE

ZAHTEVAJO ZOBNO ORDINACIJO

– Na zboru občanov so med drugim govorili tudi o neurjeni zdravstveni službi na Mirni. Ugotovili so, da je treba to dejavnost razširiti, saj je na območju krajevnih skupnosti Mirna in Sentupert že skoraj tišoč zapošlenih. Zahtevata so tudi, naj takoj spet začne delati zobna ordinacija, saj ni pravega razloga, da bi bila zaprta.

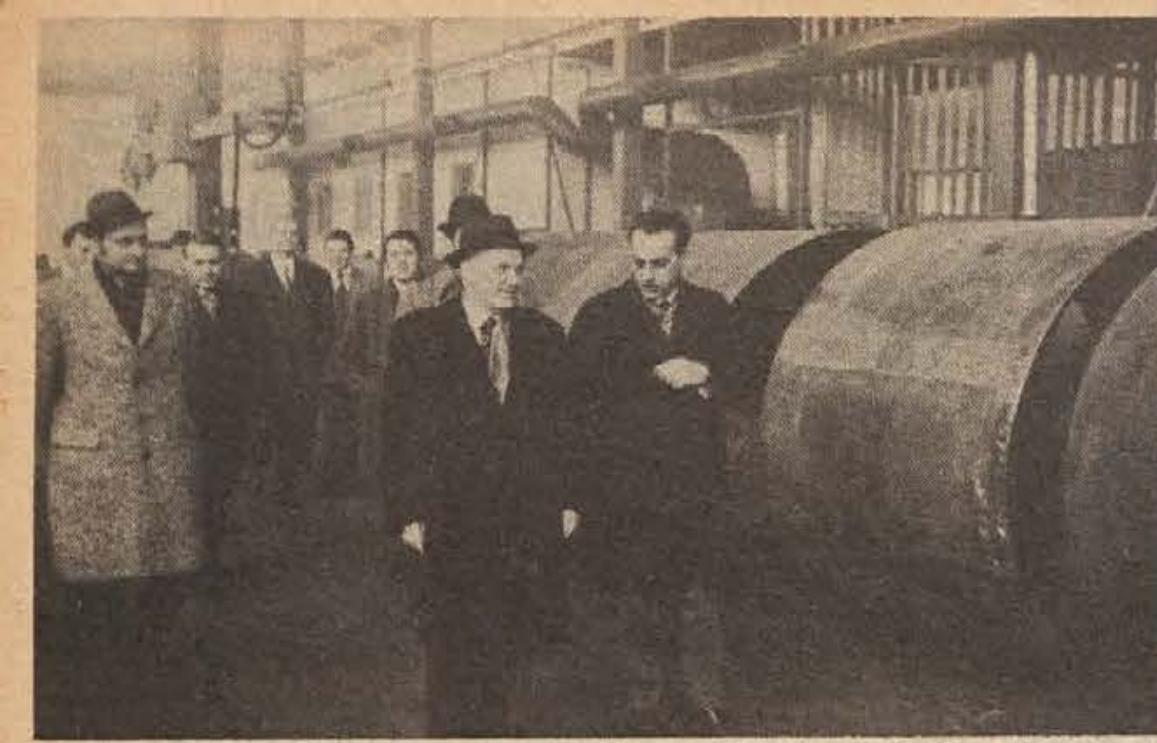
TEKMOVANJE V „VESELIM SOLI“ – Učenci mirenske osnovne šole bodo tekmovali v „Veselih soli“, ki jo razpisuje Pionirski list. To je že drugo tekmovanje, ki ga skrbno pripravljajo pod vodstvom pionirskega odbora.

NAPAKA NA BLOKU – Ze takoj v prvi zimi se je pokazalo, da streha na novo zgrajenem bloku ni prav narejena. Napušči strehe je bil tako kratek, da je voda zatekala nazaj in močila pročelje stavbe. Stanovci so to sami občutili na stropih stanovanj. Na njihovo posredovanje so odstranili led in sneg v napašču ter v zameno za opeko montirali pličevino.

BRIZGALNA ZA SEVNICO – Gasilci Sevnice pri Mirni so sklenili, da bodo kupili novo motorno brizgalno. V ta namen so organizirali načrtno akcijo, ki kar dobro uspeva.

KDO JE TUJE KOKOŠI? – V četrtek od 16. na 17. februar je neznanec pokrajev vseh 17 kokosi pri Mariji Grčar z Mirne. Kokosi so bile ukradene tudi pri Edwardu Pečem. Več podobnih primerov je bilo tudi v lanskem jesetu.

TREBANSKE NOVICE

Predsednik skupštine SRS Sergej Kraigher je 15. februarja obiskal Kočevje in Glažuto. Dopoldne je imel v Kočevju pogovor s kočevskim političnim aktivom, nato je obiskal podjetje ITAS, popoldne in zvečer pa se je v Glažuti pogovarjal s predstavniki kmetijstva in gozdarstva z območja občin Kočevje in Ribnica. (Foto: J. Primo)

PREDSEDNIK SERGEJ KRAIGHER V ITAS

Nekaj pohvalil, nekaj grajal

Način izobraževanja dober – Poslovni odbori so zanikanje samouprave

Med obiskom v ITAS v Kočevju (15. februarja) se je predsednik SRS Sergej Kraigher zanimal za urejanje odnosov v združenem podjetju ITAS-Rudnik.

Pohvalil je predvsem način izobraževanja delavcev, tudi strokovnjakov, ob delu. Podjetje namreč ne more dobiti dovolj hitro potrebnih strokovnjakov iz šol, razen tega pa so se jim doslej le redki „čisti“ oziroma „redni“ stipendisti po študiju tudi zapozili v podjetju. Zato zdaj stipendirajo kar 32 svojih članov kolektiva in le 15 „čistih“ oziroma „rednih“ stipendistov. Stipendisti, ki so že delali v podjetju, so z njim zrastli, se tudi zagotovo spet zapošte v ITAS.

Pač pa je predsednik Kraigher poudaril, da poslovni odbori, v katerih

niti ni članov samoupravnih organov, pomenijo zanikanje ali celo uničevanje samoupravljanja. Samoupravljanje se tako vedno bolj oddaljuje od protivjavcev in delavskih svetov lahko ostane le fasada samoupravljanja.

Nadalje je poudaril, da je dolžnost ITAS, občine in tudi republike, da preusmerite Rudnik in prekvalificiranje rudarjev poteka čim manj boleče, čim bolj človeško. Rudarjem zdaj nič ne podarja, ampak jim le vrača njihovo minuledo, saj je prav Rudnik največ prispeval k razvoju Kočevja, prispeval pa je tudi k razvoju republike. Nobene osovine tudi ni, da bi rudarjem jemali samoupravne pravice, ki so jih že imeli. Zaupanje v samoupravljanje je treba krepiti, ne pa razočarati ljudi, ki niso imeli nikoli lahkega življenja. Osnovna socialna varnost mora biti vedno vsem zagotovljena.

Poudaril je tudi, da je treba stopoma – to bo morda trajalo še 10, 15 let – izmenjevati osebne dohodke pri nas z onimi, ki so druge po svetu. Le tako bo mogoče ljudi, ki jih potrebujemo doma, obdržati v kollektivu.

Razložil je tudi, kako drugod obračunavajo dohodke po delovnih enotah oziroma po enotah združenega dela. V ITAS jim namreč doslej ni uspelo – tudi zaradi pomanjkanja potrebnih kadrov – tako obračunavanje.

J. P.

MLADI NA SNEGU

Kaže, da bo letos uspešno končalo šolo smučanja vseh 252 učencev iz osmih oddelkov 5. razreda osnovne šole Kočevje. Snega je namreč dovolj. Zato se bodo lahko na učili smučanja tudi tisti učenci v oddelki 6. razreda, ki lani niso bili na smučarskem tečaju, ker je prehitro skončel sneg. Tečaji trajajo po teden dni. Doslej se na njih še ni zgodiла nobena nesreča. Večini učencev priskrbijo smučarsko opremo šola, ker je sami nimajo.

DROBNE IZ KOČEVJA

NAPISI „POPUST 10%“. „Razprodaja“ in podobno so še vedno v izložbah skoraj vseh poslovalnic MERCATORJA – Trgovinom v tudi drugih. Tako se bodo pri nakupovanju s popustom zvrstili vsi potrošniki. Kaže, da je zopet zahajala malo nakupovalna mirlizka.

RAZGIBANI VRTICKARJI – Po zelo uspelem „Teden sadjarstva in vrtnarstva v Kočevju“ je veliko novih naročnikov revij „Moj mali svet“ in „Naš vrt“. Na samih predavanjih je bilo prodanih večjih strokovnih knjig. Najbolj so kupovali knjige z barvnimi slikami 200 sobnih rastlin in knjigo „Vrtnice“. Knjige se lahko dobijo v podružnici Državne založbe v Kočevju. So zelo primeren dar za ženam za 8. marec – praznik žena.

PUST JE ZA NAMI – Prinesel nam nič novega ali bolje rečeno; obudil ni nič starega. Bilo je nekaj plesnih prireditve po gostinskim obratih, ki so minili dokaj mirno. Otroci so hodili po hišah na hitro našejeni in nabrali pri družinah krofe, flancate, pa tudi denar, kar so pač dobili. Kar preveč jih je bilo in je bilo bolj podobno ciganskemu beračenju, kot razkazovanju primernih mask.

POMAGAJ SI SAM, si misli občan, ko bere razna vabila in plakate za brucovanje v Sodražici, pozvanje ljubljanskih gimnazijev v dvorani v Novi vasi itd. Očiten je naval na podeželske dvorane. Morda se ceneje ali primernejše?

MILIJONARJI so oddali davenje napovedi. Občane zanima, kdo je „najtežji“. Letos se jim bo menda ta želja izpolnila, saj slisimo, da imena prijavljencev ne bodo uradna tajnost.

PLANINSKO DRUŠTVO se že pripravlja na spomladansko sezono. Sklicali so že sejo, na kateri bodo potrdili zaključni račun in sprejeti dokončni načrt dela za leto. Planinci želijo to leto temeljito izkoristiti, posebno zaradi akcije „Sport za vsakogar“ in za doseg do značke TRIM.

CRNI TELOH že cveti na osojnih jasah in po obronkih gozdov. To je prvi oznanjevalec pomlad. Telohovo korenino uporabljajo tudi za zdravila, vendar je nekontrolirano uživanje korenike ali soka zelo nevarno in povzroča najhujše zastrupitve. V starih časih so z zavrelkom korenina v vinu zdravili duševne bolezni. Ce so opravljivi v starem Rimu gorovili o kom, ki ni bil prav zdrave pameti, so pravili „Teloh mu manjka“. Sama sreča, da je v naših gozdovih dovolj teloha, vina pa tudi!

Kemična s paro oziroma vročo vodo ogreva največje stavbe v mestu, svojo vratarnico pa s plinsko pecjo.

Očitno je centralna kurjava tako draga, da si je sami ne morejo privoščiti!

Računajo, da bo tudi letos plačala davek od skupnega dohodka le okoli tretjini tistih, ki so ga prijavili. Lani je plačalo davek le 32 odstotkov zavezancev davčnih napovedi.

Poudarili so, da so vse napovedi v glavnem točne. Menijo, da le kakih 50 občanov ni napovedalo vsega dohodka. Nekateri so to storili nehotno, med njimi pa se bo verjetno našel tudi kdo, ki je storil zavestno.

Ne le strokovno

Koristno s prijetnim

Na nedavni letni konferenci krajevne organizacije rezervnih vojaških starešin v Ribnici so ugotovili, da so strokovni program vzgoje članstva zadovoljivo izpolnili. Menili pa so, da je znatnej organizacije ZRVS premo poskrbljeno, da bi bilo delo organizacije bolj privlačno za člane. Delo organizacije naj bi bilo tako, da bi člani z veseljem sodelovali pri njem, potem kaznavanje nediscipliniranih in nedelavnih članov sploh ne bi bilo potrebno.

Tako so člani med drugim predlagali, da bi moral organizacija ZRVS načrtovati v svojem letnem programu dela tudi izlet, pohode in podobno, se pravil, da bi strokovno vzgojo združili s prijetnim izletom, ki bi se ga morda lahko udeležili tudi člani družin rezervnih vojaških starešin.

Ker ZRVS nima za tako dejavnost denarja, so člani predlagali, naj bi organizacije ZRVS doble malet po 10 din na člana iz občinskega proračuna.

J. P.

Pustni časopis

Letos je bil v Ribnici sploh najbolj žalosten pust, odkar obstoji Ribnica. Vendar povsem brez šale pa le ni šlo. Se neznani „pustni odbor“ je izdal pustni „časopis“. Tipkan je bil na starih straneh občinskega dopisnega papirja, izšel pa je v dveh izvodih. Obdelal je v glavnem zelo posrečeno vse, kar kaj ponemni v občini, od župana in partiskskega sekretarja, preko dopisnikov do milicnikov in vojske.

POŠKODOVANA CESTA

Glavna cesta od Ljubljane proti Kočevju je v ribnški občini precej poškodovana. Najhujje jo je prizadela zima spet na območju od Grgorice do Ribnice. Ta cestni odsek bi moral povsem na novo prelit z asfaltom. Hudo je cesta poškodovana tudi pri Ortniku. Na odseku Žlebič–Ribnica, ki je bil pred kratkim na novo prelit, pa so na Bregu že prekopali cesto, popravili pa ne dovolj dobro in tako naredili „skalnicu“ za avtomobile. Poškodovano cesto je zasilno popravljajo.

VEČJE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica je bilo ponovno postavljeno vprašanje zdrževanja oziroma pridruževanja manjših krajevnih skupnosti. Na bližnjih konferencah krajevnih organizacij SZDL in zborih volivcev bodo občani povedali, ce se strinjajo z zdrževanjem krajevnih skupnosti v občini. Vsega naj bi bilo le pet ali šest krajevnih skupnosti.

ALMANAH BORCEV

Na zadnji seji upravnega odbora krajevne organizacije Zveze borcov NOV v Sodražici so med drugimi razpravljali o izdaji almanaha s krajšimi življenjepisi in fotografijami padlih borcev, aktivistov, talcev in žrtv terščiščnega terorja v zadnjem svetovnem vojni in območju bivše občine Sodražica. Doslej je znamen 156 imen padlih, umrlih borcev, aktivistov in ZTT, vendar menijo, da je še nekaj imen, ki jih še ni v seznamu. Almanah nameravajo izdati še letos.

– I

ŠTEFAN LOVŠIN

Stefan Lovšin iz Ribnice, star 60 let, je po krajši bolezni umrl.

Pokojni Lovšin je bil v zasebenem življenju znan kot dober krojač, med telesnovzgojnimi in športnimi delavci kot organizator telesne kulture, med obrniki kot borec za pravice in razvoj obrtništva, med občinskim odbornikom, kjer je imel dolgo telo svoje mesta, pa kot človek, ki je vedno postavil svoje besede tam, kamor jih je bilo treba. Veličje so njegove zasluge za rast ribnškega gasilskega društva in delovanje gasilske godbe, kjer je tudi sam aktivno sodeloval. Za njim bo ostalo več neizpolnjenih vrzel.

Njegovo odstotnost pa bodo verjetno najbolj občutili športni delavci in tekmovalci, posebno rokometniki. Stefan Lovšin, ki je bil med vojno partizan, je bil z dušo in srcem zapisan telesni kulturi in športu. Vse do prerane smrti je bil aktiven v TVD Partizan in občinski zvezki za telesno kulturo.

Pokojnik je bil prijeten tovarjen, zato je bil krog njegovih priateljev zelo velik. Na zadnjo pot ga je spremljalo zelo veliko ljudi. Njegovi družini izrekamo iskreno sožalje. Njegov spomin ne bo kmalu obledel.

Cisto okolje pomeni več življenja na zemlji, v vodah, v podzemju, več hrane in več zdravja. Na sliki: v čistih ribnških vodah.

Nezrelo onesnaževanje

Predolgo odlašajo z ustanovitvijo skupnosti varstvo okolja za občini Ribnica in Kočevje

(kjer so včasih živele tudi živali v ribicib) tako onesnažene, da v njih več življenja.

Skraini čas je, da se združijo v porti vseh, ki jim je pri sebi čista voda. To niso le gostinski in turistični delavci, jamnari, loveci, ampak vsak občan, saj onesnažen okolje ogroža tudi zdravje občin.

Izgovor, da še niso zreli pogoj za ustanovitev takih skupnosti, ni res.

J. P.

ZAKAJ PODRAŽITVE?

Svet za komunalne zadeve in urbanizem občinske skupščine Ribnica je imenoval komisijo, ki bo predlagala predstavniki podjetja SGRAD zbrala dokumentacijo o drafaitvih pri gradnji petega občinskega stolpa v gradnji kotovnice na Prijetju.

Do sredine februarja komisija ni mogla posredovati dokumenta, ki je bilo potreben za drafaitve.

GRADU je niso imeli zbranih računov za gradnjo kotovnice.

J. P.

Prvi zdravnik, drugi direktor

V ribnški občini je letos prijavilo skupni dohodki 310 občanov, lani pa 142. nad polovicu manj. Od vseh teh pa je lani plačalo dobro 56 ali dobra tretjina.

Največ skupnega dohodka je letos prijavil zdravnik, sicer 61.000 din. Drugi je rektor s 60.873 din, trepet zdravnik s 54.560 din, četrtek računovodja s 52.123 din, peti ekonomist s 51.694 din, šesti inženir s 51.114 din, sedmi ekonomist s 50.899 din.

Po oceni davčne službe je prijavilo dohodka še okoli 20 občanov, vendar so med njimi zelo verjetno samotaki, ki zaradi vzdrževalci družinskih članov ne bodo plačali davka.

J. P.

SKUPNA AKCIJA

Predsedstvo občinskega sveta

Zveze sindikatov občine Ribnica je na zadnji seji sprejelo delovni program za prvo polletje letos, ki predvideva zelo pestro dejavnost.

Naj seji so razpravljali tudi o sklepih nedavno občinske konference ZK in delavci v družbenem samoupravljanju, družbenem in gospodarskem razvoju občine, kadrovske politiki, vsejdanskem odporu in drugih stališčih in sklepih. Ugotovili so, da so stališča sindikata in ZK istovetna v vseh družbeno-političnih dogajanjih v občini in se zavzeli za sodelovanje tudi vnaprej.

– I

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

ZASTARALO BO – Na zadnji

občinski seji je občornik Gvido Čarman opozoril skupščino, da se vedno ni rešeno reklamacijo sole v Sodražici zaradi nesolidne gradnje prizidka pri soli. Poudaril je, da bo krajevna skupnost začetila interesne šole. Opozoril je tudi, da časa za ureditev te zadeve ni veliko, saj se bliža zastaralni rok za to reklamacijo.

VELIKO PRISPEVKOV – Građitelji zasebnih hiš plačujejo mnogo prispevkov, pa še nikoli ne vedo, ce so vse plačali. Se manj pa jim je jasno, do česa so plačila tega ali onega prispevka upravičeni.

ZDRUŽITI KRAJEVNE SKUPNOSTI? Nekateri trdijo, da je 17 krajevnih skupnosti v občini preveč in da jih je treba zato združiti. Ta predlog utemeljujejo tem, da je težko dobiti ljudi za opravljanje odgovornosti funkcijsih skupnosti, razen tega pa majhne krajevne skupnosti dobes malo denarja in ne morejo nicesar narediti.

KRAVE ZA RODOVNIK – Okoli 50

Kritika da, kritikarstva ne

Cromaljski komunisti so že začeli odločen boj proti napakam in malodušju ter v prvi vrsti opozorili na pomanjkljivo ideoološko vzgojo mladine – Mnenje: prosvetni delavec ne more biti kdorsibodi

Na četrtekovem prvem zasedanju novoizvoljene občinske konference Zveze komunistov v Crnomilju je zavel zdrav veter. Po razviti sodeč, so člani pripravljeni na odločno obračunavanje z dozvoljanimi slabostmi.

Kot je bilo navedeno v poročilu sekretarja Jožeta Vajs in kar je potrdila tudi razprava, so se komunisti v minulem obdobju dokaj izkazali pri konkretnih akcijah večega pomembna. S tem stejejo prizadevanja za hitrejo gospodarsko rast kot politično delo ob sprejetju uresničenja 5-letnega samoprispevka za nova dela in akcijo za uvedbo enotnega združenega varstva za kmete in delavce. Manj je bilo uspehov na slovensko izobraževalnem področju, tako pri sprejemaju novih članov, ki manj pa pri delovanju posamezni člani v sredinah, kjer živijo in delajo.

Nevzutno je, kako se je razglasilo kritikarstvo tudi med člani ZK, so tisto poudarili. Navajali so primere, ko so bili komunisti povsem nesposobni pri sprejemaju sklepov in maliči do integracije, ko pa je bila var speljana, so po gostilnah kritizirali, čet da je občina „podjetje podala“.

Zelo slabo so se posamezni člani odrezali tudi s svojim vplivom na okolje. Tako se je zgodilo, da so komunisti, ki so v vodstvu kulturnih organizacij, dopustili in celo podpirali v svojih vrstah ljudi z nasprotom ideologije. Komunisti v nekaterih prosvetnih kolektivih (v mislih so imeli zlasti gimnazijo) so mirno gledali, da mladi rod vzgajajo izrazito religiozno nastrojeni prosvetni delavci. Komunisti so bili znaten pri pododeljanju štipendij, a niso imeli vselej srečne roke. Podobno je bilo

R. B.

Nad znanjem presenečeni

Izpite za rezervne vojaške starešine je z uspehom opravilo 243 obveznikov

Izobraževanje rezervnih vojaških starešin je v crnomaljski občini tradicionalno in predstavlja glavno točko.

ko delovnega načrta organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin. Izobraževanje je obvezno za vojne starešine, za rezervne oficire do 50. leta starosti in za rezervne podoficire, stare do 45 let.

V letu 1971 so imeli najprej predavanja, zatem pa so morali kandidati opravljati preizkus znanja pred komisijo. K izpitom se je priglasilo 245 občanov, od teh jih je 243 pokazalo zadovoljivo znanje.

Ker letos pri izpitih ni bilo ocen, temveč so na podlagi odgovorov priznali le zadovoljivo ali nezadovoljivo znanje, pa je treba vendar reči, da je bila komisija presenečena. Cela vrsta kandidatov je pokazala nadpoprečno znanje, ki bi ga lahko ocenili kot prav dobro ali odlično. Že dejstvo, da sta samo dva padla, pove, s kolikšno resnostjo so se obvezniki pripravljali na preizkus znanja.

Izpiti so bili letos oproščeni udeležencem vojaških vaj v letu 1971 in občani, ki so aktivno sodelovali v teritorialnih enotah na manevrih Svoboda 1971.

Predlog za Tita

Na občinski konferenci Zveze komunistov v Crnomilju so navzoči z veseljem podprtli predlog, naj se predsedniku Titu ob njegovem 80-letnem jubileju ponovno podeli red narodnega heroja.

Zasluzki prijavljeni

Davčni upravi v Crnomilju je do 31. januarja prijavilo osebne dohodke nad 25.000 din v letu 1971 kar 340 občanov. Zaradi po zakonu priznanih olajšav bo sicer mnogo mnogih davčnih odmer, ugotavljajo pa, da je letos za več kot 100 odst. prislo število prijavljencev. Najvišji zasluzek v domači občini je znašal nekaj nad 60.000 din, prijavil pa ga je direktor, ki službuje drugje. Med domačimi je več občanov z zasluzkom preko 50.000 din, ustvarili pa so ga predvsem vodilni iz gospodarstva ter zdravstveni in prosvetni delavci.

POVSOD ZBORI VOLIVCEV

Po vsej crnomaljski občini so bili v nedeljo končani zbori volivcev, na katerih so obravnavali predlog novega odloka o davkih, predlog programa javnih del in pa finančiranje proračuna. Povsod je bila dobra udeležba, zlasti v Dragatušu. Ljudje so precej spraševali. Zanimali so se za razne davčne olajšave, za sredstva, ki jih bo dobila krajevna skupnost in za pokojninsko zavarovanje kmetov. Pri predlogu za javna dela v letu 1972 so povsod podprtli zaneselj, naj bi v prvi vrsti začeli astitirati cesto proti Adleščem in razširili vodovodno črpališče na Griču nad Dobličami.

V OKVIRU GLEDALIŠKEGA ABONMAJA in natečaja za Zupančičev nagradbo bo v soboto, 26. februarja, v prosvetnem domu nastopila dramski sekcija iz Crnomilja s komedio Jacques Devala „Etienne“.

NA TRŽNICI SO BILE V ČETRTEK naslednje cene: venerček 7 din, koruza 1,50 din liter, čebulček 10 din liter, rižol 6 din liter, koruza moka 2 din liter, jajca 1 dinar.

UMRL JE Marko Željko iz Grbelj 14, star 76 let.

NOVI KOMITE

Na nedavni občinski konferenci Zveze komunistov občine Crnomilj so izvolili nov 13-članski komite, ki ga sestavljajo: Jože Vajs – sekretar in član inž. Marinko Jankovič, Franc Košir, Franci Pavlinič, Alojz Vidmar, Ivan Oštir, Leopold Jelenič ml., Anton Troha, Jože Požek, Janez Žunič st., Zorica Prhinc, Janez Brodaric in Stane Gregorič.

TEHTNICA SPRAVLJENA

Ko so v Semču gradili novo trgovino, so odstranili javno tehtnico, ki so se jo ljudje posluževali dolga leta. Zdaj so ob vsaki prodaji sena, krompirja ali drugih pridelkov v zagati. Občani želijo, da bi tehtnico čim prej namestili na primeren prostor, ker brez nje kmetijsko območje ne more shajati.

Oh ta telefon!

„Je tovarš predsednik doma?“ Dan na dan prihajojo stranke v občinsko upravo s takim vprašanjem, ki ga prestreže prijazno dekle v spremembi pisarn. Ce ona vpraša: „Kaj pa želite od predsednika?“ ali pa: „V kakšni zadevi prihajate?“, je marsikdo že užaljen. Kristina Getkičeva bi tuda le priporočila k temu, da stranka ne bi zamenjala.

Občani nemajokrat prihajojo k županu, podpredsedniku ali tajniku z zadavami povsem osebne narave, katerih rešitev sodi v sklop tega ali onega referenta. Ce bi občan takoj ubral pravo pot, bi prej opravil, tako pa čaka in čaka na predsednika, končno pa izve, da mora na dawkario, k socialni delavki, na oddelke za gospodarstvo ali drugam.

Tovarist Kristina je večkrat tudi oseba, pred katero razburjeni posamezniki zljejo zolč, medtem ko čaka na vodilne. Ona tudi v takih primerih ne izgublja živec, ker je tega vajena. Vmes, ko takole miri in usmerja stranke, pa kar naprej brni telefon. Eno samo linijo ima občinska uprava za 11 telefonskih aparator. Tudi, tisti, ki telefoniраjo, so nestrnji. Spet mora Kristina z mirnim glasom pozvati stranko k potpretju.

Metličani, ki so blizu občine, so že ugotovili, da se bolj izplača priti osebno kot čakati na telefonsko zvezo. Stranke od drugod bentijo in besnijo. Tudi to se zgodi, da kličete 77-135 (občino), oglasi pa se otrok iz kakega zasebnega stanovanja in reči: „Naše name ni doma“.

In kaj pravi Kristina o svojem delu?

„Ne želim si drugega kot mace dnevne svetlobe, kajti delam

ves dan ob neonski razsvetljavi, in pa predvsem boljših telefonskih zvez.“

Se ta stavek je lahko povedala le v pretrganih besedah, kajti venuomer je zvonično v centrali in kar naprej so skozi vrata prihajale stranke. Vsakemu pa je bilo treba vladno reči: „Počakajte malo, pri tajniku je sestanek.“

Voda še vedno v ospredu

Letos je v načrtu za 7 milijonov dinarjev javnih del – Največ preglavic dela oskrba s pitno vodo in pa vedno dražja gradnja cest

18. februarja so metliški odborniki v prisotnosti štirih poslancev ugotavljali, kaj je bilo v dveh letih zgrajenega v okviru 5-letnega programa javnih del in kakšno gradnjo se obetajo v letu 1972. Ugotovili so, da zastavljen načrt lepo uresničujejo, saj je bilo v dveh letih zgrajenih za dobrih 8 milijonov dinarjev vodovod, kanalizacij in raznih objektov. Osnova za vse dela je samoprispev občanov, k temu pa je občina primaknila še sklade, načela posojila in pritegnila druge sofinansirance.

Najbolj se program javnih del zatika pri gradnji in modernizaciji cest, kajti cene močno naraščajo in so danes za 150 odst. višje, kot so bile ob sprejemaju načrta. Obraňavali so tudi predlog za letošnja javna dela, ki je prav tako dokaj obsten in zahteva več kot 7 milijonov dinarjev investicij. Ce bo občini ponovno uspel k samoprispevku zbrati dodatna sredstva, bodo gradnje stekle, sicer pa bodo gradili, kolikor bo denarja.

V razpravi so specifičenjej neneureno oskrbo z vodo, ki spravlja potrošnike ob živce. Po vseh vodovodnih gradnjah in preuređivah Metlika in večina naselij v občini

prvi prihodnji sej.

Gasilci brez prta

Najstarejše gasilsko društvo na Slovenskem je tudi s svojim lanskim delom lahko zadovoljno. Dobro opremljena gasilska enota, ki se je v minulem decembri obogatila še z gasilskim kombijem, je lani uspešno pomagala omestiti tri požare, predvsem pa se gasilci v dolgotrajni suši s svojo cisterno prepeljali na stotine ton vode v najbolj oddaljene kraje občine. S tečaji in vajami je odbor skrbel za znanje in izvežbo svojih članov, le delo s pionirji je bilo bolj slabko, kar pa je odbor sklenil letos odločno popraviti. Za tekočo leto so gasilci pripravili lepač, katerega upajo do kraja izpolniti. Od gasilskih prparov pa bo nujočno treba najti denar še za drsalni prt, ki je spričo večnadstropnih stavb v Metliki ob požarih zares potreben.

SPREHOD PO METLIKI

TRGOVINA Z OBUTVIVO Kraš je imela te dni razprodajo, ki je privabila veliko kupcev. Za poceni čevlje so se ljudje skoraj pretepal. Posamezniki so nakupili tudi po deset parov čevljev, domov pa so jih nosili v vrečah. Prodajalna je zdaj videti kot izropana.

UCENCI OSNOVNE SOLE so priredili v torek po ulicah Metlike pustni sprevod. Med maskarami je bilo nekaj zelo okusnih in domišljivih. Kaže, da bo mladi rod le začel počasni obujati tradicijo metliških gadov in beloušk. Po sprevodu so imeli v alički še ples mask.

OB SEMANJIH DNEH je v Metliki živahnno, močno pa je oviran promet. To se še vedno ponavlja. Zlasti težko se je prebiti skozi križišče pred samopostežno trgovino. Vse dopoldne je na cesti polno ljudi in živine, ki jo gonijo z novega sej-

na občinem zboru, ki je bil 6. februarja, so nekateri gasilci ob svojih življenjskih jubilejih prejeli diplome za vestno in uspešno delo: za 80-letnico Ignacij Stupar in Anton Stipanič, za 60-letnico Janko Bračiča in za 50-letnico Anton Okorn, medtem ko je predsednik občinske gasilske zveze Anton Vrančič prejel priznanje za svoje delo ob 100-letnici gasilskega društva v Metliki.

Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor s predsednikom Jankom Bračičem, tajnikom Božidarjem Flajšmanom in blagajnikom Silvom Mihelčičem. Podpredsednik društva je Martin Črnogelj, gospodar Jože Stupar, poveljnik pa Anton Okorn.

LANSKOLETNA TURISTIČNA prireditve „Noč na Kolpi“ je ostala marsikom v lepem spominu. Organizatorji, ki so se te dni sestali, zagotavljajo, da bo letosnji večer v južni deli pustne reči. Casa za priprave imajo več kot dovolj.

UMRL je Milan Hudorovac iz Grada, star 42 let.

Tudi šolska mladina si je na hitro omislila pustni sprevod skozi Metliko. Uspel je, čeprav so se zanj odločili šele dan po pojni. Med številnimi maskami je bila cela vrsta zares originalnih.

(Foto: Bačer)

metliški tednik

Črnomaljski poročevalci

„CIGANČKI V SOLSKIH KLOPEH“ – Osnovna šola Kočevje je odprla 14. februarja v Željnah oddelki za Cigančke, ki jih izmenično poučujeta učitelja Ivan Širaj in Drago Mohar. Prvi dan so Cigančkom razdelili šolske potrebščine in obleko; zagotovili pa jim bodo tudi vsak dan toplo malico – slika zgoraj. (Foto: F. Brus)

„VRTALNI STOLP“ – Geološki zavod iz Ljubljane spet vrta v Čateških Toplicah za nove izvire termalne vode. Preteklo soboto so bili že 60 metrov globoko, kot kaže, pa se bodo morali spustiti vsaj 250 metrov v srce zemlje. Z novimi izviri se bodo znatno povečale zmogljivosti termalne vode, ki jo bodo potrebovali v novih objektih. (Foto: M. Jaranović)

„OTROŠKA DOMIŠLJINA ZA PUSTA“: z letošnje maškarade na Mirni – slika levo (Foto: Jerman, fotoklub Mima)

V nedeljo, 13. februarja, so imeli tudi v Trebnjem pustni sprevod: posebno domiselnja je bila „ljudska kuhinja“ – na sliki spodaj. (Foto: P. Pungerčar)

„MAŠKARI“ – Tale par maškar je na pustni torek zbujal v Kočevju in Ribnici veliko pozornost. Dva metra in pol velika maškara z rogovimi ter „kuga“ z debelo glavo kot čeber sta se le z veliko težavo prehrivali skozi ozka vrata lokalov. (Nagrada 100 dinarjev. Foto: F. Brus)

„V ZNAMENJU PUSTA“ – Iz sprevoda pustnik mask, ki je bil na pustni torek v osnovni šoli „Katja Rupena“ v Novem mestu, so člani fotokrožka na šoli izbrali tale posnetek – zgoraj. (Foto: fotokrožek osnovne šole „Katja Rupena“)

„DELOVNA AKCIJA“ – Vasčani Biške vasi pri Mirni peči so se v nedeljo, 20. februarja, zbrali na delovni akciji, kopali so jarke za vaški vodovod – slika desno. (Foto: P. Pungerčar)

pridružite se varčevalcem!

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Vsek varčevalc, ki ima pri svoji banki vloženih vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI,
NOVEM MESTU in TREBNJEM

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

razglaša

prosta delovna mesta za:

- EKONOMSKE TEHNIKE

za delo v sektorju za zunanj trgovino, računovodstvo in prodajo

- ADMINISTRATORKE

za delo v upravi podjetja in sektorju za zunanj trgovino

- STROJEPIŠKE

za delo v zunanjtrgovinskem sektorju, prodaji, računovodstvu in tehničnih službah.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja. Kandidate za zaposlitev vabimo na neobvezen razgovor, kjer jih bomo seznanili z delom in pogoji dela na prostih delovnih mestih.

Kadrovska socialna služba IMV Novo mesto

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Lasko pivo

Razpisna komisija
trgovskega podjetja na debelo in drobno

»DOLENJKA«, Novo mesto

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še naslednji posebni pogoji:

- visoka šolska izobrazba ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovne dobe, od tega 3 leta na vodilnem delovnem mestu;
- višja šolska izobrazba ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri in najmanj 8 let delovne dobe, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu.

Prednost imajo ob enakih pogojih kandidati, ki imajo praksco na področju dejavnosti, ki jo opravlja podjetje.

Prijave z dokazili o izobrazbi in o delovnih izkušnjah pošljite v 15 dneh po dnevu objave na naslov: »Dolenjka«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto — razpisna komisija.

Svet OSNOVNE ŠOLE MIRNA

razpisuje naslednji delovni mesti:
a) v posebnih oddelkih:

ORTOPEDAGOGA

- višja ali visoka izobrazba;
- b) v internatu šole:

VARUHA ZA NOČNO VARSTVO

- oseba, ki ima smisel za delo z otroki.

Ce se pod a) ne prijavlja ortopedagog, sprejememo za določen delovni čas tudi učitelja.
Nastop službe takoj. Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

ŠE VEDNO JE ČAS

da zaščitite svoj avtomobil!

V enem dnevu vam zaščitimo spodnji ustroj avtomobila s kvalitetnim premazom NOVOSEAL, ki ga izdeluje Tovarna zdravil KRKA, Novo mesto

Cene so konkurenčne:

— fičko, škoda, katrca itd.	180 din
— 1300, 125, R-10 itd.	230 din

OBVEZNA PREDNAROČILA

na telefon 21-243

»DOLENJKA«

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto:

1. VODJE KOMERCIJALNEGA ODDELKA

in objavlja delovno mesto:

2. ANALITIKA

Pogoji:

- pod 1. višja šolska izobrazba ekonomsko-komerčialne smeri in 5 let delovne dobe, od tega najmanj 3 leta na vodilnem delovnem mestu; ali: srednja šolska izobrazba ekonomsko-komerčialne smeri in 8 let delovne dobe, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu; ali: visoko-kvalificirani trgovski delavec z 10 leti delovne dobe v stroki podjetja. Prednost imajo kandidati, ki imajo ob enakih pogojih praksco na področju dejavnosti, ki jo opravlja oddelek;
- pod 2. višja ali srednja šolska izobrazba s 5 leti ustrezeno prakso.

Prijave z dokazili o izobrazbi in o delovnih izkušnjah pošljite za delovno mesto pod 1. v 15 dneh, za delovno mesto pod 2. pa v 8 dneh od dneva objave.

DOLENJCI,

specializirano trgovsko podjetje
z gradbenim materialom

kmalu v vaši sredini –
z otvoritvijo nove poslovalnice

ŠENTVID pri STIČNI*

(*PRI POSTAJI)

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana
poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

razglaša
prosta delovna mesto

ADMINISTRATORKE
za delo v komerciali

Pogoji za sprejem: srednja ekonomska šola.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite do vključno 2. 3. 1972 splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

»Brez ,Dolenjca«: kot brez žlice v hiši!«

Po hudi bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil
naš dragi oče in stari oče

JAKOB BOHTE
aktivist NOB od 1943. leta

K zadnjemu počitku smo ga pospremili v nedeljo, 23. januarja, na pokopališče v Vojni vasi.

Vojna vas, Novo mesto, Zagreb, Maribor,
23. januarja 1972

Zaluboči: sin Jože in hčerka Marija, Zinka in Danica
z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestilivi izgubi našega nadvse ljubljene in skrbnega moža, očeta, starega očeta in brata

Franca Jenkoleta

z Dvora pri Zužemberku

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sovračanom in drugim, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani, nam pomagali in tešili naso bol. Zahvaljujemo se gasilskim društvom z Dvora, Ajdovca, Hini, Reber in Smihela. Ker so s tako pozornostjo spremiali svojega tovarnika na zadnji poti in gasilskemu društu iz Zužemberka, ki je počastno spomin na pokojnika v nedeljo ob še svezi gornji. Ganjeni smo bili zaradi pozornosti, ki so jo izkazali kolektivi IMV in Pionirja iz Novega mesta ter Iskre iz Zužemberka z venci in delegacijami na pogrebo. Prisli so tudi sosedje pokojnikovega sina Jožeta iz Novega mesta in v nesreči potrdili svoje prijateljstvo. Prisrنا hvala Mirku Reparju za poslovilni govor pred gasilskim domom ter g. župniku za pogrebni obred in ganilje besede ob grobu. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Kocutaru za prizadevanje, da bi pokojniku podajali zivljenje. Hvala vsem, ki so v tako velikem številu pospremili pokojnika na zadnji poti in oddeli njegov grob z venci in cvetjem.

Zaluboči: žena Karolina, spona Jože in Franc z družinama, sin Ljubo, sestri Maika in Mici ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše mame

TEREZIJE GREGORČIČ
z Rakovnika pri Sentrupertu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala za darovano cvetje, vence in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini za svečani pogrebni obred in poslovilni govor ter pevem za poslovilno petje.

Zaluboči: otroci z družinami ter drugi sorodniki

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 25. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matinacija - 9.35 Od melodijske do melodije - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marjan Kmečič: Izkušnje pri spravilu lesa z gribimi traktorji - 12.40 Z domaćimi ansamblima in godeci - 13.30 Pripomočajo vam ... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 "Signali" - 19.00 Laho noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambalom Franca Flereta - 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki - 20.30 "Top-pops 13" - 21.15 Oddaja o monju in pomočnikih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domaćih.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA:

8.10 Glasbena matinacija - 9.05 Pionirski tečnik - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Miroko Leškoček: Gospodarnost uporabe nekaterih gnojil brez regresa - 12.40 "Po domače" - 13.30 Pripomočajo vam ... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Gremo kino - 18.15 Iz operečnega sveta - 19.00 Laho noč, otroci! - 19.15 Minute z ansabljom Borisa Kovačiča - 20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana, pevka Marjana Deržaj in njihovi gostje - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Veseli tobogan - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... Alojz Ravbar: O sestavu španskih prostovoljevcov - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.20 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domaćimi ansamblima - 14.30 Hrmoška tega tedna - J. Oseka: Kriški - 15.05 Nedeljsko športno popoldne - 17.05 Iz operečnega sveta - 17.30 Radnika igra - Evald Flisar: "Ukradena hiša" - 19.00 Laho noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 "V nedeljo zvezcer" - 22.20 Melodije za lahko noč.

PONEDELJEK, 28. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matinacija - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tugomer Cajnko: Temeljne značilnosti in izhodišča novega zakona o gozdovih - 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru - 13.30 Pripomočajo vam ... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Ponedeljekovo glasbeno popoldne - 18.15 Lepo melodije - 19.00 Laho noč, otroci! - 19.15 Minute z ansabljom Henčka Burkata - 20.00 Giacomo Puccini: "Madame Butterflies" - 22.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 29. FEBRUARJA: 8.10 Operna matinacija - 9.35 Slovenske narodne pesni - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jana Pintar: Tendenze novega sloven-

skega vinskega zakona - 12.40 Vedeni zvoki z domaćimi ansamblima - 13.30 Pripomočajo vam ... - 14.30 Z ansabljom Mojstra Sepeta - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 18.45 Narava in človek - 19.00 Laho noč, otroci! - 19.15 Minute z ansabljom Fantje treh dolin - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radnika igra - Jan Otčenasek: "Romeo, Julija in tem" - 22.15 Beethovenove klavirske sonate, ki so redke na koncertnih sporedih.

SREDA, 1. MARCA: 8.10 Glasbena matinacija - 9.05 Za mlade radovedne - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v marcu - 12.40 "Od vasi do vasi" - 13.30 Pripomočajo vam ... - 14.30 Zamejski zbori pojo - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo -

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. FEBRUARJA

9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.40 Pet minut po domače (Lj) - 9.45 Kmetijski razgledi (Lj) - 10.10 Kmetijski oddaja (Bg) - 10.55 Mozaik (Bg) - 11.00 Otoška matinacija: Doktor Doltl, Boj za obstanek (Lj) - 11.50 Šola smučanja - 8. oddaja (Lj) - 11.55 Mesteca Peyton (do 12.45) (Lj) - 12.45 TV kažipot (Lj) - 14.30 Nedeljsko popoldne - 18.00 Sest žena Henrika VIII (Ana Boleyn - angl. barv. film) (Lj) - 19.30 Rezerviran čas (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 B. Palozai: Vila za ljubico, komedija TV Ljubljana (Zg) - 21.20 Zabavna glasbena oddaja (Zg) - 21.35 Sportni pregled (JRT) - 22.10 Hočki Jesenice: Chauds de fonds - posnetek (Lj) ... Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 28./II

9.05 Odperta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.55 Tigrek Peter - I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 V avtobusu - seriski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Zg) - 19.45 Kratki film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Č. Sijarič: Sojenje v Crnici - drama TV Sarajevo (Lj) - 21.20 Diagonale (Lj) - 22.05 Poročila (Lj)

TOREK, 29./II

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00)

PETEK, 3. MAREC

9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.35 Ljubezen - oddaja iz cikla Veliki in majhni (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Slovenska poezija XX. stoletja - Alojz Gradnik (Lj) - 18.45 Vzgojni problemi: Obisk na domu (Lj) - 18.55 Šola smučanja - 9. oddaja (Lj) - 19.00 Mesteca Peyton - seriski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - pribl. ob 21.40 Zdaj, ko bizonov več ni - film (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

SOBOTA, 3. MAREC

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.15 Obzornik (Lj) - 16.30 Košarka Olimpija: Lokomotiva - prenos (JRT) (Lj) - 18.00 Plus pet - zadnja oddaja (Sa) - 19.15 Humoristična oddaja (Bg) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Filmska burleska (Lj) - 21.55 Tekmeca - seriski barvni film (Lj) - 22.45 TV kažipot (Lj) - 23.05 Poročila (Lj)

**Morda tudi Vas
pekli krivica?
Napišite pismo,
objavil ga bo:
»Dolenjski list«**

TIK PRED IZIDOM

sta druga dva romana iz ciklusa ČAROVNICA Z GRIČA:

- TEKMICA MARIJE TEREZIJE - I. knjiga

TEKMICA MARIJE TEREZIJE - II. knjiga

- DVORNE SPLETKE - I. knjiga

DVORNE SPLETKE - II. knjiga

V obeh romanih, ki jih je napisala hrvatska pisateljica Marija Jurić-Zagorka, se prizorišče dogajanja preseli na avstrijski cesarski dvor. Bralec sreča večno zaskrbljeno cesarico Marijo Terezijo, žensko nenavadne trmoglavnosti in nedostnosti: njenega vladarskega zadovoljstva ne kalijo samo politični škandali, temveč tudi problemi v dinastiji sami. Knjige so bile napisane z mojstrsko roko in ljubiteljev vznemirljivih romantično pustolovskih romanov nikakor ne bodo razočarale.

Hkrati založba opozarja, da ima na zalogi samo še omejeno število knjig iz ciklusa ČAROVNICE Z GRIČA in sicer romana:

- SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU - I. knjiga

SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU - II. knjiga

- MALLEUS MALEFICARUM - I. knjiga

MALLEUS MALEFICARUM - II. knjiga

Prve štiri knjige bodo na knjižnem trgu že v naslednjih nekaj dneh, druge štiri knjige pa dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Naročila sprejemata tudi uprava.

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

KMETOVALCI!

- traktorske kosilnice GS-20 za traktorje Ferguson 35 in Zetor 25
- traktorske obračalnike in zgrabiljalnike sena "Special"
- traktorske sejalnike za koruzo SKPO-2
- traktorske brane s 3 in 4 krili
- traktorske prikolice (3-tonke) in tristopenjski kiper
- traktorske pluge 10 x 2 in 12 x 2
- krožne brane (20 in 24 diskov)
- mline drobilice
- gume za traktorje, rezervne dele za traktorske kosilnice GS-20 in motorne kosilnice "Bertolini" ter vrsto drugih proizvodov lahko kupite pri podjetju

**"GRAMIP" export - import
Dubrava pri Vrbovcu**

TAKOJSNA DOBAVA!

Pri plačilu v devizah dajemo 10-odstotni popust. Za vse podrobne informacije se obrnite na naslov:

"GRAMIP" export - import
Dubrava pri Vrbovcu
telefon: 75-501, 75-551, 75-542,

ali na naše predstavnštvo v Zagrebu, ZAGREBSKI VELESEJEM, telefon: 523-020 in 521-601.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 24. FEBRUARJA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki. 16.15-17.00 Nove plošče RTB - Aktualnost tedna. Obvestila in reklame. 17.00-18.00 Glasbena odaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA: 16.00-16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30-16.40 Radijska univerza. 16.40-17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.00-17.20 Za naše najmajhje: Liščki, skladbica iz naše glasbene šole. 17.20-18.00 Narodno zabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 10.30 Domäce zanimivosti - Od ugotovitev do učinkovanja - kolikš-

na so prizadevanja za zmanjšanje scialnih razlik v brežiški občini - Z naše kmetovalce: Marija Sušnik; Nevarnosti nekaterih sredstev za zeleno rastlin; Ivan Lapuh: Pogost nevarnosti pri uporabi električne kmetijstvu - Nedeljski razgovor letosnjih investicijah v zdravilišče Čateške Toplice - Obvestila, reklame in sporsti kinematografov 12.00-16.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 29. FEBRUARJA: 16.00-16.15 Napoved programa i srečanja z ansabljom Veseli hrbovec. 16.15-17.15 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton van predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenskega lista - Obvestila reklame in filmski pregled 17.15-17.30 Tedenski športni komentar 17.30-18.00 MLADINSKA ODDAJA.

Gradbeniki -

gradbena podjetja in zasebniki!

Hitro in pod ugodnimi pogoji
vam nudimo:

- betonske mešalce 130 in 90 l,
- stroje za izdelavo betonskih blokov in cevi,
- krožne žage in
- cestne gradbene valjarje različnih tipov in velikosti.

Ponudbe in informacije daje:

COSMOS

export - import,

industrija in notranja trgovina

Ljubljana, Celovška 32

in

Maribor, Grajska 7

Koper, Dimnikarska 10

Od veselja ne živiš

Težko si je predstavljati žensko, ki bi bolj sodila k otrokom in v vzgojno-varstveno ustanovo, kot ravno Božičeve Marijo. Spominjam se je, ko sem sama pred 19 leti tretjetoča prepeljala otroka v vzgojno varstvo. V strahu, kako bodo v vrtcu zanj skrbeli, kdo ga bo toljal, če se bo cmeril itd. Toda vse to v nekaj dneh uplahne. Tovarišica Marija si je znala v hipu pridobiti otroško dušo. Se danes je

taka, čeprav so leta težke službe ob vrsti drugih življenjskih težav začrtala nekaj raz v njenem obrazu.

Ko pridejo danes k ment mamicice, ki sem jih pred dvajsetimi leti kot dojenčka sprejela v varstvo, in prosijo, naj vzamem se njihovega otroka, se zavem, kako hitro čas beži. Ne vem, kako naj s takoj mamico govorim. Nai ji rečem gospa ali tovarišica, ko pa jo imam še vedno v spominu, kot bi bilo včeraj, kako je kot mala Jerica ali Sandica povedala prvo pesmico."

- Kaksne so vaše dolgoletne izkušnje pri otroškem varstvu v novomeških ustanovah?

"Ko sem nastopila službo, je bila oskrba v vrtcu brezplačna. Mesto je imelo en sam vrtec, rekli smo mu DID, na Ljubljanski cesti. Sprejemali smo dojenčke in večje otroke tja do sole, nudili pa smo jim, kar smo mogli. Razmere so se spre-

minjale, zlasti ko smo začeli uvajati ekonomiko v poslovanje takih ustanov, otroci pa so danes prav tako nebogljeni in potreben tolazibnih besed ob prvem stiku s svetom, kot so bili tedaj.

Moram reči, da sem v poklicu razočarana. Vztrajam zaradi veselja do tega dela, finančno pa se to ne izplača. Po 20 letih službe in srednjo izobrazbo imam 1.600 din osebnih dohodkov. Kadarm me starši ali otroci sprašuju za nasvet, čes da se mislijo vpisati na vzgojiteljsko šolo, odkrito povem, jem odsvetujem. Od same ljubezni do poklica ne moreš živeti. V naših ustanovah tudi ni nobene možnosti priti do stanovanja. S takimi dohodki zasebnja gradnja skoraj ne pride v poštev, denarja za nakup blokovskih stanovanj pa tudi ni."

Tovarišico Marijo sem imela v spominu kot veselo in venomer nasmejano dekle, spoznala pa sem, da se je v letih najnih pretrganijih stikov zelo spremenila. Zagrenjenosti ne more skriti. Ni samo poklic k temu pripomogel, pač pa se v njej nabirajo tegobe že od otroštva. Bila je vojna sira iz Semiča, ki je prvo službo nastopila že s 15 leti. Kot uslužbenka statističnega urada v Črnomlju je vse dneve peš obiskovala teren tja do viniških vasi. To je bil prehud napor za dorascajoče dekle, zato je bila vesela možnosti za šolanje na vzgojiteljski šoli v Ljubljani. Prva leta službe v vrtcu se je vozila od doma, delala je deset ur z otroki, vrhu vsega se študirala. Ta leta niso minila brez posledic.

Razmere gor ali dol, toda ko jo danes pogledaš med malčki, se lahko prepričas, da je vez med njo in otroki ostala pristna; telesna in ljubeča. Ne daje jim čutiti kamna na dnu srca. V imenu vseh mam in otrok, ki so bili v dvajsetih letih deležni njenega vzgoje, pa naj sprejme našo iskreno besedo: HVALA ZA VSE! RIA BACER

Za lani: dobro

V petek, 18. februarja, so imeli v Zužemberku občni zbor društva Ijudske tehnike. Čeprav je bil takrat v kraju tudi odbojkarski turnir, je bil zbor dobro obiskan. Za delo v minulem letu je dobitilo društvo povabilno oceno, letošnji načrt pa obeta še vec. M. S.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu
MARKET v Brilinu

DOLENJKA

Ko sem prenehal lutati in kakati v pleničke, sta se mama in ata od sreča razjokali in v začnalo ugotovila: „Naš je že velik fant!”

V otroškem vrtcu, kamor so me peljali vsako jutro in prišli pome popoldne, je to-

pogledoval. Ko je zvedel to moj stari, se je važil okrog: „Naš Tone gleda že za dekleti! To je fant, je že odasel!”

Tovariš razrednik nam je ob koncu osmega razreda pripravil ganljiv nagovor, s

sem bil prepričan, da velja to tudi zame. Toda, joj! Že na poročno noč je žena rekla: „Če misliš, da sem pri teh letih še nedotaknjena, si res otročji...“

Dobil sva krasnega fanta. Igrače sem mu, sveda, ku-

poval jaz in tača je nekega dne rekla moji ženi: „Stavim, da tvoj Tone kupuje Tončku igrače samo zato, da se sam igra z njimi. Je pa res otročji...“

Sinu je bilo šestnajst let, pa je pripravil hišno zabavo. Z njegovo klapo sem zaplesal nekaj modernih plesov in moj Tonček je rekel: „Moj stari je iz dneva v dan bolj otročji...“

Prišla bo smrt, zahrbtno, nepričakovano. Ne bo me več. Ljudje pa bodo govorili:

„Naš mladi kader je perspektiven, vendar preotroče gleda na razvoj podjetja...“

Usodu je hotel, da sem se pomčil. In ker stopnjo v zakon le zreli in odrasel ljudje,

Kdaj je človek odrasel

varošica vzgojiteljica ugotovila, da sem zelo otročji...

S torbico na ramah sem korakal proti soli, ki se je svetila v soncu, ponosen in velik, da bi lahko prekoracil stavbo. Ljudje, ki so me srečevali, so me ogovarjali, kot bi se prej dogovorili: „Glej ga, glej! Že v solo, kako velik fant!“

Tovarišica učiteljica pa nam je prvo uro s prijaznim nasmehom rekla:

„No, otroci, ker ste se navorjeni igrati, bomo to počeli tudi v soli.“

Leta so tekla, tovarošice učiteljice so se menjavale, pričele so mi poganjati prse hoci in tudi za dekleti sem

katerim nas je pripravil do solz, in je med ostalim izustil: „Človek bi se najraje razjokal, ko vas vidi, kako odhajate v svet, a ste še tako otročji...“

V srednjih soli sem si izoblikoval svetovni nazor, resno sem hodil z dekletom, bril sem se dvakrat na mesec in ugotovil, da sem odrasel. S tem prepričanjem v zavesti in z diplomou v žepu sem prišel v podjetje, kjer so kmalu ugotovili:

„Naš mladi kader je perspektiven, vendar preotroče gleda na razvoj podjetja...“

Usodu je hotel, da sem se pomčil. In ker stopnjo v zakon le zreli in odrasel ljudje,

TONI GASPARIĆ

Na petek zvečer sta se na avtomobilski cesti pri Skopicah v silovitem trčenju smrtno poneseli Marjetka Petaci in Zdenka Čvelbar iz Brežic. Tovornjak, s katerim sta trčili, je vrglo s ceste na travnik. Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ

Na sliki: ostanki tiska na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

TONI GASPARIĆ